

การพัฒนาวิดีโอทัศนับนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

DEVELOPMENT OF INTERNET VIDEO TO SUPPORT THE
PUBLIC VOLUNTEER FOR BACHELOR DEGREE
STUDENTS IN MAJOR OF EDUCATIONAL TECHNOLOGY
AND COMMUNICATIONS AT RAJAMANGALA UNIVERSITY
OF TECHNOLOGY THANYABURI

พงศ์ศักดิ์ บัวจะมะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

การพัฒนาวิดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

พงศ์ศักดิ์ บัวจะมะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาวิดีโอทัศนบนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Development of Internet Video to Support the Public Volunteer for
Bachelor Degree Students in Major of Educational Technology and
Communications at Rajamangala University of Technology Thanyaburi

ชื่อ-นามสกุล

นายพงศ์ศักดิ์ บัวจะมะ

สาขาวิชา

เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์เทียมยศ ปะสาวะ โน, ศษ.ด.

ปีการศึกษา

2555

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

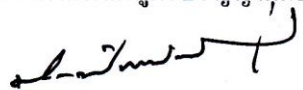

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์เกียรติศักดิ์ พันธุ์ลำเจียก, ค.ด.)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ณรงค์ สมพงษ์, Ph.D.)

..... กรรมการ
(อาจารย์เทียมยศ ปะสาวะ โน, ศษ.ด.)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุกัญญา แสงเดือน, ศษ.ด.)

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อนุมัติวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
(รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ, Ph.D.)

วันที่ 10 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2556

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาวิดีโอทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ชื่อ-นามสกุล	นายพงศ์ศักดิ์ บัวจะมะ
สาขาวิชา	เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์เทียมยศ ปะสาวะโน, ศษ.ด.
ปีการศึกษา	2555

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อผลิตสื่อวิดีโอทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อวิดีโอทัศน์บนอินเทอร์เน็ต

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 30 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) สื่อวิดีโอทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะมีคุณภาพระดับมาก 2) ผลของความมีจิตสาธารณะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสื่อวิดีโอทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ แบ่งเป็น 5 ด้าน ผลการวิจัยพบว่าด้านเนื้อหาและการดำเนินเรื่องภายในบทเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านภาพและภาษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านตัวอักษรและสีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านแบบทดสอบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่จัดอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการจัดการบทเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่จัดอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : วิดีทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ

Thesis Title Development of Internet Video to Support the Public Volunteer for Bachelor Degree Students in Major of Educational Technology and Communications at Rajamangala University of Technology Thanyaburi

Name-Surname Mr. Pongsak Buajama

Program Educational Technology and Communications

Thesis Advisor Mr. Tiamyod Pasawano, Ed.D.

Academic Year 2012

ABSTRACT

The purpose of this research is 1) to produce a video on the internet media to promote the public mind 2) to the satisfaction of the students. Effects of video on the internet.

The sample consisted of undergraduate students year 2 Educational Technology and Communications. Rajamangala University of Technology Thanyaburi has a total of 30 people from a specific (Purposive Selection) The data were analyzed by arithmetic means , standard deviations and t – test statistics used for testing.

The results are as follows : 1) Quality of internet video media to support the public volunteer were at a high level. 2) The effects of the public volunteer after learning was significantly higher than before learning at the level of .05. 3) Evaluation of student satisfaction with the video media on the internet to promote the public mind was divided into five areas, the results showed that the content and implementation of the lesson. The mean 4.07 which is satisfied. Not skewness In the visual and language. The mean 4.11 the satisfaction level is skewness the font and color. The mean 4.06 which is satisfied that the test skewness levels. The mean 4.19 which is satisfied at the level skewness and management lessons. The mean 4.21 the satisfaction level is skewness.

Keywords : internet vedeo to support the public volunteer

กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จในการทำวิจัยฉบับนี้ได้รับความเมตตากรุณาอย่างสูงจาก ดร.เทียมยศ ปะสาวะ โน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 ท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ ดูแลเอาใจใส่ และให้คำปรึกษาแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินการวิจัย อีกทั้งเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้วิจัยเสมอมา เป็นต้นแบบของการปฏิบัติงานที่เปี่ยมด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพ เสียสละ และทุ่มเทอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ศิเรก อัครชาติ อาจารย์ณัฏฐกรรณ์ ปะพาน และ ดร.ณัฐพล รำไพ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านสื่อวีดิทัศน์ที่กรุณาสละเวลาตรวจสอบความเรียบร้อย ถูกต้อง สมบูรณ์ และความเหมาะสมของสื่อวีดิทัศน์ ซึ่งถือว่าเป็นสื่อหลักของงานวิจัยครั้งนี้ จนมีความสมบูรณ์พร้อมก่อนดำเนินการทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย

ขอขอบพระคุณ ดร.ทรายทอง พวงสันเทียะ อาจารย์สุกัญญา บุญศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม พันธุ์ไสว ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่ให้ความช่วยเหลืออย่างจริงใจ ถ้ายทอดเรื่องราว แง่คิด ประสบการณ์ และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้

ข้าพเจ้าขอโน้มรำลึกและบูชาพระคุณบิดา มารดา บุรพคณาจารย์ และผู้ที่มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีต จนถึงปัจจุบันที่ได้อบรมสั่งสอน สนับสนุนช่วยเหลือ ตลอดจนประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ข้าพเจ้าตลอดมา รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัว รวมถึงเพื่อนๆ พี่ๆ และน้องๆ สาขาวิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยเหลือให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

พงศ์ศักดิ์ บัวจะมะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
คำจำกัดความในการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	9
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
วิทัศน์บนอินเทอร์เน็ต.....	10
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ.....	33
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ.....	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56
3. วิธีดำเนินการ	
แบบแผนการทดลอง.....	65
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	66
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	66
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	66
ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย.....	70

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
5. สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปการวิจัย.....	80
สรุปผลการวิจัย.....	82
อภิปรายผล.....	83
ข้อเสนอแนะ.....	83
บรรณานุกรม.....	86
ภาคผนวก.....	89
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	90
ภาคผนวก ข ผลการประเมินจากแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ.....	98
ภาคผนวก ค แบบประเมินที่ใช้ในการวิจัย.....	101
ภาคผนวก ง ผลการประเมินค่า IOC จากผู้เชี่ยวชาญ.....	108
ภาคผนวก จ ตัวอย่างวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ.....	112
ประวัติผู้เขียน.....	118

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 ผลการประเมินคุณภาพสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ ด้านเทคนิคการผลิต.....	75
4.2 ผลการประเมินคุณภาพสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ ด้านเนื้อหา.....	76
4.3 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนกับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังเรียน.....	77
4.4 คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจต่อสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ต.....	78
5.1 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา.....	100
5.2 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคการผลิต.....	101

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. เว็บไซต์สถานีวิทยุโทรทัศนเพื่อการศึกษา (ETV).....	28
2. เว็บไซต์ ยูทูป (สารคดีส่องโลก).....	29
3. รายการโทรทัศน์ บริษัท ทีวีบูรพา จำกัด.....	30
4. เว็บไซต์ ศูนย์สื่อสารการศึกษาเพื่อคนพิการ.....	31
5. ศูนย์การเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง	32
6. ตัวอย่างวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ (ข้อความ แต่ทว่าอนาคตของชาติเป็นแบบนี้).....	113
7. ตัวอย่างวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ (วัยรุ่นแข่งจักรยานยนต์บนท้องถนน).....	113
8. ตัวอย่างวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ (นักเรียนซ่อนสามจักรยานยนต์แล้วจับยกหน้า).....	114
9. ตัวอย่างวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ (วัยรุ่นสาวเต้น โค โยตี้).....	114
10. ตัวอย่างวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ (ข้อความ เราจะแก้ปัญหาได้หรือเปล่า แต่ปัญหามีทั่วทุกสารทิศ).....	115
11. ตัวอย่างวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ (ข้อความ แต่วัยรุ่นบางคนไม่ทำแบบนั้น เขายินดีจะช่วยเหลือสังคม).....	115
12. ตัวอย่างวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ (กลุ่มผู้ชายกำลังช่วยกันเข็นรถยนต์ที่เครื่องยนต์ไม่ติด).....	116
13. ตัวอย่างวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ (นักศึกษากำลังช่วยกันเก็บเศษขยะริมทะเล).....	116
14. ตัวอย่างวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ (วัยรุ่นกำลังช่วยกันปลูกต้นไม้).....	117

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วีดิทัศน์เป็นสื่อการศึกษาประเภทหนึ่ง ที่เรานิยมนำมาใช้กันในการศึกษาและการเรียนการสอน เพราะวีดิทัศน์สามารถสื่อสารไปยังกลุ่มคนจำนวนมากได้และส่งไปได้ในระยะไกล แต่ที่สำคัญคือสามารถจัดเก็บเป็นข้อมูลหรือไฟล์ระบบดิจิทัลได้ โดยการเรียนรู้หรือการเรียนการสอน ผู้ชมได้ยินทั้งเสียงและเห็นทั้งภาพ ซึ่งภาพนั้นก็มีการเคลื่อนไหวทำให้สามารถสร้างประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมได้เป็นอย่างดีและเสียงก็สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถจดจำความรู้ได้อีกทางหนึ่งด้วย

วีดิทัศน์เป็นสื่อที่เข้ามามีบทบาท และอิทธิพลต่อการศึกษา เพื่อเสริมความรู้แก่ผู้เรียน ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ดังนั้นมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชและมหาวิทยาลัยรามคำแหงจึงใช้เป็นสื่อการสอนในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการชมวีดิทัศน์ เป็นการเรียนรู้ที่ได้ทั้งภาพเคลื่อนไหวและเสียงประกอบ (จำเนียร ช่วง โชติ, 2538) ปัจจุบันวีดิทัศน์ได้เข้ามาแทนที่ฟิล์มภาพยนตร์ เนื่องจากสามารถนำมาใช้ตามบ้านได้สะดวกรวมทั้งเป็นอุปกรณ์ที่มีให้เลือกหลายระดับ ทำให้จำนวนเครื่องรับโทรทัศน์เพิ่มขึ้นรวดเร็วทุกปี (ณรงค์ สมพงษ์, 2535) รวมถึงเครื่องเล่นแผ่น ดีวีดี ตามบ้านก็มีเพิ่มมากขึ้น ทำให้ผู้ชมสามารถเลือกชมรายการได้อย่างอิสระ อีกทั้งรายการโทรทัศน์สามารถจัดเก็บในรูปแบบ ดีวีดี ไว้ใช้สอนได้หลายๆ ครั้ง และการบันทึกภาพยนตร์นั้น วีดิทัศน์ในรูปแบบแผ่น ดีวีดี ก็ทำได้ง่ายในปัจจุบัน และการพัฒนาของวีดิทัศน์ก็มีมากขึ้นตามวันเวลา ปัจจุบันวีดิทัศน์สามารถส่งขึ้นไปเป็นไฟล์ออนไลน์อยู่บนระบบอินเทอร์เน็ตได้ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน โดยมีการนำความรู้ต่าง ๆ มาอยู่ในรูปแบบของรายการวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์และความสะดวกต่อผู้ชมสามารถรับชมตอนใดหรือช่วงเวลาใดก็ได้จึงเกิดความสะดวกและช่วยลดปัญหาการศึกษา การหาข้อมูล หรือการสืบค้นข้อมูลที่หลากหลาย และช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัยได้อีกทางหนึ่ง

จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ และการสื่อสารโทรคมนาคม ซึ่งอินเทอร์เน็ตทำให้เราสามารถเข้าถึงกับแหล่งข้อมูลขนาดใหญ่ในภาวะของคำว่าไร้พรมแดนดังนั้น อินเทอร์เน็ตจึงมีผลต่อระบบธุรกิจ เศรษฐกิจ ส่วนระบบการศึกษาอินเทอร์เน็ตได้เข้ามามีส่วนร่วม ดังจะเห็นได้จากความหมายในพระราชกฤษฎีกาว่า การศึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การเรียนรู้ในยุคใหม่ จะใช้ความรู้ที่เรียกว่า World knowledge ซึ่งแหล่งความรู้เกิดขึ้นตลอดเวลา มีจำนวนมาก และกระจายอยู่ทั่วโลก การเรียนรู้ในลักษณะนี้ ต้องเรียนรู้ได้มากและรวดเร็ว ทำให้อินเทอร์เน็ตกลายเป็นระบบสื่อสารที่สำคัญและได้รับความนิยมอย่างมาก (กัลยา รัตนศิระ, 2546)

ปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเทคโนโลยีด้านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ที่ผู้เรียนสามารถเลือกเรียน ณ เวลาหรือสถานที่ใดก็ได้ โดยเรียนรู้จากฐานความรู้ (Knowledge Based) ที่ผู้สอนได้จัดทำไว้บนเครือข่ายคอมพิวเตอร์และเชื่อมโยงไปสู่แหล่งการเรียนรู้ต่างๆ (สันติ วิจักขณลักษณ์, 2545)

วิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตมีประโยชน์คือ สามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนเป็นจำนวนมากในเวลาเดียวกัน และใช้เป็นสื่อการศึกษาทางไกลได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพมาก อีกทั้งการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ด้านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งในปัจจุบันมีเทคโนโลยีสตรีมมิ่งมีเดีย (Streaming Media) ทำให้การแสดงผลเป็นไปอย่างสะดวกรวดเร็ว ดังนั้นในการรับชมไม่จำเป็นต้องดาวน์โหลดไฟล์วิดีโอขนาดใหญ่และต้องเสียเวลานาน แต่เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตในปัจจุบันนี้ทำให้สามารถรับชมไฟล์วิดีโอได้พร้อมกับการดาวน์โหลด ทำให้สามารถลดข้อจำกัดของวิทัศน์เพื่อการศึกษาที่แพร่ภาพตามปกติ ในเรื่องของเวลา สถานที่ และงบประมาณได้เป็นอย่างดี (เกศินี โชติกเสถียร, 2546 : 181) ยังได้กล่าวถึงข้อดีของวิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตไว้ดังนี้

1. การติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วบนโลกอินเทอร์เน็ตทำให้สะดวก ไม่จำกัดเวลา และสถานที่รวมทั้งบุคคล เนื่องจากผู้ชมสามารถชมจากสถานที่ต่างๆ ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้
2. ผู้ชมมีความสะดวกในการทบทวนหรือชมซ้ำได้หลายรอบ
3. ผู้ชมได้ชมเป็นขั้นตอนจากเรื่องง่ายไปหาเรื่องยากได้อย่างเป็นระบบ
4. สร้างทัศนคติที่ดีให้แก่ผู้ชม โดยผู้ชมต้องฝึกความรับผิดชอบต่อตนเองในการชมและการสร้างทัศนคติที่ดีในการชมด้วย

ตามความเห็นของสมาคมวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) เพื่อสังคม (2546:18-20) กล่าวถึง วิกฤติการขาดจิตสำนึกสาธารณะของประชาชนในชาติว่า เกิดจากความยากจนและด้อยโอกาสทางการศึกษา บุคคลแกนนำในสังคมถูกรอบงำทางความคิด การดำเนินนโยบายตามเสรีตะวันตกอย่างไร้ขอบเขต สร้างให้เกิดความเห็นแก่ตัวของแต่ละคน เกิดปัญหาสังคมอื่นๆตามมา อาทิ ปัญหายาเสพติด ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาทางด้านพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของสังคมไทย การย่อหย่อนในศีลธรรม การขาดระเบียบวินัย มีการเอารัดเอาเปรียบและเบียดเบียนซึ่งกันและกัน มีการเบียดเบียนทำลายสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสาธารณะสมบัติของส่วนรวมต่างๆ เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ นิธิ (เอียวศรีวงศ์, 2536 : 44-47) ที่กล่าวว่ากระบวนการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับต่างๆ ได้กล่อมเกลาคให้คนไทยส่วนใหญ่มีความเป็นปัจเจกชนสูง ไม่ใส่ใจต่อเรื่องของส่วนรวม มีความคิดว่าสิ่งของที่เป็นของสาธารณะนั้นเป็นทรัพย์สินของภาครัฐ หรือของราชการที่คนทั่วไปสามารถใช้ประโยชน์ได้ จึงคิดว่าตนเองสามารถนำมาใช้ประโยชน์ หรือร่วมใช้ประโยชน์โดยไม่ต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแล นอกจากนั้นจากบทความเรื่องจิตสำนึกสาธารณะเส้นทางสู่ประชาคม มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การขาดจิตสาธารณะของคนไทยส่วนหนึ่งเป็นเพราะคนไทยยังคงฝังแน่นอยู่กับแนวคิดคนเป็นของรัฐ รัฐต่างหากที่เป็นเจ้าของประเทศ เป็นเจ้าของสถานที่ราชการ เป็นเจ้าของสมบัติสาธารณะ ประชาชนเป็นผู้พึ่งพา เป็นผู้รับการอุปถัมภ์ หรือกล่าวได้ว่า คนไทยไม่มีจิตสำนึกสาธารณะ ดังนั้นสมบัติสาธารณะอย่างโทรศัพท์สาธารณะ สวนสาธารณะ ห้องสมุดสาธารณะ ส้วมสาธารณะ ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ดิน น้ำ ป่าที่เป็นสาธารณะทั้งหลายจึงมักเสียหาย ไม่มีใครรู้สึกเป็นเจ้าของที่จะดูแลรักษา เราจึงพบสมบัติที่เป็นสาธารณะต่างๆ อยู่ในสภาพที่ชำรุดเสียหาย จากประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น (นายแพทย์ประเวศ วะสี, 2541 : 21-25) กล่าวว่า ปัญหาสิ่งสาธารณะสมบัติถูกทำลายกันมากขึ้นส่วนหนึ่งเกิดจากความเคยชินในการใช้ทรัพยากรในอดีตของคนไทย ที่มีทรัพยากรมาก อันตรายจากธรรมชาติมีน้อย ทำให้คนไทยประมาท ใช้ของฟุ่มเฟือย เมื่อทรัพยากรเปลี่ยนไปแต่นิสัยเดิมยังคงอยู่ จึงเกิดการแก่งแย่งทรัพยากร และขณะเดียวกับสังคมไทยรับเอาวัฒนธรรมเป็นทิศทางการพัฒนาประเทศ ทำให้คนเห็นแก่ตัว เห็นแก่พรรค เห็นแก่พวก มีการหลบหลีกการเอาตัวรอดของแต่ละคนในสังคมขาดจิตใจสาธารณะ จึงคดโกงกันได้ง่าย ขาดความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2546 กล่าวว่า “เราไม่อาจดำรงชีวิตได้โดยลำพัง” หมายความว่า สังคมมนุษย์จะอยู่ได้อย่างเป็นสุขและเจริญก้าวหน้าจะต้องเป็นสังคมที่พึ่งพาซึ่งกันและกัน มีความเอื้ออาทรต่อกัน ถ้าแต่ละคนในสังคมคิดถึงแต่ประโยชน์ส่วนตน คิดจะได้ฝ่ายเดียวโดยไม่คำนึงว่าการได้มาจะสร้างความเดือดร้อนต่อผู้อื่นหรือไม่จะเป็นสังคมที่ไม่เป็นสุข ถ้าคนรับประทานผลไม้ในรถ

แล้วทิ้งเปลือกผลไม้ลงตามถนนหนทาง ทิ้งขยะลงไปในแม่น้ำ คูคลอง ทำให้ถนนสกปรก น้ำในคลองเน่า บางแห่งก็ทิ้งถุงพลาสติกเต็มไปหมด เป็นการทำให้คนหม่มากเดือดร้อนเพียงเพราะบางคนขาดจิตสำนึกสาธารณะเป็นเหตุให้สังคมส่วนรวมต้องได้รับความเดือดร้อน การที่จะเป็นผู้มีจิตสำนึกสาธารณะไม่สามารถเกิดขึ้นได้โดยอัตโนมัติ ฉะนั้นถ้าคิดได้ในวันนี้และจะทำให้ได้ในวันนี้ จิตสาธารณะนั้นเกิดจากคนที่เอาชนะใจตนเอง มีชีวิตเหนือความโลภ ความหลง (ตัวเอง) จิตใจที่จะต้องฝึกฝน และประพฤติปฏิบัติเป็นประจำจากเรื่องเล็กๆ ไปสู่เรื่องใหญ่ ฝึกจนกระทั่งกลายเป็นนิสัยประจำตัวก็จะทำให้สังคมน่าอยู่มากกว่านี้

จิตสาธารณะในสังคมไทยในปัจจุบัน มีความสำคัญเด่นชัดขึ้นมาโดยตลอด ดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 7 มีความมุ่งหมายและกระบวนการในการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องด้านต่างๆ ให้กับผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 5) หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตร คือให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติและมุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้แก่สังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545: 4) และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2552 (กระทรวงศึกษาธิการ, มปป) กำหนดจิตสาธารณะเป็นหนึ่งใน 8 คุณลักษณะ ที่สถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

การที่จิตสาธารณะมีความสำคัญ เนื่องจากสาเหตุ คนมาอยู่รวมกันเป็นสังคมย่อมต้องมีความสัมพันธ์ในรูปแบบการพึ่งพากัน หากคนในสังคมขาดจิตสาธารณะจะมีผลกระทบหลายๆ ส่วน ได้แก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน ประเทศ และระดับโลก (ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคมสัญจร 2543: 22 – 29) ผลกระทบที่ใกล้ตัวและเห็นชัดที่สุด คือ ผลกระทบในระดับบุคคล หากบุคคลใดไม่มีจิตสาธารณะ ย่อมสร้างความเดือดร้อนให้กับตนเองและสร้างความเดือดร้อนให้กับคนอื่น เช่น การทิ้งขยะมูลฝอยไม่ถูกที่ การไม่รักษาสีของที่เป็นของสาธารณะ เป็นต้น

บรรทม มณีโชติ (2544: 25) กล่าวว่า จิตสาธารณะ คือ ความพร้อมที่จะเสียสละและอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และรวมถึงปรารถนาที่จะช่วยแก้ปัญหาให้แก่ผู้อื่นหรือสังคมและรับผิดชอบต่อส่วนรวม

จากที่กล่าวมานี้ จิตสาธารณะ คือ คุณลักษณะทางจิตใจของบุคคลที่มีความพร้อม ความปรารถนาที่จะช่วยแก้ปัญหา การแสดงออกที่จะอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม รวมถึงการใช้และการรักษาสีของที่เป็นของส่วนรวม

จากสาเหตุดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงศึกษาการใช้วิถีทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ โดยใช้เรื่องราวจากวิถีทัศน์เรื่องการมีจิตสาธารณะเพื่อส่วนรวม โดยมุ่งหวังให้ผู้ชมเกิด

การเรียนรู้และก่อให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางด้านการใช้ชีวิตและความเป็นอยู่ในสังคม รวมถึงการใช้สิ่งของที่เป็นสาธารณะ การมีน้ำใจต่อเพื่อนมนุษย์ เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ความมีจิตสาธารณะต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อผลิตสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ต

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษามีผลการเรียนรู้จากวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตโดยมีจิตสาธารณะหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักศึกษามีความคิดเห็นจากการเรียนวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะในระดับมาก

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่

การเรียนรู้จากสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ต

ตัวแปรตาม ได้แก่

ผู้เรียนมีจิตสาธารณะ และความคิดเห็น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ออกแบบและนำไปสู่การผลิตวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ โดยมีขอบเขตการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากร

เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 120 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 30 คน เนื่องจากนักศึกษาไม่มีความแตกต่างกันเนื่องจากการเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้มีการสอบคัดเลือกเข้ามา

ทำการศึกษาโดยทางมหาวิทยาลัยได้มีการคัดเลือกด้านความรู้ความสามารถของนักศึกษาเป็นอย่างดีแล้ว ฉะนั้นนักศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 120 คน จึงมีคุณภาพที่ใกล้เคียงกัน ผู้วิจัยจึงได้ทำการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 30 คน มาเป็นประชากรกลุ่มตัวอย่าง

2. ขั้นตอนการพัฒนาและหาประสิทธิภาพ

โดยขั้นตอนการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ต เพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ ใช้เวลาดำเนินการ 1 ภาคเรียนการศึกษา คือ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โดยใช้วิธีการรับชม แล้วทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบสอบถามความคิดเห็น

3. สื่อที่ใช้ในการทดลอง

โดยสื่อที่ใช้ในการทดลองเป็นวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะซึ่งถูกแปลงสภาพเป็นไฟล์ดิจิทัลและอัปโหลดขึ้นระบบอินเทอร์เน็ตซึ่งรับชมทางเว็บไซต์ ยูทูป (www.youtube.com)

4. เนื้อหาทางวิชาการ

โดยเนื้อหาทางวิชาการที่ใช้สำหรับการวิจัย เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับจิตสาธารณะ เช่น การรักษาความสะอาดในสังคม การช่วยเหลือผู้อื่น การเสียสละผลประโยชน์ส่วนตนเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม การช่วยกันรักษาสาธารณะสมบัติของส่วนรวม เป็นต้น

คำจำกัดความในการวิจัย

1. การเรียนรู้ออนไลน์ หมายถึง การที่ผู้เรียนเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตกับเครื่องคอมพิวเตอร์โดยผ่านสายสัญญาณและทำการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ที่มีอยู่บนอินเทอร์เน็ต ตามความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้ของผู้เรียนแต่ละคนที่ต้องการจะศึกษาค้นคว้าโดยก่อให้เกิดความรู้ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ที่ยังไม่มีให้เกิดเป็นความรู้ใหม่ และความรู้ที่มีอยู่แล้วก็จะได้มีความรู้มากยิ่งขึ้น

2. วีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ต หมายถึง ไฟล์ดิจิทัลวีดิทัศน์ที่ส่งผ่าน Internet Protocol หรือ IP การส่งข้อมูลจะทำได้โดยผ่านเชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ต Broadband ซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะเป็นการแพร่ภาพผ่านทางสายเคเบิล และสามารถรับชมได้ผ่านทางเทคโนโลยีเครือข่ายคอมพิวเตอร์

3. จิตสาธารณะ หมายถึง ความมีสำนึกในการให้และอาสาช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันของคนในสังคม โดยเริ่มจากความมีจิตสำนึกต่อตนเอง ความมีจิตสำนึกต่อผู้อื่น และความมีจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงการสละทั้งเวลาและแรงงานเพื่อช่วยเหลือหรือสร้างสิ่งที่เป็นส่วนรวมในทุกๆ

ด้าน เป็นสิ่งที่ดำรงอยู่มาช้านานคู่กับสังคมมนุษย์ตั้งแต่ครั้งอดีต เพื่อช่วยทำให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในท่ามกลางความขาดแคลนข้าวของเครื่องใช้ อาหารและ สิ่งต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นในการดำรงชีวิต

4. การส่งเสริมความมีจิตสาธารณะด้วยวิดิทัศน์ หมายถึง ในการส่งเสริมความมีจิตสาธารณะให้กับผู้เรียนผู้วิจัยใช้วิดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะเป็นเครื่องมือ โดยหลังจากผู้เรียนได้ชมวิดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะแล้ว ก่อให้เกิดแรงกระตุ้นจากภายในจิตใจและมีการแสดงออกมาในรูปแบบของการกระทำโดยมีการเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ไม่กระทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และจะปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวม

5. ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อวิดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะซึ่งได้จากการรับชมวิดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ต โดยแสดงออกมาจากความรู้สึกที่แท้จริงของนักศึกษาและสามารถบอกระดับของความคิดเห็นลงในแบบประเมินความคิดเห็นที่ผู้วิจัยได้ทำการสร้างขึ้น

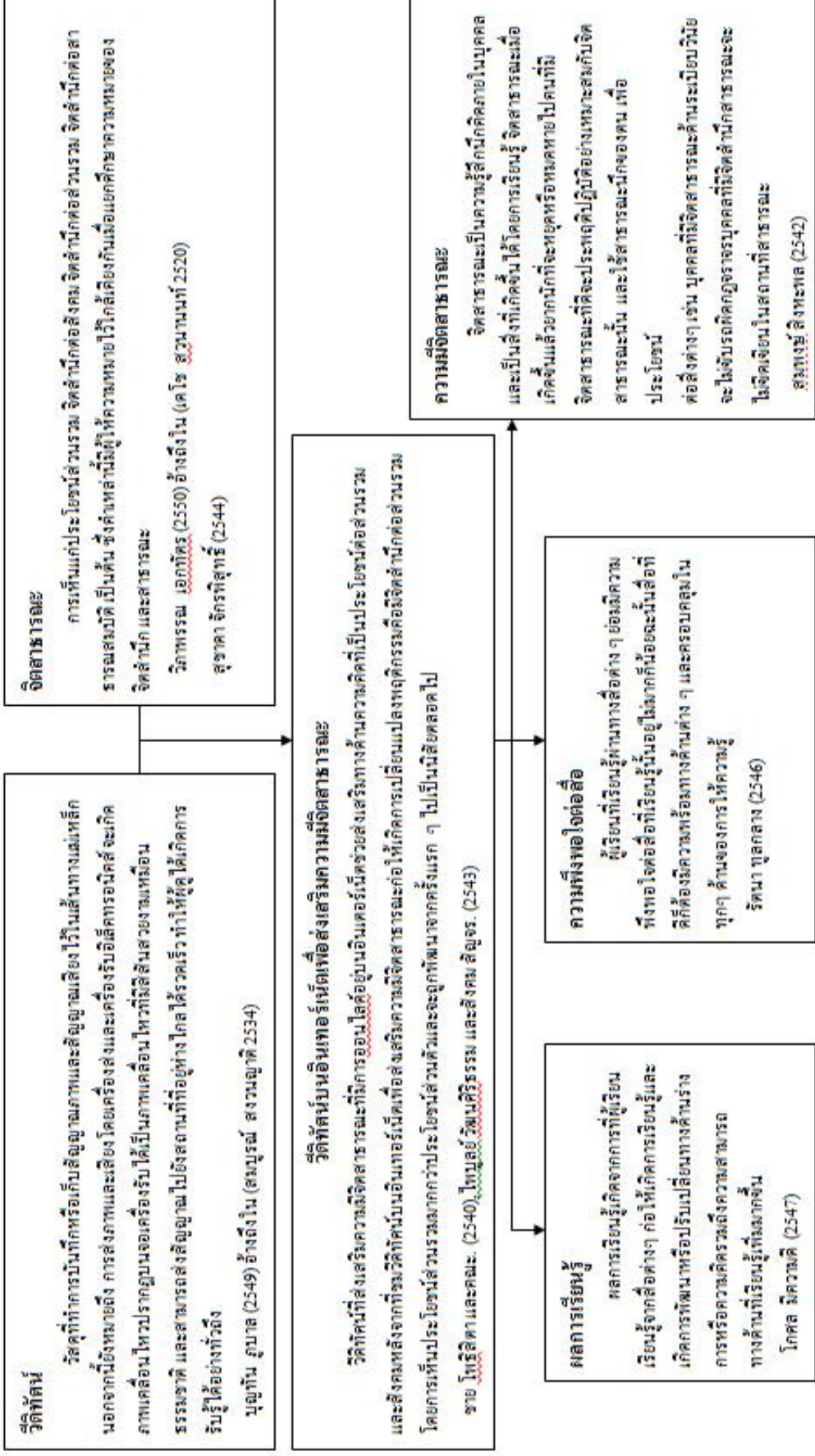
6. ยูทูป หมายถึง เครื่องอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมไฟล์วิดิทัศน์มากมายโดยสามารถเรียกชมได้ทาง www.youtube.com ได้ทุกที่มีเครื่องอินเทอร์เน็ต โดยผู้วิจัยได้ทำการอัปโหลดไฟล์วิดิทัศน์ขึ้นไปไว้บนยูทูปเพื่อใช้ในการทดลองต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและมีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังต่อไปนี้

ตัวแปรต้นเป็นวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านวิดีโอต้นแบบพร้อมต้นแบบและตัวแปรตามเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความตั้งใจของนักศึกษา

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้สู่วิดีทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ
2. นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการชมวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ต
3. เป็นแนวทางในการพัฒนาวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะแก่ผู้สนใจทั่วไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหลักการทฤษฎีแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถดำเนินการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. วีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ต
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวีดิทัศน์
 - 1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ต
 - 1.3 ตัวอย่างเว็บไซต์วีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ต
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ
 - 2.1 ความหมายของจิตสาธารณะ
 - 2.2 องค์ประกอบของจิตสาธารณะ
 - 2.3 การเสริมสร้างจิตสำนึกต่อส่วนรวม
 - 2.4 ความสำคัญของจิตสาธารณะ
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจและจิตวิทยาการศึกษา
 - 3.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
 - 3.2 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
 - 3.3 จิตวิทยาการศึกษา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. วีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ต

วีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ต หรือ Video on Web คือ ระบบการแพร่ภาพและเสียงวีดิทัศน์จากคลังข้อมูลวีดิทัศน์ (Video Server) ผู้ชมที่อยู่ในเครือข่ายสื่อสาร ผ่านระบบจัดการข้อมูลวีดิทัศน์แบบ

ทยอยส่งเรื่อย ๆ หรือวิธีทัศนแบบสายธาร (Streaming) โดยผู้ให้บริการสามารถเลือกเนื้อหาทัศนได้ ตามประสงค์โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ การจัดการศึกษาต้องนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยจัดการจึงจะ เข้ามาช่วยจัดการจึงจะได้ผลดีซึ่งก็คือ"คอมพิวเตอร์และทัศน" จากความสามารถในการจัดเก็บและ ส่งข้อมูลของระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทำให้จัดเก็บและส่งข้อมูลทัศนตามคำร้องขอได้และ เช่นเดียวกัน สื่อผสม (Multimedia) ได้มีการนำมาใช้ในงานนำเสนอในหลายรูปแบบ เนื่องจากจะ สามารถทำให้ผู้รับชมสามารถเข้าใจได้ดีกว่าการใช้สื่ออักษร ภาพ หรือเสียง อย่างใดอย่างหนึ่งเพียง อย่างเดียว โดยระบบเครือข่ายได้ถูกนำมาใช้ในการนำเสนอข้อมูลเช่นเดียวกัน เนื่องจากประสิทธิภาพ การเข้าถึงผู้รับชมจำนวนมากได้ในการนำเสนอเพียงครั้งเดียว และการใช้สื่อผสม ประเภททัศนเพื่อ ใช้ในการนำเสนอผ่าน web browser ในระบบ อินเทอร์เน็ตและอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นระบบ Network ที่มี การนำมาประยุกต์ใช้มากที่สุดอย่างหนึ่งในปัจจุบัน

สำหรับวิธีการส่งข้อมูลภาพและเสียง ผ่าน web browser มีอยู่ 2 ประเภทใหญ่ๆคือ

1. การใช้ Web Server ในการนำข้อมูลส่งไปยังโปรแกรมที่ใช้นำเสนอสื่ออื่นๆ
2. การใช้ Streaming Media Server ซึ่งจะใช้ Server โดยเฉพาะในการให้บริการ

ข้อมูลภาพและเสียง

ถ้าเป็นเมื่อก่อนการนำเสนอสื่อ ภาพและเสียงบนเว็บจะใช้การ ดาวน์โหลดแล้วจึงเล่น ซึ่งการ ที่จะชมสื่ออื่นๆได้นั้น จะต้องทำการดาวน์โหลดข้อมูลทั้งหมดมาก่อนจึงจะสามารถเล่นได้ ซึ่งถึงแม้จะ เป็นสื่อขนาดเล็กเพียง 30 วินาทีก็ตามอาจจะต้องใช้เวลาดาวน์โหลดถึง 20 นาทีก่อนที่จะสามารถ นำมาใช้ฟังหรือชมได้

แต่ปัจจุบันการชมภาพและเสียง จาก Streaming Media Server จะแตกต่างออกไป โดยที่ Streaming Media file จะเริ่มเกือบจะในทันทีที่เล่น ระหว่างที่ข้อมูลกำลังถูกส่ง ผู้ชมสามารถรับฟัง หรือรับชม สื่ออื่นๆได้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องรอให้ดาวน์โหลดข้อมูลทั้งหมดก่อน ไม่ว่าสื่ออื่นๆจะมี ขนาด 30 วินาที หรือ 30 นาทีก็ตาม โดยมี Buffer เป็นตัวช่วย

ในขณะที่การนำเสนอข้อมูลภาพและเสียงผ่านระบบอินเทอร์เน็ตกำลังเป็นที่นิยม วิธีการ นำเสนอจึงได้ถูกนำมาพัฒนา โดยวิธีการส่งแบบแรกคือการใช้ Web Server ในการให้บริการ และ วิธีการที่สองคือการใช้ Streaming Media Server ในการให้บริการนั่นเอง ซึ่งในแต่ละวิธีก็จะมีข้อดี ข้อเสียแตกต่างกันไป จึงต้องมีการพิจารณาเลือกใช้วิธีที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงสุดกับการใช้ งานที่ต้องการ โดยสามารถแยกได้ดังนี้

1. Streaming With WebServer

การใช้งาน : การใช้งาน multimedia file บน web server เริ่มจากการแปลงภาพและเสียงให้อยู่ในรูปแบบสื่อที่เหมาะสมสำหรับการส่งข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต โดยพิจารณาจาก bandwidth เช่น 28.8,33.6,56.6 kilobits per second สำหรับ modem ทัวไปทำการ upload แฟ้มมัลติมีเดียไปยัง web server และสร้างเว็บเพจที่ระบุ URL ของแฟ้มมัลติมีเดียนั้นๆ เมื่อมีการเรียกใช้งานแฟ้มมัลติมีเดีย client-side player จะทำงานและเริ่ม download แฟ้มมัลติมีเดีย เมื่อแฟ้มทั้งหมดดาวน์โหลดเสร็จสิ้นแล้วจึงทำการเล่นไฟล์นั้นๆ

การส่งข้อมูล : Web Server ใช้การติดต่อผ่าน HyperText Transport Protocol (HTTP) ในการติดต่อระหว่าง server และ client ซึ่ง HTTP จะควบคุม Transmission Control Protocol (TCP) ซึ่งจะจัดการเกี่ยวกับการส่งข้อมูลทั้งหมด เป้าหมายของ TCP คือการเพิ่มระดับการส่งข้อมูลให้อยู่ในระดับสูงสุดโดยที่ยังมี ความถูกต้องในข้อมูลนั้นๆ โดยใช้ Algorithm ที่เรียกว่า slow start โดยในตอนต้น TCP จะทำการส่งข้อมูลจำนวนน้อยๆ และค่อยๆเพิ่มขึ้นจนปลายทางแจ้งมาว่า packet มีการสูญหาย TCP จะถือว่าปริมาณการส่งข้อมูลที่สมบูรณ์ก่อน packet loss คือค่าการส่งข้อมูลสูงสุด และจะใช้ค่านั้นในการส่งข้อมูลต่อไป

จุดเด่นของการใช้ Web Server เป็นผู้ให้บริการ : จุดเด่นของการใช้ Web Server คือ การที่สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่แล้วในการนำเสนอได้ทันที แต่งานที่เพิ่มให้แก่ Web Server อาจทำให้บริการของ Web Server ที่มีอยู่เดิม ทำงานได้ประสิทธิภาพต่ำลง

2. Streaming With Streaming Media Server

การใช้งาน : ขั้นตอนเบื้องต้นของการเตรียมแฟ้มมัลติมีเดีย จะเหมือนกับการเตรียม สำหรับใช้บน Web Server แต่จะแตกต่างตรงที่ว่าแฟ้มที่ได้จะ upload ไปยัง Streaming Media Server ซึ่ง Streaming Media Server และ Web Server อาจจะอยู่บน Server Machine ที่ให้บริการตัวเดียวกันก็ได้เมื่อแฟ้มมัลติมีเดียถูกเรียกใช้งาน Web Browser จะส่งไฟล์ขนาดเล็กที่เรียกว่า Meta File ไปยัง Client Player ซึ่งใน meta file นี้จะระบุปลายทางไปยัง Streaming Media Server หลังจากนั้น Client Player จะติดต่อกับ Streaming Media Server โดยตรงโดยไม่ผ่าน Web Browser อีก การส่งข้อมูล : ถึงแม้ว่า Streaming Media Server สามารถที่จะใช้ HTTP/TCP เหมือนกับ Web Server ได้ แต่ก็สามารถใช้ protocol อื่นๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพได้ เช่น User Datagram Protocol (UDP) ซึ่งมีจุดเด่นที่ความเร็ว ขนาดเล็ก และไม่มีการทำงานเกี่ยวกับการส่งข้อมูลซ้ำหรือคำนวณอัตราการส่งข้อมูล ซึ่งจะเหมาะกับการส่งข้อมูลแบบ realtime ซึ่งข้อมูลที่สูญหายบางส่วนหรือข้อมูลที่เกิด delay จะถูกละความ

สนใจไป นอกจากนี้ อาจมีการใช้งาน Protocol เฉพาะสำหรับการ streaming media เลยกี่ได้เช่น Realtime Streaming Protocol (RTSP)

จุดเด่นของการใช้ Streaming Media Server : เป็นผู้ให้บริการ

1. ใช้ Protocol ซึ่งเหมาะสมกับการนำเสนอ Realtime Audio/Video ซึ่งก็คือ UDP
2. ถูกออกแบบเพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้จำนวนมาก
3. สามารถเพิ่มบริการพิเศษต่างๆ ได้เช่น pay-per-view หรือการติดโฆษณา
4. สามารถปรับเปลี่ยน การส่งข้อมูลให้เหมาะสมสำหรับ client แต่ละรายได้ดี
5. สามารถควบคุมการนำเสนอ ได้ เช่นควบคุมให้ดูได้เฉพาะกลุ่ม หรือช่วงเวลา

3. Streaming Media Server Software ปัจจุบัน software สำหรับให้บริการ Streaming Media จะมาจาก 2 บริษัทใหญ่คือ Microsoft Corporation และ RealNetworks Inc Microsoft Corporation : มี software ที่เกี่ยวกับการ Streaming Media หลายตัว แต่ละตัว มักจะมีจุดเด่นในการใช้งานต่างกันเช่น Microsoft Media Service ที่จะใช้ได้ดีใน internet หรือ Netshow Theater ที่ต้องการ Bandwidth สูง และเหมาะกับ intranet อย่างไรก็ตาม software ของ Microsoft มักจะสนับสนุนเฉพาะ win32 platform เท่านั้น RealNetworks Inc. : software จะแบ่งเป็นการใช้งานแต่ละด้านเช่น Streaming Audio Streaming Video และ software จะแบ่งขีดความสามารถการใช้งานผ่าน license ที่ได้ขอซื้อใช้งาน software จะสนับสนุน platform ที่มีเกือบทั้งหมดเช่น Unix Solaris ฯลฯ

4. Windows Media Services เป็นซอฟต์แวร์ที่ให้บริการสื่อมัลติมีเดียผ่านอินเทอร์เน็ต

5. Advanced Streaming Format (ASF) เป็นรูปแบบข้อมูลสำหรับเผยแพร่ภาพและเสียงบนระบบเน็ตเวิร์ค ข้อมูล ASF อาจจะอยู่ในรูปไฟล์ asf หรือเป็นการถ่ายทอดข้อมูลสดซึ่งสร้างจาก Windows Media Encoder ก็ได้ สำหรับ ASF ที่มีเฉพาะข้อมูลเสียงจะเรียกว่า Windows Media Audio ซึ่งมีนามสกุลเป็น.wma

6. ASF Stream Redirector ASX metafiles มีลักษณะเป็น text file ซึ่งจะเป็น URL ของไฟล์ ASF สำหรับให้ข้อมูลแก่ Windows Media Player เพื่อใช้ในการติดต่อกับตัว Streaming Media Player

7. Windows Media Services Protocols เป็น Protocol ที่ Windows Media Services ใช้ในการติดต่อระหว่างส่วนต่างๆ ในระบบ

8. Microsoft Media Server Protocol MMS Protocol จะใช้ในการติดต่อระหว่าง Media Player กับ Windows Media Server

9. Media Stream Broadcast Distribution Protocol (MSBD Protocol) MSBD Protocol จะใช้ในการติดต่อระหว่าง Windows Media Encoder และ Windows Media Server หรือใช้ติดต่อระหว่าง server ด้วยกันเอง

10. Hypertext Transfer Protocol (HTTP) ในแต่ละ component สามารถใช้ HTTP ในการติดต่อได้ทั้งหมด ข้อดีอีกอย่างหนึ่งคือ HTTP สามารถใช้ในการติดต่อผ่าน firewall ทั่วไปได้

11. Real Server เป็นซอฟต์แวร์อีกตัวหนึ่งที่เป็นที่นิยมใช้ในการเผยแพร่สื่อมัลติมีเดียในระบบเน็ตเวิร์กทั้งอินเทอร์เน็ตและอินทราเน็ต

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิดิทัศน์

วิดิทัศน์ หรือ วิดิโอ (Video) เป็นการนำเอาโทรทัศน์ (Television) มาจัดทำเป็นรายการสั้น ๆ ใช้เป็นสื่อเพื่อการนำเสนอ การอธิบาย การสอน หรือเพื่อจุดประสงค์ใดจุดประสงค์หนึ่งตามความต้องการของผู้ผลิต วิดิทัศน์เป็นผลผลิตที่เกิดจากกระบวนการทำงานอย่างมีระบบของคณะทำงาน ซึ่งจะเรียกว่าเป็นผู้ผลิต หน่วยผลิต ฝ่ายผลิต หรือบริษัทผลิตรายการ(Production House) เพื่อให้ได้มาซึ่งงานวิดิทัศน์ ตามความประสงค์ของงานหรือผู้ว่าจ้างกระบวนการดังกล่าวเรียกเป็นกระบวนการผลิตรายการซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ (ถาวร สายสืบ, 2546)

1. การวางแผนการผลิต (Planning)

ในขั้นตอนนี้เป็นการระดมความคิด ความเข้าใจของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ตั้งแต่ผู้ผลิตรายการ ฝ่ายเทคนิค ฝ่ายเนื้อหา ผู้ออกแบบฉากเวที และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ประชุมปรึกษาถึงประเด็นการผลิตรายการว่าจะผลิตให้ใครดู หมายถึง กลุ่มเป้าหมายหรือผู้ดู ผู้ชม และในการผลิตรายการนั้นจะแสดงถึงอะไรบ้าง จะให้ผู้ชมได้รู้ ได้เห็นเกี่ยวกับอะไร ประเด็นสุดท้ายในการวางแผนก็คือ ผลิตรายการออกมาแล้วคาดหวังผลอย่างไร หรือเพื่อจุดประสงค์อะไรบ้าง

2. การเขียนบท (Script)

บทโทรทัศน์ หรือ บทวิดิทัศน์ เป็นการนำเอาเนื้อหาเรื่องราวที่มีอยู่หรือจินตนาการขึ้นมา เพื่อการนำเสนอให้ผู้ดู ผู้ชม ได้รับรู้อย่างพอใจ ประทับใจ ผู้เขียนบทวิดิทัศน์ (Script Writer) จึงจำเป็นต้องมีความรอบรู้ในศาสตร์และศิลป์ด้านต่าง ๆ มีความเข้าใจในธรรมชาติการรับรู้ของมนุษย์ ความศรัทธา สิ่งละอันพันละน้อย ที่จะไปทำให้กระทบกระทั่ง หรือกระทำในสิ่งที่ผิดไปจากที่สังคมยอมรับ บทวิดิทัศน์ควรมีการใช้ภาษาที่สละสลวย ชวนอ่าน ชวนฟัง มีการเกริ่นนำ การดำเนินเรื่องและบทสรุปที่กระชับ สอดคล้องกัน รู้จักสอดแทรกมุขตลกเกร็ดความรู้ หรือเทคนิคแปลก ๆ มีลีลาที่น่าสนใจ เพื่อ

เป็นสี่ส่วนของเรื่องราว การเขียนบทวิดิทัศน์จะมีทั้งการร่างบทวิดิทัศน์และการเขียนบทวิดิทัศน์ฉบับสมบูรณ์

ร่างบทโทรทัศน์เป็นการวางโครงเรื่อง (Plot) ของรายการแต่ละรายการ ปกติจะแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ การเกริ่นนำ (Introduction) เนื้อเรื่องหรือตัวเรื่อง (Body) และการสรุปหรือการส่งท้าย (Conclusion)

การเขียนร่างบทจะเป็นการกำหนดเรื่องราวที่น่าเสนอ นำเอาแก่นของเรื่อง (Theme) หรือความคิดรวบยอด (Concept) ของเรื่องมาคลี่คลาย มาขยายให้เห็นอย่างเป็นขั้นตอน มีการสอดแทรกอารมณ์ มีการหักมุม สร้างความฉงน นำเรื่องราวไปสู่จุดสุดยอด (Climax) ให้ได้ดีที่สุดร่างบทวิดิทัศน์เขียนเป็นความเรียง ที่ใช้ภาษาสละสลวย ทันสมัย สอดแทรกสาระ เกร็ดความรู้และสร้างความประทับใจ อาลัยอาวรณ์ ในที่สุด

บทวิดิทัศน์ฉบับสมบูรณ์ (Full Script) หรือเรียกเป็นบทสำหรับถ่ายทำ (Shooting Script)เป็นการนำเอาร่างบทมาขยายอย่างละเอียด ในลักษณะของการถ่ายทำ ซึ่งจะมีลักษณะของภาพขนาดของภาพ กำหนดกล้องและการแสดงของผู้แสดง หรือ เหตุการณ์นั้น อย่างสมจริงขณะทำงาน หรือผู้ผลิตรายการจะยึดการปฏิบัติงานตามบทวิดิทัศน์นี้ แต่ลักษณะที่เป็นจริงบทวิดิทัศน์อาจจะมีการปรับเปลี่ยนบทบ้าง ตามความเหมาะสมของเหตุการณ์นั้น

3. การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ (Preparation)

ในการเตรียมเพื่อการผลิตรายการนั้น คณะทำงานจะเตรียมทุกสิ่งทุกอย่างที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการดำเนินงาน เครื่องมือ อุปกรณ์ ในการถ่ายทำ เตรียมสถานที่ เตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งพร้อมที่จะทำงานได้ทันทีในกรณีที่ มีการเสริมแต่ง หรือแก้ไขปัญหาการถ่ายทำ เพราะความไม่พร้อมของเรื่องราวเหตุการณ์และสถานที่ซึ่งต้องมีการเตรียมสิ่งต่าง ๆ เพื่อจำลองสถานการณ์ให้สมจริง เท่าที่จะทำได้ให้ดีที่สุด

4. การบันทึก (Recording)

กระบวนการถ่ายทำ จะดำเนินไปตามแผนที่ได้วางไว้ และถ่ายทำตามบท โดยมุ่งให้ได้ภาพตรงตามความต้องการมากที่สุด อาจจะถ่ายทำหลาย ๆ ครั้ง ในฉากใดฉากหนึ่ง เพื่อมาคัดเลือกหาภาพที่ดีในตอนจะตัดต่ออีกครั้งหนึ่ง ในการบันทึกแบ่งเป็น บันทึกภาพและบันทึกเสียงซึ่งการบันทึกภาพนั้นจะได้ทั้งภาพทั้งเสียงอยู่แล้ว เมื่อตัดต่อสามารถเลือกได้ว่า ช่วงไหนจะใช้แต่ภาพ หรือใช้ทั้งภาพและเสียง การบันทึกภาพ บันทึกหรือถ่ายทำตามสภาพความเป็นจริง และความ

จำเป็นก่อนหลัง ไม่จำเป็นต้องเรียงจาก ตามบทวิดิทัศน์ (Script) ในการบันทึกเสียง จะบันทึกทั้งเสียงเหตุการณ์จริง เสียงสัมภาษณ์ เสียงสนทนา เสียงบรรยาย เสียงเพลงประกอบ และเสียงเหตุการณ์หรือ

เสียงที่นำมาใช้เป็นเอฟเฟก (Sound Effect) ให้เรื่องราวน่าสนใจซึ่งกระบวนการเกี่ยวกับเรื่องเสียง จะมีการผสมเสียงอีกครั้งหนึ่ง ในกระบวนการตัดต่อภาพและเสียง

- ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสื่อวีดิทัศน์

ในการผลิตสื่อวีดิทัศน์เพื่อจุดมุ่งหมายใด ๆ ก็ตาม คณะทำงานควรจะมีความรู้ความเข้าใจในพื้นฐานของงานโทรทัศน์ หรือ การทำวีดิทัศน์ไว้บ้าง เพื่อการสร้างงาน การคิดสร้างสรรค์ จะได้หลากหลาย น่าสนใจ และที่สำคัญจะช่วยให้งานดำเนินไปได้อย่างราบรื่น บรรลุเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น สิ่งที่ควรรู้ ควรเข้าใจมีมากมาย อาทิ อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต เทคนิคกล้อง ชนิดของภาพการลำดับภาพและตัดต่อภาพ การนำเสียงมาใช้งานวีดิทัศน์ตลอดจนการใช้กราฟิกคอมพิวเตอร์

- อุปกรณ์ในการผลิตสื่อวีดิทัศน์

คณะทำงานจะมีการเตรียมอุปกรณ์เพื่อใช้ในการผลิต ต้องรู้และเข้าใจระบบการทำงานของอุปกรณ์แต่ละชนิดเป็นอย่างดี ตั้งแต่ชนิดของกล้องวีดิทัศน์ ลักษณะของม้วนเทป หรือการ์ดที่ใช้กับกล้องระบบดิจิทัล ความละเอียด ความยาวของเทปที่ใช้บันทึก ไฟ ฟิลเตอร์ ฉาก เครื่องตัดต่อรีเฟลค ข้างกล้อง มอนิเตอร์ ตลอดจนรางสำหรับใช้ในการเคลื่อนที่กล้อง การได้รู้จักอุปกรณ์ในการผลิตจะช่วยให้การจัด การเตรียมอุปกรณ์ได้เหมาะสมสะดวกที่จะปฏิบัติงาน(วิภาณี บุญศรี, 2551)

- เทคนิคกล้อง

เทคนิคกล้องเป็นลักษณะอาการหรือลีลาในการถ่ายทำ ให้ได้ภาพที่สื่อความถึงอาการอารมณ์ความรู้สึก ความสมจริงสมจังของเหตุการณ์ ช่างกล้องสามารถใช้เทคนิคดังกล่าว ทั้งที่กล้องตั้งอยู่บนขาตั้งกล้อง (Tripod) และใช้มือจับกล้อง หรือแบกกล้อง จะด้วยการเคลื่อนที่หรือให้กล้องอยู่กับที่ก็ได้ เทคนิคต่าง ๆ นิยมใช้โดยทั่วไปคือ

Pan : การถ่ายหรือกวาดกล้องในขณะที่กล้องอยู่กับที่ กระทำได้ 2 ลักษณะ คือ

Pan to Left (P/L) หมายถึง การกวาดหรือถ่ายกล้องไปทางซ้ายมือของช่างกล้อง

Pan to Right (P/R) หมายถึง การกวาดหรือถ่ายกล้องไปทางขวามือของช่างกล้อง

Tilt : การก้มหรือเงยกล้อง ในขณะที่กล้องอยู่กับที่กระทำได้ 2 ลักษณะ

Tilt Up (T/U) หมายถึง การยกกล้องขึ้นขณะถ่ายทำ

Tilt Down (T/D) หมายถึง การก้มกล้องลงขณะถ่ายทำ

Fix : การตั้งกล้องอยู่กับที่ โดยที่ช่างกล้องไม่ต้องเปลี่ยนลักษณะอาการของตัวกล้องกระทำในโอกาสที่เหตุการณ์นั้นใช้เวลานาน ๆ เช่น พิธีพระราชทานปริญญาบัตร

Zoom : การเปลี่ยนขนาดของภาพใกล้-ไกล ให้มีขนาดเล็ก-ใหญ่ตามที่ต้องการขณะที่กล้องอยู่กับที่ (เป็นการปรับเปลี่ยนทางยาวโฟกัสของเลนส์) กระทำได้ คือ

Zoom In : การปรับภาพจากขนาดปกติให้ใกล้เข้าไปมากขึ้น เช่น ภาพขนาด MS เปลี่ยนเป็น CU

Zoom Out : การปรับภาพจากขนาดปกติให้ไกลออกไปมากขึ้น เช่น ภาพขนาด MS เปลี่ยนเป็น LS

Depress : การเคลื่อนขึ้นลงของกล้อง หมายถึง ลักษณะของภาพถ่ายที่ยกกล้องขึ้นสูงหรือเคลื่อนลงต่ำเพื่อจัดภาพที่เคลื่อนไหวในแนวดิ่ง เช่น คนปีนต้นไม้ คนปีนต้นตาลกล้องติดตั้งอยู่บนเครน ยกกล้องขึ้น ลง เพื่อให้ได้ทิศทางต่าง ๆ

Track : เป็นการเคลื่อนที่กล้องเข้า-ออก จากสิ่งที่ถ่ายคือ

Track-In : การเคลื่อนที่เข้าหาวัตถุหรือสิ่งที่ถ่าย ลักษณะนี้ฉากหลังของภาพ (Background) จะมีความชัด และมีขนาดโตกว่าการใช้เทคนิค Zoom In

Track-Out : การเคลื่อนที่กล้องออกจากวัตถุหรือสิ่งที่ถ่ายให้ความรู้สึกกว้างไกลหรือลากจาก

Track-Left : การเคลื่อนที่ไปด้านซ้ายมือขนานไปกับวัตถุหรือสิ่งที่ถ่ายทำให้รู้สึกเหมือนว่าติดตามเหตุการณ์หรืออยู่ในเหตุการณ์ เช่น คนนั่งรถยนต์หรือมอเตอร์ไซค์คู่กัน กล้องถ่ายทำจะต้องตั้งอยู่บนรถยนต์อีกคนหนึ่งที่วิ่งขนานไปทางซ้ายมือ

Track-Right : การเคลื่อนที่ไปด้านขวามือขนานไปกับวัตถุหรือสิ่งที่ถ่าย ให้ความรู้สึกคล้ายคลึงกับ Track-Left

Dolly : การเคลื่อนที่กล้องเป็นแนวโค้งหรือเป็นวงกลม ขณะที่ถ่ายทำวัตถุ ณ จุดเดิม เพื่อให้เห็นวัตถุหรือสิ่งที่ถ่าย ในแง่มุมต่าง ๆ

High Angle Shot (HAS) : การถ่ายภาพหรือการถ่ายทำในมุมสูง เพื่อให้เห็นอาณาบริเวณกว้างไกล เช่น ช่างกล้องอยู่บนตึกสูงถ่ายทำลงมาด้านล่างหรือ ที่แปลกและน่าสนใจอีกมุมหนึ่งมุมกล้องลักษณะนี้ หากใช้ ถ่ายภาพบุคคลแล้ว จะมีความรู้สึกออกมาได้หลายรูปแบบ ถ้ากล้องอยู่สูงมาก เช่น อยู่บนตึกชั้น 2 ถ่ายทำบุคคลที่อยู่ชั้นล่าง จะดูเหมือนว่าบุคคลนั้นเตี้ยลงได้

Low Angle Shot (LAS) : การถ่ายทำภาพในมุมต่ำ หรือถ่ายในมุมเงย การถ่ายทำลักษณะนี้จะให้ความรู้สึกกว่าวัตถุหรือสิ่งที่ถ่ายนั้นมีความสูง มีความยิ่งใหญ่

เทคนิคกล้องหรือมุมกล้อง มีความสำคัญต่อการถ่ายทำโทรทัศน์มากมายยิ่งนัก ภาพที่ปรากฏสู่สายตาผู้ชมหรือผู้ดูจะสวยงามน่าสนใจ ให้ความรู้สึกประทับใจที่ตื้นนั้น ต้องผ่านการกลั่นกรองพิถีพิถะระห์ของช่างกล้องหรือช่างภาพมาแล้ว ด้วยเหตุนี้ ช่างภาพที่มีความชำนาญมีศิลปะในการถ่ายทำ มีหลักการที่จะประกอบภาพให้น่าสนใจย่อมจะนำเสนอภาพได้ดีกว่าการถ่ายทำโทรทัศน์ เมื่อกล้อง

เดินได้ราบรื่น สวยงาม มีมุมมองที่น่าสนใจ ยิ่งตัดต่อภาพลำดับภาพได้ดีด้วยแล้ว ผลงานที่น่าเสนอย่อมมีคุณค่ามากขึ้น

- การลำดับภาพและการตัดต่อภาพ

ในการผลิตสื่อวีดิทัศน์ แม้ว่าการถ่ายทำจะดำเนินไปตามขั้นตอนของบทวีดิทัศน์ (Script) แต่ความเป็นจริงนั้น การถ่ายทำในแต่ละฉาก (Shot) อาจถ่ายทำหลายครั้ง หรือหลายเทค (Take) บางทีต้องถ่ายทำถึง 5-6 ครั้ง ผู้ตัดต่อ (Editor) ก็ต้องเลือกภาพที่ดีที่สุดมานำเสนอ หรือบางครั้งอาจอาศัยภาพจากที่อื่น ๆ หรือภาพที่มีอยู่แล้ว (Stock) ในกรณีที่ไม่สามารถจะถ่ายทำได้มาเพิ่มเติม ก็เป็นดุลยพินิจและความสามารถของผู้ตัดต่อ ซึ่งจะต้องเลือกภาพที่เหมาะสมกลมกลืนกับภาพที่มีอยู่การตัดต่อภาพก็คือการนำภาพมาลำดับใหม่ให้ดูดี น่าสนใจ บางครั้งเราก็เรียกเป็นการลำดับภาพ ซึ่งในการตัดต่อภาพนี้ นับว่าเป็นสีสันของบทวีดิทัศน์ ลีลา ลูกเล่น มุมกล้อง จะดูตื่นตาตื่นใจ เร้าอารมณ์มากน้อยเพียงใด ย่อมอยู่ที่การสร้างงานหรือความสามารถของคนตัดต่อ ความคิดสร้างสรรค์ที่ดี การคาดคะเนว่าจะอะไรจะเกิด อะไรจะติดตามมา ผลที่จะบังเกิดกับผู้ชม น่าจะออกมาอย่างไร ทั้งจิตวิทยาและศิลปะการนำเสนอ ความรู้ความสามารถทางด้านเทคนิคมีอยู่เพียงพร้อมบางครั้งถ่ายทำมามากถึง 2 ชั่วโมงการตัดต่ออาจจะเลือกไว้แต่สิ่งที่ดี ๆ แค่ 10-15 นาที

การตัดต่อภาพเราสามารถทำได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของงาน ความพร้อมของเครื่องมือและอุปกรณ์ ตลอดจนความสัมพันธ์กันของระบบในกระบวนการผลิตและการนำเสนอ การตัดต่อที่นิยมใช้กัน คือ

1. การตัดต่อจากกล้องถ่ายวีดิทัศน์
2. การตัดต่อจากเครื่องเล่นวีดิโอเทป
3. การตัดต่อด้วยเครื่องตัดต่อ
4. การตัดต่อด้วยระบบคอมพิวเตอร์

- เสียงสำหรับวีดิทัศน์

การผลิตสื่อวีดิทัศน์ให้ได้คุณภาพ มีความน่าสนใจ สามารถนำเสนอเรื่องราวได้ถูกต้องชัดเจนนั้น นอกจากจะปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ได้แม่นยำทุกขั้นตอนแล้ว ยังจะต้องมีความละเอียดอ่อนทางด้านความรู้สึกที่จะทำให้ผู้ชมเกิดอารมณ์คล้อยตามได้อีกด้วย เสียงไม่ว่าจะเป็นเสียงบรรยาย เสียงสนทนา เพลงประกอบ หรือเสียงเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นการจะทำให้มีความตื่นเต้นที่เร้าใจ เกิดอารมณ์หลากหลายตามที่ผู้สร้างต้องการ บางครั้งต้องมีการเสริมแต่งใช้ที่เป็นผลพิเศษ ที่เราเรียกเป็น Sound Effect เข้ามาช่วย

โดยทั่วไปแล้วการบันทึกเสียง เราจะเริ่มบันทึกเสียงบรรยายก่อน ซึ่งหลังจากที่เราได้คัดเลือกผู้บรรยายที่มีขุมเสียงดี น่าฟัง พูดได้ถูกต้อง ชัดเจน อักขระ ตัวควบกล้ำ จังหวะและลีลาการบรรยายเหมาะสมกับเรื่องราวที่จะนำเสนอในกรณีใช้คอมพิวเตอร์ก็จะบันทึกไว้ร้องเสียงหนึ่ง

ถ้ามีการใช้เสียงประกอบคำบรรยาย เช่น เสียงสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ หรือเสียงสนทนาหรือเสียงเหตุการณ์อื่น ๆ ที่ต้องการให้ปรากฏอยู่ในวิดีโอทัศน์ เราก็จะบันทึกไว้ร้องเสียงหนึ่งจากนั้นก็ทำการผสมเสียง (Mix) โดยการนำเสียงบรรยายและเสียงประกอบมาบันทึกผสมกันไว้ร้องเสียงหนึ่ง

ขั้นตอนต่อไปเป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก ในเรื่องการใช้เสียงสำหรับวิดีโอทัศน์ก็คือการใช้เพลงประกอบ ผู้ผสมเสียง (Mixer) ถ้ามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดนตรี มีความละเอียดอ่อนในด้านอารมณ์ของเพลง มีจินตนาการที่จะสร้างอารมณ์ให้ผู้ชมเกิดความคล้อยตามได้ก็จะเป็นผลดีต่อวิดีโอทัศน์นั้นๆ เพราะเพลงประกอบในแต่ละช่วงแตกต่างกันการเกริ่นนำใช้เพลงบรรเลงแนวหนึ่งพอเริ่มเดินเรื่องก็ใช้เพลงหนึ่ง หากมีการปฏิบัติหรือเปลี่ยนลีลา เรื่องราว อาจจะเปลี่ยนเพลงได้อีกพอจะมีเหตุการณ์ตื่นเต้นสำคัญ ๆ ก็อาจจะใช้เสียงประกอบเข้ามาช่วย ช่วงจะจบ หรือทิ้งท้ายจะใช้เพลงลักษณะหนึ่ง

นี่แหละคือความยากลำบากของการเลือกเพลงประกอบเสียงเพลง ถ้าเลือกได้ดีเหมาะสมกับเรื่องราว วิดีทัศน์นั้นก็จะน่าสนใจ มีคุณภาพ เป็นเรื่องธรรมดาที่การใช้เสียงจะต้องเหมาะสมกับเหตุการณ์ คนขับรถยนต์จะใช้เสียงเพลงประกอบลักษณะหนึ่ง คนพายเรือจะใช้เสียงเพลงประกอบลักษณะหนึ่ง หรือคนกำลังเดินไปในที่เปลี่ยวร้างเพียงลำพังยามค่ำคืนก็จะใช้เพลงประกอบอีกลักษณะหนึ่ง เกิดความดีใจ เสียใจ เพลงประกอบย่อมแตกต่างกันไป

• กราฟิกคอมพิวเตอร์สำหรับวิดีโอทัศน์

ในการนำเสนอเนื้อหาเรื่องราว ข้อมูล ข่าวสารในวิดีโอทัศน์ ปัจจุบันนี้นิยมใช้งานกราฟิกเข้ามาช่วย ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีโดยเฉพาะด้านคอมพิวเตอร์ มีโปรแกรมต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย กราฟิกคอมพิวเตอร์จะช่วยให้งานมีสีสัน ข้อมูลแสดงให้เห็นได้ละเอียด และชัดเจนยิ่งขึ้น งานกราฟิกคอมพิวเตอร์ ใ้จะแสดงแค่ข้อมูล ตัวเลขยังแสดงถึงภาพสองมิติ สามมิติและภาพเคลื่อนไหว เป็นแอนิเมชัน (Animation) ด้วยการออกแบบ และการใช้สีที่น่าสนใจทำให้งานวิดีโอทัศน์ มีความน่าสนใจ น่าสวยงาม มีลีลา มีศิลปะ และมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ต

1.2.1 ความหมายและความเป็นมาของอินเทอร์เน็ต

คำว่าอินเทอร์เน็ต (Internet) เป็นคำย่อของ Internetwork หมายถึง เครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก โดยเชื่อมโยงเครือข่ายย่อยจำนวนมากมายวมหาศาล นับตั้งแต่เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลที่ใช้งานภายในบ้านและสำนักงาน ไปจนถึงคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่แบบเมนเฟรมในโรงงานอุตสาหกรรมและอินเทอร์เน็ตสามารถทำให้คนเราสามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วไม่ว่าจะอยู่ส่วนใดของโลก (กิดานันท์ มลิทอง, 2540:321)

แต่เดิมนั้นอินเทอร์เน็ต เป็นเครือข่ายที่ใช้ในกิจการทางทหาร ของสหรัฐอเมริกาชื่อ อาร์พเน็ต (ARPANET : Advanced Research Projects Agency Network) ซึ่งเริ่มใช้ในกิจการเมื่อประมาณ พ.ศ. 2512 คือ 28 ปีมาแล้ว ภายหลังมีมหาวิทยาลัยหลายแห่งขอร่วมเครือข่าย โดยเชื่อมต่อระบบคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัยกับเครือข่ายดังกล่าว เพื่อใช้ประโยชน์ในการศึกษาและการวิจัยต่อมาเมื่อมีการใช้เทคนิคการสื่อสารโต้ตอบที่เรียกว่าโพรโทคอล (protocol) แบบเฉพาะของอินเทอร์เน็ตที่เรียกว่า Transmission Control Protocol/ Internet Protocol (TCP/IP) เครือข่ายนี้จึงได้รับความนิยมต่อเนื่อง และมีคอมพิวเตอร์มาเชื่อมโยงมากขึ้นจนกระทั่งกลายเป็นเครือข่ายระบบคอมพิวเตอร์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก

ประเทศไทยเริ่มสนใจและติดต่อกับอินเทอร์เน็ต ตั้งแต่ พ.ศ.2530 โดยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (วิทยาเขตหาดใหญ่) และสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ซึ่งในปี พ.ศ.2531 วิทยาเขตดังกล่าวนับเป็นที่อยู่ของอินเทอร์เน็ตแห่งแรกของประเทศไทย โดยได้รับที่อยู่ (Address) ชื่อ sritrang.psu.th

พ.ศ. 2534 เป็นปีที่มีการนำอินเทอร์เน็ตเข้ามาอยู่ในประเทศไทยอย่างสมบูรณ์แบบ โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เช่าสายเป็นสายความเร็วสูงต่อเชื่อมกับเครือข่าย UUNET ของบริษัทเอกชนที่รัฐเวอร์จิเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ต่อมามหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า และมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ ได้ขอเชื่อมต่อผ่านจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเรียกเครือข่ายนี้ว่า “ไทยเน็ต” (THAIInet) นับเป็นเกตเวย์ (Gateway) แรกสู่เครือข่ายอินเทอร์เน็ตสากลของประเทศไทย

ในปี พ.ศ. 2535 ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC: National Electronic and Computer Technology Centre) ได้จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายประกอบด้วยมหาวิทยาลัยอีกหลายแห่ง เรียกว่า เครือข่าย “ไทยสาร” ต่อเชื่อมกับเครือข่าย UUNET ด้วย นับเป็นเกตเวย์สู่เครือข่ายอินเทอร์เน็ตแห่งที่สอง (อชิปต์ย์ คลีสุนทร, 2542)

1.2.2 ประโยชน์โดยทั่วไปของอินเทอร์เน็ต

อริบัตย์ คลีสุนทร (2542) ได้กล่าวถึงประโยชน์โดยทั่วไปของอินเทอร์เน็ตว่าอินเทอร์เน็ตเป็นระบบเครือข่ายเปิดและสามารถติดต่อเชื่อมโยงตลอด 24 ชั่วโมง ดังนั้นเราจึงสามารถเข้าถึงข้อมูลซึ่งประกอบด้วยข้อความ ภาพ และเสียง ที่มีผู้นำเสนอไว้ได้โดยผ่านรูปแบบและเนื้อหาที่แตกต่างกัน นอกจากนั้น ยังสามารถเป็นที่สื่อสารแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ แนวคิดที่หลากหลาย อาทิ ด้านการเมือง การอุตสาหกรรม การแพทย์ ศาสนา สิ่งแวดล้อม คนตรี กีฬา การค้า การท่องเที่ยววัฒนธรรม เป็นต้น ซึ่งนอกจากจะรวดเร็วแล้วยังประหยัดค่าใช้จ่ายอีกด้วย

1.2.3 บริการบนอินเทอร์เน็ต

บริการต่างๆ ในอินเทอร์เน็ตมีหลายลักษณะ ซึ่งข้อมูลทุกด้านจะเพิ่มขึ้นเนื่องจากมีสมาชิกส่วนหนึ่งได้จัดเสนอข้อมูลของตนเองเพื่อไว้ใช้หรืออำนวยความสะดวกแก่ผู้อื่นๆ ตลอดเวลาซึ่งประโยชน์โดยทั่วไปของอินเทอร์เน็ตมีหลายด้าน ดังนี้ (ณัฐกร สงคราม, 2543:15-17)

1. ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail : electronics mail) เป็นบริการที่ให้ผู้ให้บริการสามารถส่งจดหมายถึงบุคคล องค์กร สถาบัน ฯลฯ โดยผู้รับจะได้รับผ่านจอคอมพิวเตอร์ หรือให้พิมพ์เป็นเอกสารได้ทันที หากผู้รับไม่อยู่ที่จอคอมพิวเตอร์ จดหมายนี้ก็จะถูกส่งไว้ในตู้ คือในหน่วยความจำที่เสมือนเป็นผู้รับจดหมายในคอมพิวเตอร์ ซึ่งผู้รับจะรับเวลาใดก็ได้และจะโต้ตอบส่งกลับเวลาใดก็ได้เช่นกัน

2. การทำงานข้ามเครื่อง (TelNet) ผู้ใช้บริการหากมีระบบเครื่องที่ทำงานได้ไม่สะดวกก็สามารถเปลี่ยนไปทำงานในเครื่องอื่นที่มีสมรรถนะสูงกว่า เพื่อเข้าไปใช้ข้อมูลเนื้อหาที่บนฮาร์ดดิสก์สำหรับเก็บข้อมูลหรือบริการอื่นใดก็ได้ โดยมีข้อแม้ว่าผู้ให้บริการต้องมีชื่ออยู่ในสารระบบที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ได้

3. การถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล (FTP : File Transfer Protocol) เป็นบริการถ่ายโอนแฟ้มข้อมูลหรือโปรแกรมที่ผู้ใช้ต้องการจากเครื่องอื่นมาเก็บไว้ยังเครื่องของตน โดยเฉพาะโปรแกรมที่บางคนพัฒนาขึ้นและต้องการบริจาคให้ส่วนรวมได้ใช้โดยไม่คิดมูลค่า โปรแกรมลักษณะนี้เรียกว่าShareware โดยบางโปรแกรมก็อาจจะให้ลองใช้เป็นการชั่วคราว หากสนใจก็อาจจะต้องเสียค่าใช้จ่ายก็อยู่ในลักษณะบริการนี้เช่นกัน

4. กลุ่มข่าวที่น่าสนใจ (UseNet) เป็นบริการที่เสมือนเป็นกระดานประกาศขายสินค้า หรือแสดงความต้องการเพื่อให้ผู้สนใจตรงกัน หรือคล้ายๆ กัน ได้ส่งข่าวติดต่อกันข่าวที่นำมาเสนอไว้

อาจจะเกี่ยวกับสังคม กีฬา ศาสนา วัฒนธรรม เทคโนโลยี ปรัชญา ฯลฯ เป็นต้น โดยที่ท้ายข่าวจะมีที่อยู่ ซึ่งผู้สนใจสามารถติดต่อถึงกันได้

5. การสนทนาบนเครือข่าย (Talk) บริการนี้จะแตกต่างจากจดหมายซึ่งเขียนไปไว้ที่ตู้ไปรษณีย์ของผู้รับ คือ ผู้ส่ง ผู้รับได้ตอบกันทางตัวอักษรบนจอคอมพิวเตอร์ หรือที่เรียกว่า IRC (Internet Relay Chat) ปัจจุบันมีซอฟต์แวร์ที่พัฒนาขึ้นให้สามารถพูดได้ตอบกันผ่านระบบคอมพิวเตอร์ได้ดังเช่นพูดกันทางโทรศัพท์

6. การค้นหาข้อมูลและเพิ่มข้อมูล (Gopher/Archie) เป็นบริการที่เปรียบเสมือนตู้บัตรคำในห้องสมุดที่สามารถค้นชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง ชื่อที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้การค้นต่างๆ เป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็วมาก ผู้ใช้เพียงเข้าไปค้นเมนู (Menu) ที่โปรแกรมนี้ทำไว้เมื่อพอใจดูเรื่องใดก็ใช้เมื่อนั้นผ่านเข้าไปยังเรื่องหรือสิ่งที่ต้องการได้ทันที

7. เวิลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web) หรือที่มักเรียกกันว่าเครือข่ายใยแมงมุม เป็นบริการทางอินเทอร์เน็ตที่มีผู้คนนิยมใช้กันมาก เพราะนอกจากการค้นหาข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้แล้ว ยังสามารถหาความบันเทิงได้หลากหลายรูปแบบบนอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็นภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว แฟ้มภาพ วิดิทัศน์หรือแม้กระทั่งการดูภาพยนตร์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ถนอมพร ตันพิพัฒน์ (2539) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของอินเทอร์เน็ตในลักษณะคล้ายๆ กัน กล่าวคือ สามารถใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อประโยชน์หลักๆ 5 ประการ ดังนี้

1. เพื่อการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูล และความคิดเห็น โดยการส่งผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือที่เรียกสั้นๆ ว่า อีเมลล์ ซึ่งมีความสะดวก รวดเร็วและประหยัดค่าใช้จ่าย นอกจากอีเมลล์แล้ว การสนทนาแบบออนไลน์ ซึ่งผู้ใช้สามารถโต้ตอบผ่านหน้าจอ เสมือนการคุยโทรศัพท์กันอยู่เพียงแต่ใช้การพิมพ์ข้อความแทนเสียง ปัจจุบันผู้ใช้สามารถคุยโต้ตอบกันและเห็นใบหน้า ท่าทางของกลุ่มสนทนาได้

2. เพื่อการเข้าใช้คอมพิวเตอร์เครื่องอื่นๆ ที่ต่ออยู่ในเครือข่าย การติดต่อเข้าสู่คอมพิวเตอร์เครื่องอื่นๆ ที่ต่ออยู่ในเครือข่าย ทำให้ผู้ใช้สามารถเรียกโปรแกรมในเครื่องคอมพิวเตอร์นั้นๆ มาใช้งานได้ การเข้าใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องอื่นๆ ที่ต่ออยู่ในเครือข่ายสามารถทำได้โดยการใช้คำสั่ง telnet

3. เพื่อการสืบค้นข้อมูลต่างๆ ผู้ใช้สามารถใช้บริการทางอินเทอร์เน็ตในการสืบค้นสารสนเทศต่างๆ ในเครือข่ายได้หลายวิธี และวิธีที่ได้รับความนิยมมากในปัจจุบันคือ บริการที่มีชื่อว่า เว็บซึ่งอนุญาตให้ผู้ใช้เข้าไปค้นหาข้อมูลในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวหรือ

เสียงก็ตาม โดยข้อมูลในเว็บจะอยู่ในรูปของไฮเพอร์มีเดีย (hypermedia) กล่าวคือมีการเชื่อมโยงของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกันเอาไว้ โดยที่ข้อมูลนั้นไม่จำเป็นต้องมาจากแหล่งเดียวกัน

4. เพื่อการถ่ายโอนแฟ้มข้อมูลคอมพิวเตอร์ ซึ่งผู้ใช้สามารถคัดลอกและถ่ายโอนแฟ้มข้อมูลหรือโปรแกรมที่ผู้ผลิตอนุญาต มาใช้ตามต้องการ การถ่ายโอนแฟ้มข้อมูลทำได้โดยการใช้คำสั่ง ftp หรือการใช้การโปรแกรมสำเร็จรูปที่ช่วยในการถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล เช่น Overnet, FTP Voyager เป็นต้น

5. เพื่อการเผยแพร่ข่าวสาร ความคิดเห็น คำถาม คำตอบ คำแนะนำ ตลอดจนเรื่องราวความเป็นไปต่างๆ ที่ผู้ใช้ต้องการทราบและต้องการเสนอแนะ การรับ-ส่งข่าวสารในลักษณะนี้สามารถทำได้โดยการใช้บริการทางอินเทอร์เน็ตได้หลายวิธีด้วยกันนอกจากที่กล่าวมาแล้ว

กิดานันท์ มลิทอง (2540) ยังได้กล่าวถึงการใช้งานของอินเทอร์เน็ตในลักษณะคล้ายคลึงกัน และมีเพิ่มเติมบางส่วน เช่น

1. บริการสารสนเทศในวงกว้าง (Wide Area Information Server : WAIS) เนื่องจากฐานข้อมูลที่มีอยู่บนอินเทอร์เน็ตมีเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ไม่สะดวกในการค้นหา จึงต้องมีบริการนี้ขึ้นมาเพื่อเชื่อมโยงศูนย์ข้อมูลที่กระจายอยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเข้าด้วยกัน ซึ่งจะทำการค้นหาข้อมูลสะดวกและรวดเร็วขึ้น

2. การสนทนาในข่ายงาน (Internet Relay Chat : IRC) เป็นการสนทนาผ่านเครือข่ายที่สามารถโต้ตอบกันทันทีโดยการพิมพ์ข้อความเสียง โดยอาจสนทนาระหว่างบุคคลหรือจะเป็นกลุ่มก็ได้

3. สิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Publisher) ปัจจุบันหนังสือพิมพ์ วารสาร และนิตยสารหลายประเภท เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด TIME, ELLE ฯลฯ ได้มีการบรรจุเนื้อหาและภาพที่ลงพิมพ์ในสิ่งพิมพ์เหล่านี้ลงในเว็บไซต์ของตน เพื่อให้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตได้อ่านเรื่องราวเช่นเดียวกับการอ่านหนังสือที่เป็นเล่ม นอกจากสิ่งพิมพ์แล้ว ยังมีเอกสารและตำราวิชาการที่นำเนื้อหาบรรจุลงในอินเทอร์เน็ตเพื่อให้ค้นหาความรู้ได้ด้วย เช่น คู่มือการออกแบบเว็บเพจของมหาวิทยาลัยเยลในสหรัฐอเมริกา

4. สมุดรายชื่อ เป็นการตรวจหารายชื่อและที่อยู่ของผู้ที่เราต้องการจะติดต่อด้วยในอินเทอร์เน็ต โปรแกรมที่นิยมใช้กัน ได้แก่ Finger และ Whois

กล่าวโดยสรุป จะเห็นได้ว่าบริการพื้นฐานของอินเทอร์เน็ตนั้นมีดังนี้คือ

1. จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail : Electronics Mail)
2. การทำงานข้ามเครื่องหรือการขอเข้าเครื่องระยะไกล (Telnet)
3. เพื่อการถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล (FTP : File Transfer Protocol)
4. แลกเปลี่ยนสารสนเทศซึ่งกันและกัน หรือกลุ่มข่าวที่น่าสนใจ (UseNet)
5. การสนทนาบนเครือข่าย (Talk) และ Internet Relay Chat : IRC
6. การสืบค้นข้อมูลและไฟล์ข้อมูล (Gopher/Archie) และ Whois
7. เวิลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web)
8. สิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Publisher)

1.2.4 การเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ต

การเชื่อมต่อหรือการเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตนั้น จำเป็นต้องมีอุปกรณ์พื้นฐาน ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ โมเด็มและสายโทรศัพท์ รวมทั้งซอฟต์แวร์ที่ใช้ติดต่ออินเทอร์เน็ตสำหรับเครื่องคอมพิวเตอร์นั้นสามารถใช้ได้เกือบทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นเครื่องเมนเฟรมมินิคอมพิวเตอร์ หรือไมโครคอมพิวเตอร์ อย่างไรก็ตามเครื่องที่ใช้ก็ควรจะมีหน่วยความจำและความเร็วอย่างเหมาะสม เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการรับ-ส่งข้อมูลส่วนโมเด็ม (Modem: Modulator/Demodulator) และสายโทรศัพท์ เป็นอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้คู่กัน โดยโมเด็มจะทำหน้าที่แปลงข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นสัญญาณดิจิทัลให้เป็นสัญญาณแอนะล็อก จากนั้นจะส่งผ่านคู่สายโทรศัพท์ไปยังจุดหมาย เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างคอมพิวเตอร์ด้วยกันเอง

อย่างไรก็ดี ปัจจุบันมนุษย์สามารถพัฒนาขีดความสามารถในการรับส่งข้อมูลโดยอาศัยคลื่นความถี่ต่างๆ นอกเหนือจากระบบสายโทรศัพท์ อาทิ ระบบไมโครเวฟ สัญญาณดาวเทียมรวมทั้งเส้นใยนำแสง ทำให้การติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

1.2.5 อินเทอร์เน็ตกับการศึกษา

ตั้งแต่ต้น ปี ค.ศ.1990 เป็นต้นมา การประยุกต์อินเทอร์เน็ตทางการศึกษาได้เปลี่ยนจากช่วงของการพัฒนาและวิจัยเครือข่าย มาเป็นช่วงของความพยายามในการบูรณาการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตกับกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนการสอนในระดับตั้งแต่อนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนักการศึกษาในสหรัฐอเมริกา ได้ใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นสารสนเทศต่าง ๆ บนเครือข่ายเช่น รายงานการวิจัยการค้นคว้าทางการศึกษา แผนการสอน รวมไปถึงกิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้มีการเผยแพร่ไว้บนเครือข่าย (ถนอมพร เลหาจรัสแสง, 2547: ออนไลน์)

นอกจากนี้ กลุ่มข่าว หรือ Newsgroup และ กลุ่มสนทนา หรือ Discussion Group ที่มีบริการบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้น ได้กลายเป็นศูนย์กลางการติดต่อสื่อสาร อภิปราย แลกเปลี่ยนและสอบถามข้อมูลของผู้เรียนตลอดจนครู อาจารย์ ผู้สอนที่สนใจในเรื่องเดียวกัน

1.2.6 ประโยชน์ของอินเทอร์เน็ตทางการศึกษา

ปัจจุบัน หลายๆ ประเทศ รวมทั้งประเทศไทย ต่างได้นำอินเทอร์เน็ตไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการเรียนการสอน จนถึงได้ว่าอินเทอร์เน็ตกลายเป็นเทคโนโลยีการศึกษาของยุคปัจจุบันไปแล้ว ซึ่งคุณค่าทางการศึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านอินเทอร์เน็ต ซึ่งถนอมพร เลหาจรัสแสง (2547) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของอินเทอร์เน็ตทางการศึกษาไว้ดังนี้

1. การใช้กิจกรรมบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับสังคม วัฒนธรรมและโลกมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อนุญาตให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารกับผู้คนทั่วโลกได้อย่างรวดเร็ว และสามารถสืบค้นหรือเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศจากทั่วโลกได้เช่นกัน

2. เป็นแหล่งความรู้ขนาดใหญ่สำหรับผู้เรียน โดยที่สื่อประเภทอื่นๆ ไม่สามารถทำได้ กล่าวคือผู้เรียนสามารถค้นหาข้อมูลในลักษณะใดๆ ก็ได้ ไม่ว่าจะเป็นข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวหรือในรูปแบบของสื่อประสม โดยการสืบค้นผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่โยงใยกับแหล่งข้อมูลต่างๆ ทั่วโลก

3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านอินเทอร์เน็ต ทำให้เกิดผลกระทบต่อผู้เรียนในด้านทักษะการคิดอย่างมีระบบ (high-order thinking skills) โดยเฉพาะทำให้ทักษะการวิเคราะห์สืบค้น (inquiry-based analytical skill) การคิดเชิงวิเคราะห์ (critical thinking) การวิเคราะห์ข้อมูล การแก้ปัญหา และการคิดอย่างอิสระ ทั้งนี้เนื่องจากเครือข่ายคอมพิวเตอร์เป็นแหล่งรวมข้อมูลมากมาย มหาศาล ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องทำการวิเคราะห์ที่อยู่เสมอ เพื่อแยกแยะข้อมูลที่เป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์สำหรับตนเอง

4. สนับสนุนการสื่อสารและการร่วมมือกันของผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นในลักษณะของผู้เรียนร่วมห้อง หรือผู้เรียนต่างห้องเรียนบนเครือข่ายด้วยกัน เช่น การที่ผู้เรียนห้องหนึ่งต้องการที่จะเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับการถ่ายภาพ เพื่อส่งไปให้อีกห้องเรียนหนึ่งนั้น ผู้เรียนในห้องแรกจะต้องช่วยกันตัดสินใจทีละขั้นตอน ในวิธีการที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและการเตรียมข้อมูลอย่างไร เพื่อส่งข้อมูลเรื่องการถ่ายภาพนี้ไปให้ผู้เรียนอีกห้องหนึ่ง โดยที่ผู้เรียนต่างห้องสามารถเข้าใจได้โดยง่าย

5. สนับสนุนกระบวนการ สหสาขาวิชาการ (interdisciplinary) กล่าวคือ ในการนำเครือข่ายมาใช้เชื่อมโยงกับกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น นักการศึกษาสามารถที่จะบูรณาการการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ เช่น คณิตศาสตร์ ภูมิศาสตร์ สังคม ภาษา วิทยาศาสตร์ ฯลฯ เข้าด้วยกัน

6. ช่วยขยายขอบเขตของห้องเรียนออกไป เพราะผู้เรียนสามารถที่จะใช้เครือข่ายในการสำรวจปัญหาต่างๆ ที่ผู้เรียนมีความสนใจ นอกจากนี้ ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่นซึ่งอาจมีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไป ทำให้มุมมองของตนเองกว้างขึ้น

7. การที่เครือข่ายอินเทอร์เน็ตอนุญาตให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่ให้คำปรึกษาได้ และการที่ผู้เรียนมีความอิสระในการเลือกศึกษาสิ่งที่ตนเองสนใจ ถือเป็นแรงจูงใจสำคัญอย่างหนึ่งในการเรียนรู้ของผู้เรียน

8. ผลพลอยได้จากการที่ผู้เรียนทำโครงการบนเครือข่ายต่างๆ นี้ ทำให้ผู้เรียนมีโอกาที่จะทำ ความคุ้นเคยกับโปรแกรมประยุกต์ต่างๆ บนคอมพิวเตอร์ไปด้วยในตัว เช่น โปรแกรมประมวลผลคำ เป็นต้น

อริปไตย คลีสุนทร (2542) กล่าวว่า การนำอินเทอร์เน็ตมาใช้เพื่อการศึกษา นั้นจะช่วยเสริมสร้างคุณภาพ และความเสมอภาคกันในหลายเรื่อง ดังนี้

1. ครู อาจารย์ผู้สอน สามารถพัฒนาคุณภาพบทเรียน หรือแนวคิดในสาขาวิชาที่สอน โดยการเรียกดูจากสถาบันการศึกษาอื่น ไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาวิชาการ คู่มือครู แบบฝึกหัดซึ่งบางเรื่องสามารถคัดลอกนำมาใช้ได้ทันที เนื่องจากผู้ผลิตแจ้งความจำนงให้เป็นของสาธารณชนนำไปใช้ได้ (Public Mode) ในทางกลับกันครู อาจารย์ที่มีแนวคิด วิธีการสอน คู่มือการสอนที่น่าสนใจสร้างความเข้าใจได้ดีกว่าผู้อื่น ก็สามารถนำเสนอเรื่องดังกล่าวในเว็บไซต์ของสถาบันตนเองเพื่อให้ผู้อื่นศึกษาใช้งานได้ ส่วนหนึ่งของเรื่องดังกล่าวอาจจะทำเป็นโปรแกรมสำเร็จรูปหรืออยู่ในรูปของซีดีรอม (Compact Disc-Read Only Memory) ซึ่งโดยทั่วไปเรียกกันว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอนซึ่งมีทั้งช่วยสอนวิชาต่างๆ ไป และช่วยสอนวิชาที่เกี่ยวกับวิทยาการด้านคอมพิวเตอร์โดยตรง

2. นักเรียน นักศึกษา สามารถเข้าถึงการเรียนการสอนของครู อาจารย์ จากต่างสถาบันและอาจแลกเปลี่ยนข้อมูลที่สถาบันตนเองยังไม่มี เช่น ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียงประกอบของวิชาต่างๆ การทดลองทางวิทยาศาสตร์ ภาพงานศิลปะ หรือสารคดีที่เกี่ยวข้องวิชาภูมิศาสตร์ ฯลฯ เป็นต้น

3. ข้อมูลต่างๆ ทางการบริหารและการจัดการ สามารถแลกเปลี่ยนและถ่ายโอนแฟ้มข้อมูลได้ เช่น ทะเบียนประวัตินักเรียน วิชาที่เรียน ผลการเรียน การแนะนำการศึกษาต่อและอาชีพหรือการย้ายถิ่นที่อยู่ นอกจากนี้อาจจะบรรจุข้อมูลของครู อาจารย์ เงินเดือน คุณวุฒิ การอบรมฝึกฝนความรู้ความสามารถพิเศษ ฯลฯ เป็นต้น ลงไปในเว็บไซต์ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวอาจมีภาพถ่ายประกอบทำให้ฝ่ายบริหารสามารถติดตาม แลกเปลี่ยนข้อมูลตามความจำเป็น เพื่อดูแลให้นักเรียนและอาจารย์สามารถพัฒนาตนเองได้สูงสุดตามศักยภาพของแต่ละคน ระบบข้อมูลเช่นนี้เรียกกันว่าข้อมูลการบริหารจัดการ

4. งานวิจัย ผู้เรียนและครูผู้สอน สามารถค้นหาเรื่องราวที่สนใจจะศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์วิจัย โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง (Review of Literature) เพื่อคว่ามีใครบ้างที่ได้ศึกษาค้นคว้าเอาไว้ เพื่อนำมาผลสรุปมาอ้างอิงหรือนำมาเป็นตัวแบบศึกษาค้นคว้าต่อ อย่างไรก็ตามงานบางเรื่องอาจจะต้องเสียค่าใช้จ่ายบ้าง ซึ่งสามารถจ่ายได้ผ่านบัตรเครดิตเนื่องจากเป็นงานที่มีลิขสิทธิ์ทางปัญญา แต่เอกสารส่วนมากทั้งงานวิจัยและเอกสารทั่วไปที่ค้นคว้าได้จะเป็นเรื่องที่เปิดเผยแก่สาธารณชนทั่วไปโดยไม่คิดมูลค่า

5. การประมวลผลหรือการทำงาน โดยใช้เครื่องอื่นจากบริการของอินเทอร์เน็ต รวมถึงการขอใช้เครื่องที่มีศักยภาพสูงทำงานบางงานให้เราได้หากได้รับอนุญาตหรือเราเป็นสมาชิกอยู่ดั่งนั้นงานประมวลผล หรืองานคำนวณที่ต้องการความรวดเร็วและมีความซับซ้อนสูงก็สามารถใช้บริการนี้ได้ สถานศึกษาบางแห่งอาจมีเครื่องที่มีสมรรถนะไม่สูงพอที่จะทำงานบางงาน ก็สามารถทำงานที่เครื่องของตนเองแต่ส่งงานข้ามเครื่องไปให้ศูนย์ใหญ่ หรือศูนย์สาขาช่วยทำงานให้และส่งผลงานนั้นกลับมายังจอคอมพิวเตอร์ของเจ้าของงาน

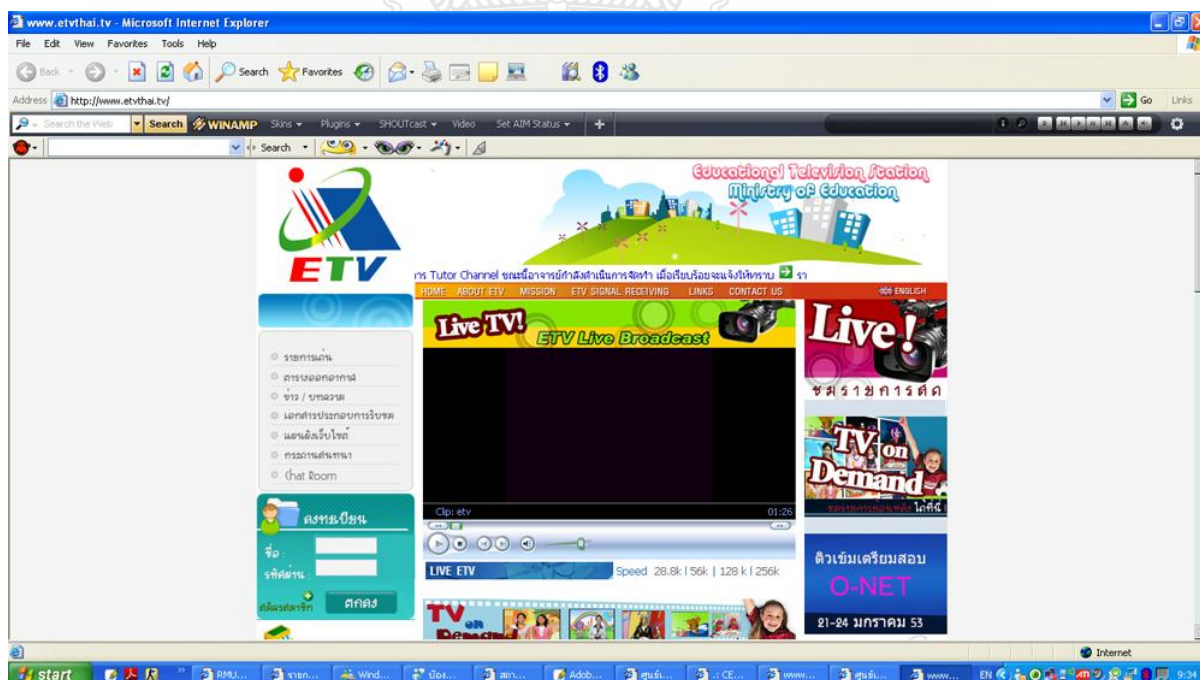
6. การเล่นเกมเพื่อลับสมองและฝึกความคิดกับการทำงานของมือ ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีเกมให้เล่นแทบทุกระดับ โดยที่ส่วนหนึ่งของเกมดังกล่าวจะเปิดให้เล่นโดยไม่คิดมูลค่า ซึ่งผู้เรียนอาจขอเข้าลองศึกษาวิธีการ และลองเล่นกับเพื่อนร่วมชั้น หรือเล่นกับเพื่อนต่างสถาบันได้โดยสะดวก อย่างไรก็ตาม การเล่นเกมควรมีข้อพิจารณาว่า เล่นเพื่อฝึกสมองหรือคลายความเครียดนั้น จะเป็นประโยชน์มากกว่าหุ่เมเท เสียเวลา เพื่อจะเอาชนะการเล่นในเกมแต่เพียงอย่างเดียว

7. การศึกษางานด้านศิลปวัฒนธรรมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เนื่องจากสังคมโลกเป็นสังคมที่ประกอบไปด้วยผู้คนหลายเชื้อชาติ ซึ่งแต่ละชาติล้วนมีภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม สภาพความเป็นอยู่ สภาวะเศรษฐกิจ ตลอดจนแนวคิด ที่แตกต่างกัน แต่ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การศึกษาแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อนำส่วนที่ดีและเหมาะสมของบางสังคมมาประยุกต์ใช้ให้กับสังคมของตนสามารถทำได้โดยง่าย โดยที่ผู้เรียน ครู อาจารย์ รวมถึงผู้สนใจทั่วไป อาจจะใช้เวลาส่วนหนึ่งเพื่อดูข้อมูลหรือรับฟังเรื่องราว อีกทั้งคุณภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อที่จะนำเอาข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ประกอบการเรียน การสอน หรือการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

จากที่กล่าวมานั้น จะเห็นได้ว่าประโยชน์ของอินเทอร์เน็ตนั้นมีมากมายมหาศาล หากเรารู้จักใช้อย่างถูกวิธี และจากประโยชน์ดังกล่าวนี้เอง ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (เนคเทค) เห็นว่าหากมีการนำอินเทอร์เน็ตมาเพื่อพัฒนาการศึกษาของประเทศ ก็จะทำให้เกิดประโยชน์และสร้างความเท่าเทียมกันในด้านการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น จึงเป็นที่มาของโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย ดังจะได้กล่าวในหัวข้อถัดไป

1.3 ตัวอย่างเว็บไซต์วีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ต

เว็บไซต์สถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ETV) เริ่มออกอากาศตั้งแต่วันที่ 12 สิงหาคม 2537 ปัจจุบันดำเนินการออกอากาศทุกวัน วันละ 18 ชั่วโมง ตั้งแต่เวลา 06.00 น. – 24.00 น. กลุ่มเป้าหมายของสถานี ETV ได้แก่ เด็ก เยาวชน และครอบครัว นักเรียนตามหลักสูตรในระบบโรงเรียน นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ประชาชนทั่วไป สถานี ETV จัดออกอากาศจากอาคาร ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ทำการเชื่อมสัญญาณการออกอากาศไปยังสถานีดาวเทียมไทยคม ถนนรัตนธิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี และเชื่อมสัญญาณ การออกอากาศอีกครั้ง ไปยังสถานีดาวเทียมไทยคม อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี แล้วทำการ บีบอัดสัญญาณขึ้นสู่ดาวเทียมและส่งสัญญาณกลับลงมายังสถานศึกษา ศูนย์การเรียน เครื่องถ่ายต่าง ๆ และบ้านผู้รับชมที่มีชุดรับอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียม ระบบดิจิตอล หรือ Dstv การจัดการออกอากาศรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ เพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ETV) ดังรูปภาพที่ 1

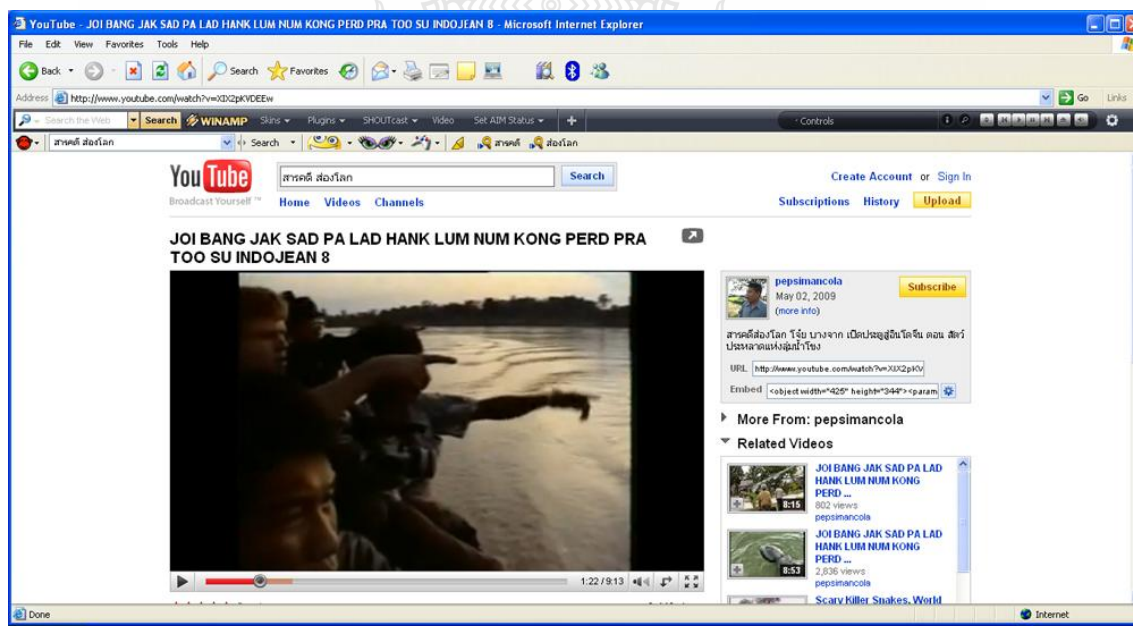

รูปภาพที่ 1 เว็บไซต์สถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (ETV)

เว็บไซต์ ยูทูป เป็นเว็บไซต์ที่ให้บริการแลกเปลี่ยนภาพวิดีโอระหว่างผู้ใช้ได้ฟรี โดยนำเทคโนโลยีของ Adobe Flash มาใช้ในการแสดงภาพวิดีโอ ซึ่งยูทูปมีนโยบายไม่ให้อัปโหลดคลิปที่มีภาพโป๊เปลือยและคลิปที่มีลิขสิทธิ์ นอกเสียจากเจ้าของลิขสิทธิ์ได้อัปโหลดเอง

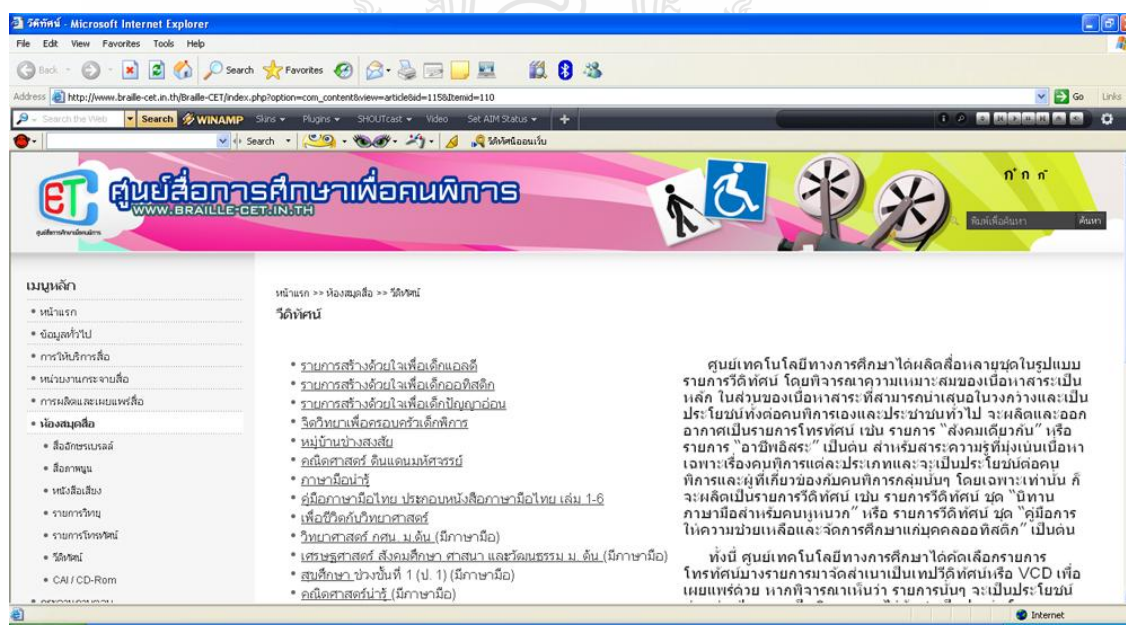
เมื่อสมัครสมาชิกแล้วผู้ ใช้จะสามารถใส่ภาพวิดีโอเข้าไป แบ่งปันภาพวิดีโอให้คนอื่นดูด้วย แต่หากไม่ได้สมัครสมาชิกก็สามารถเข้าไปเปิดดูภาพวิดีโอที่ผู้ใช้คนอื่น ๆ ใส่ไว้ใน ยูทูป ได้ แม้จะก่อตั้งได้เพียงไม่นาน (ยูทูป ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 2005) ยูทูป เติบโตอย่างรวดเร็วมากเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายและได้รับความนิยมทั่วโลก ต่อมาปี ค.ศ.2006 กูเกิ้ลซื้อยูทูป ตอนนี้อยูทูปจึงกลายเป็นส่วนหนึ่งของกูเกิ้ลแล้ว

โดยในเว็บไซต์ของ ยูทูป มีคลิปวิดีโออยู่มากมาย ผู้วิจัยจะยกตัวอย่างมา 1 ตัวอย่าง เช่น วิดีทัศน์สารคดีส่องโลก เป็นวิดีโอที่เกี่ยวกับการชมธรรมชาติ โดยถ้าสารคดียาวมากกว่า 10 นาทีก็จะถูกแบ่งออกเป็นตอน ๆ โดยใน 1 ตอนจะไม่เกิน 10 นาที ดังรูปภาพที่ 2

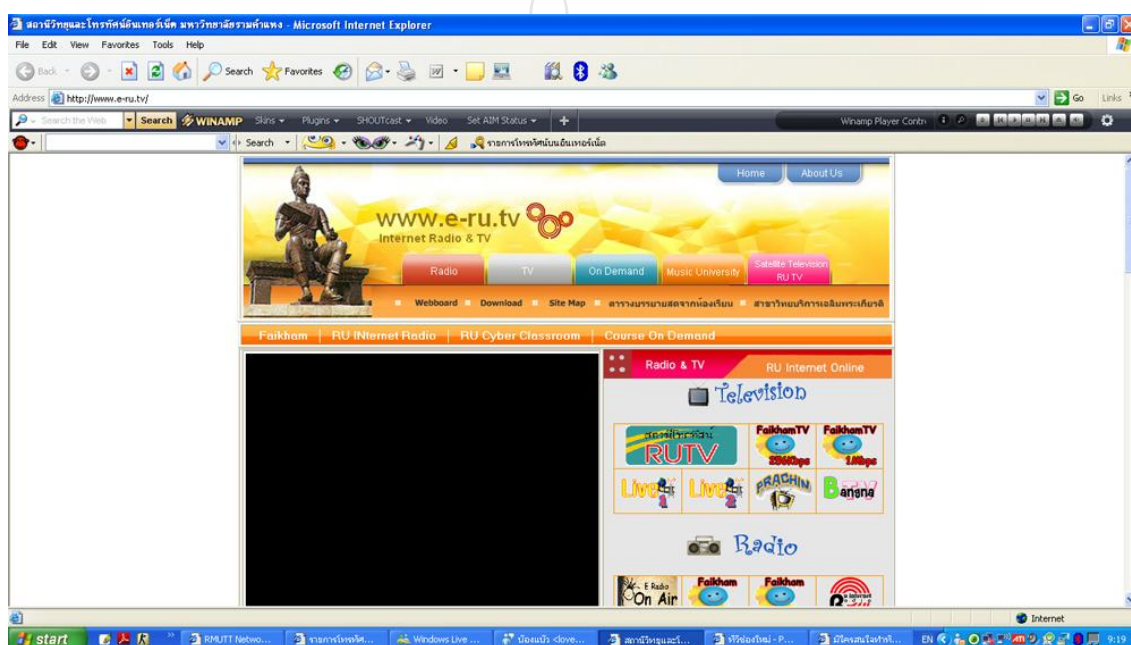
ภาพที่ 2 เว็บไซต์ ยูทูป (สารคดีส่องโลก)

ในปัจจุบันนี้ ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคนพิการมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้สิทธิและโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 10 ได้ระบุไว้ชัดเจนว่า ทุกคนมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี โดยรัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช่จ่าย นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 10 วรรคสองและสาม ยังได้บัญญัติไว้เป็นพิเศษว่า "การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือ ไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง" จึงได้จัดตั้งเว็บไซต์ ศูนย์สื่อสารการศึกษาเพื่อคนพิการ เป็นรูปแบบรายการวิดีโอที่สนับสนุนอินเทอร์เน็ตที่มีรายการเหมาะสำหรับคนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ ดังรูปภาพที่ 4

รูปภาพที่ 4 เว็บไซต์ ศูนย์สื่อสารการศึกษาเพื่อคนพิการ (CET)

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้มุ่งมั่นที่จะพัฒนาระบบการเรียนการสอนและเปิดโอกาสทางการศึกษา สำหรับทุกคนทุกแห่งหนทุกระดับชั้นและทุกเวลาเพื่อให้เข้าถึงผู้ที่สนใจศึกษา และต้องการเรียนรู้ได้อย่างสะดวก ด้วยอุปกรณ์ขั้นพื้นฐานอันได้แก่ เครื่องรับโทรทัศน์ มหาวิทยาลัยจึงจัดช่องสัญญาณในย่านความถี่ C-Band เพื่อถ่ายทอดรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัย ผ่านดาวเทียมทุกวันตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งมีช่องสัญญาณ คือ RU TV1 และ RU TV2 ดังรูปภาพที่ 5

รูปภาพที่ 5 ศูนย์การเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ

2.1 ความหมายของจิตสาธารณะ

คำว่าจิตสาธารณะ (Public Mind) หรือจิตสำนึกสาธารณะ (Public Consciousness) เป็นคำใหม่และเป็นเรื่องใหม่สำหรับคนไทย ซึ่งมีผู้ที่ให้ความหมายของจิตสาธารณะหรือจิตสำนึกสาธารณะไว้หลากหลายและมีการเรียกจิตสำนึกสาธารณะไว้แตกต่างกันได้แก่ การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม จิตสำนึกต่อสังคม จิตสำนึกต่อส่วนรวม จิตสำนึกต่อสาธารณสมบัติ เป็นต้น ซึ่งคำเหล่านี้มีผู้ให้ความหมายไว้ใกล้เคียงกันเมื่อแยกศึกษาความหมายของจิตสำนึก และสาธารณะ มีผู้ให้คำจำกัดความไว้หลากหลายดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2538 : 231) ให้ความหมายของจิตสำนึกว่า หมายถึง ภาวะที่จิตตื่นและรู้สึกตัว สามารถตอบสนองต่อสิ่งเร้าจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 รูป รส กลิ่น เสียง และสิ่งสัมผัสได้

วิภาพรรณ เอกทัตร.(2550) อ้างถึงใน (เดโช สวานานนท์ 2520 : 55) กล่าวว่า จิตสำนึกหมายความได้หลายทางร่วมกัน แต่ความหมายหนึ่ง คือ ลักษณะของบุคคลที่ตอบโต้ต่อสิ่งเร้าที่อยู่รอบตัว ในอาการตระหนักรู้ สัมผัสความรู้สึก ความคิด และการต่อสู้ดิ้นรนของตนเองได้ หรือพูดง่าย ๆ ว่า คือ ลักษณะของบุคคลที่ทำอะไรลงไปอย่างรู้ตัว ไม่ได้ใจลอย หรือทำอะไรลงไปในขณะที่มีอาการง่วง หน้ามืด ขาดสติยับยั้ง

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2531 : 60) ได้ให้ความหมายว่า จิตสำนึกเป็นผลที่ได้มาจากการประเมินค่า การแสดงความสำคัญ ซึ่งมีฐานอยู่ที่ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม ความเห็น และความสนใจของบุคคล

จรรยา สุวรรณทัต (2525 : 11) ได้ให้ความหมายว่า ความสำนึกหมายถึง การรับรู้ หรือการที่บุคคลมีความรู้ในสิ่งต่าง ๆ การรับรู้ หรือความสำนึกของบุคคลนี้ จัดเป็นขั้นต้นของกระบวนการทางจิตหลายประเภท เป็นต้นว่า กระบวนการของการรับวัตรกรรม และ กระบวนการเกิดทัศนคติ

จากความหมายของจิตสำนึกที่กล่าวมาจึงสรุปได้ว่า จิตสำนึกเป็นพฤติกรรมภายในอย่างหนึ่งของมนุษย์ ที่แสดงออกถึงภาวะจิตใจเกี่ยวกับความรู้สึก ความคิด ความปรารถนาต่าง ๆ เป็นภาวะทางจิตตื่นตัว และรู้ตัวสามารถตอบสนองต่อสิ่งเร้าจากประสาทสัมผัสทั้งห้า เป็นสิ่งที่เกิดจากประสบการณ์ต่าง ๆ เหล่านั้น และประเมินค่าสิ่งเหล่านั้นออกมาเป็นจิตสำนึก

คำว่า สาธารณะ (Public) เป็นคำที่มีความหมายกว้าง สามารถใช้ได้กับสิ่งของ บุคคล สถานที่ และการกระทำ ซึ่งมีการให้ความหมายไว้หลากหลาย ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2538 : 826) ให้ความหมายคำว่า สาธารณะ หมายถึง ทั่วไปเกี่ยวกับประชาชน และสาธารณะสมบัติ ทรัพย์สินส่วนรวมของประชาชน

สอ เสถบุตร (2530 : 592) ได้แปลความหมายคำว่า Public เป็นภาษาไทยว่าสาธารณะ ซึ่งหมายถึง ที่สาธารณะ ชุมชน เปิดเผย การเผยแพร่ สิ่งที่เป็นสิ่งของทั่วไป เช่นถนนหลวง สิ่งที่เป็นของรัฐบาล และสิ่งที่เป็นของประชาชน

จึงสรุปความหมายของคำว่า สาธารณะ ได้ว่า สิ่งของ บุคคล สถานที่ และการกระทำ ที่เป็นของส่วนรวม ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะใช้ประโยชน์ ห่วงเหินในสิ่งเหล่านั้นร่วมกัน

เมื่อรวมคำว่าจิตสำนึกและสาธารณะจึงได้คำว่าจิตสำนึกสาธารณะ(Public Consciousness) หรือจิตสำนึกสาธารณะ (Public Mind) ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลายและมีการเรียกที่แตกต่างกัน ได้แก่ การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม จิตสำนึกต่อสังคม จิตสำนึกต่อส่วนรวม จิตสำนึกต่อสาธารณะสมบัติ เป็นต้น ซึ่งคำเหล่านี้มีผู้ให้ความหมายไว้ใกล้เคียงกันดังนี้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543 : 17) ได้ให้ความหมายของคำว่า จิตสาธารณะ หมายถึง ความคิดที่ไม่เห็นแก่ตัว มีความปรารถนาที่จะช่วยเหลือ ช่วยแก้ปัญหาให้แก่ผู้อื่นหรือสังคม พยายามฉวยโอกาสที่จะช่วยเหลืออย่างแท้จริง และมองโลกในแง่ดีบนพื้นฐานของความเป็นจริง

กนิษฐา นิทัศน์พัฒนา และคณะ (2541 : 8) ได้ให้ความหมายของคำว่าจิตสำนึกสาธารณะว่าเป็นคำเดียวกับคำว่าจิตสำนึกทางสังคม หมายถึง การตระหนักรู้และคำนึงถึงส่วนรวมร่วมกัน หรือคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมความสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกับตน

สยามรัฐ เรื่องนาม (2542 : 25) ใช้คำว่า ความสำนึกเชิงสังคม หมายถึง การตื่นตัว ความรู้สึกนึกคิดและความปรารถนาต่าง ๆ ของบุคคลในสังคมที่ต้องการเข้าไปแก้วิกฤตการณ์หรือปัญหาสังคม และก่อให้เกิดพฤติกรรมการรวมตัวเป็นกลุ่มหรือองค์กร ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ หรือภาคสังคม ในลักษณะที่เป็นหุ้นส่วนกัน ก่อให้เกิดจิตสำนึกร่วมกัน

ศักดิ์ชัย นิรัฐทวิ (2541 : 57) กล่าวว่า การมีจิตสำนึกสาธารณะ คือ มีจิตใจที่คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม คำนึงถึงความสำคัญของสิ่งอันเป็นที่ต้องใช้ หรือมีผลกระทบร่วมกันในชุมชน เช่น ป่าไม้ ความสงบสุขของชุมชน

บุญสม หารษาศิริพจน์ (2547 : 71-73) ใช้คำว่า จิตสำนึกที่ดีในสังคม สังคมในที่นี้หมายถึงสังคมในชุมชนของตน การปฏิบัติตนให้มีจิตสำนึกที่ดีต่อชุมชนของตน คือ การปฏิบัติตน การมีส่วนร่วมที่ดีในกิจกรรมของชุมชน การช่วยกันดูแลชุมชนของตน การให้ความร่วมมือ การเสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์ เพื่อการรักษาความปลอดภัยในชุมชน เพื่อสาธารณูปโภคในชุมชน การให้ความเป็นมิตรและมีน้ำใจต่อกัน

สุชาดา จักรพิสูทธิ์ (2544 : 22) กล่าวว่า จิตสำนึกสาธารณะเป็นคุณธรรมหรือข้อเรียกร้อง สำหรับส่วนรวมในสภาพการณ์ที่เกิดความไม่ปกติสุข ความร่วมมือของพลเมืองในการกระทำเพื่อ บ้านเมือง

ชัยวัฒน์ ธีระพันธ์ (2542 : 21-27) กล่าวถึง จิตสาธารณะในความหมายของฝรั่ง คำว่า สาธารณะ คือ สิ่งที่ร่วมกันสร้างร่วมกันชื้อแย่ง มาจากเจ้าจากรัฐ มันมีกระบวนการการต่อสู้จนรู้สึก เป็นเจ้าเข้าเจ้าของร่วมกัน

ชาย โภธิสิตา และคณะ (2540 : 14-15) ใช้คำว่า จิตสำนึกต่อสาธารณะสมบัติ และให้ความหมายในเชิงพฤติกรรมไว้ว่า คือ การใช้สาธารณะสมบัติอย่างรับผิดชอบ หรือการรับผิดชอบต่อ สาธารณะสมบัติ ซึ่งมีนัยสองประการ ได้แก่ 1) การรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติด้วยการหลีกเลี่ยง การใช้และการกระทำที่จะก่อให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อสาธารณะสมบัตินั้น ๆ รวมไปถึง การ นับเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณะสมบัติในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ 2) การเคารพ สิทธิการใช้สาธารณะสมบัติของผู้อื่น โดยการคำนึงว่าคนอื่นก็มีสิทธิในการใช้เช่นเดียวกันจะต้องไม่ ยึดสาธารณะสมบัตินั้นไว้เป็นของตัวเอง และไม่ปิดกั้นโอกาสของการใช้ประโยชน์สาธารณะสมบัติ ของผู้อื่น

จากความหมายของคำที่ใช้เกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะที่แตกต่างกันไปและมีความหมายที่ ใกล้เคียงกันแล้ว ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้คำว่า จิตสาธารณะ คือ คุณลักษณะทางจิตใจของ บุคคลเกี่ยวกับการมองเห็นคุณค่าหรือการให้คุณค่าแก่การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมรวมทั้งสิ่งต่างๆ ที่ เป็นสาธารณะที่ไม่มีผู้ใดผู้หนึ่งเป็นเจ้าของหรือเป็นสิ่งที่คนในสังคมเป็นเจ้าของร่วมกันและให้ความ ช่วยเหลือในด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยไม่ใช้ประโยชน์ส่วนตน

2.2 องค์ประกอบของจิตสาธารณะ

องค์ประกอบของจิตสาธารณะนั้น มีการแบ่งองค์ประกอบที่แตกต่างกันออกไปตามระดับอายุ ตัวอย่างที่ศึกษา ซึ่งได้แบ่งองค์ประกอบของจิตสาธารณะไว้ดังนี้

สมพงษ์ สิงหะพล (2542 : 15-16) ได้กล่าวถึงจิตสำนึกว่า มีอยู่ 3 ด้านหลัก ๆ คือ

1. จิตสำนึกเกี่ยวกับตนเอง (Self Consciousness) เป็นจิตสำนึกเพื่อพัฒนาตนเอง ทำให้ตนเองเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จิตสำนึกด้านนี้การศึกษาไทยมุ่งมั่นปลูกฝังมานาน เกิดบ้างไม่เกิด บ้างไปตามสภาพการณ์ เป็นจิตสำนึกแบบคลาสสิกที่ทุกคนพยายามเหมือนกันที่จะสร้างให้เกิดขึ้นให้ได้ เช่น ความขยัน ความรับผิดชอบ ความมานะอดทน เป็นต้น เป็นจิตสำนึกที่ถูกปลูกฝังและมีมานาน ตามสภาพสังคมไทย

2. จิตสำนึกเกี่ยวกับผู้อื่น (Others Oriented Consciousness) เป็นจิตสำนึกของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของคนในกลุ่มชนหนึ่ง สังคมหนึ่ง เช่น ความเห็นอกเห็นใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความสามัคคี เป็นต้น เป็นจิตสำนึกที่คนไทยส่วนใหญ่ถูกหล่อหลอมมาจากพื้นฐานดั้งเดิมของวัฒนธรรมไทยอยู่แล้วสร้างกันได้ไม่ยากนัก

3. จิตสำนึกเกี่ยวกับสังคม (Social or Public Consciousness) เป็นจิตสำนึกที่ตระหนักถึงความสำคัญในการอยู่ร่วมกัน หรือคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมความสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกัน เป็นจิตสำนึกที่คนไทยยังไม่ค่อยมี และขาดกันอยู่มาก เพราะพื้นฐานความเป็นสังคมของคนไทย สมควรจะรีบพัฒนาขึ้นโดยเร็ว เช่น จิตสำนึกด้านเศรษฐกิจ จิตสำนึกด้านการเมือง จิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม จิตสำนึกด้านสุขภาพ เป็นต้น

นอกจากนั้นการศึกษาองค์ประกอบของจิตสาธารณะในลักษณะการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์สาธารณะสมบัติต่าง ๆ มีการศึกษาองค์ประกอบที่แตกต่างกันไปและใช้คำที่แตกต่างกันไป ตามระดับอายุของกลุ่มศึกษา ดังรายละเอียด ดังนี้

สิริมา ภิญ โยธอนันตพงษ์ (2544 : 26-31) ได้กล่าวถึงจิตสาธารณะของลักษณะของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไว้ว่า วัยเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 8 ปี เป็นระยะที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาการทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ สังคม และบุคลิกภาพ เป็นวัยที่เรียกว่า ช่วงแห่งพลังการเจริญงอกงามสำหรับชีวิต แนวความคิดเหล่านี้เป็นสิ่งที่สืบเนื่องมาจากการมองเห็นทัศนระของการที่เด็กมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ แตกต่างจากเด็กวัยอื่น ๆ ในช่วงชีวิตของความเป็นมนุษย์ ดังนั้น หลักการปลูกฝัง เด็กวัยนี้ให้เรียนรู้เกิดความรักสิ่งแวดล้อม ควรคำนึงถึงองค์ประกอบดังนี้

1. หลักการเรียนรู้ การเรียนรู้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยอาศัยสภาพการณ์ ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับ การเรียนรู้จะทำให้มนุษย์ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้

2. กระบวนการปลูกฝังเด็กปฐมวัยให้รักสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ปัจจัย 5 ด้าน คือ การให้ความรู้ การสร้างความเข้าใจ การสร้างกรอบแนวคิด การเสริมสร้างทักษะ และการเสริมสร้างเจตคติ จากกระบวนการดังกล่าว จะต้องเริ่มจากการให้ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยในลักษณะของรูปธรรม แล้วสร้างความเข้าใจ และความสำคัญของสิ่งแวดล้อมต่อตนเองและมนุษย์ แล้วสร้างกรอบแนวคิดให้เด็กรับรู้สิ่งแวดล้อมเป็นบริบท และเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ การเสริมสร้างทักษะในการรักสิ่งแวดล้อม ต้องเกิดจากการจัดประสบการณ์ต้องให้เด็กได้ปฏิบัติจริง และควบคู่กับการเสริมสร้างเจตคติที่ดี รู้จักการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมเห็นคุณค่าประโยชน์สิ่งแวดล้อมต่อ

ตนเอง ครอบครัว และสังคม เช่น การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด ไม่เห็นแก่ตัว เกิดความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ทำเป็นตัวอย่างที่ดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2.3 การเสริมสร้างจิตสำนึกต่อส่วนรวม

รัฐจวน อินทรกำแหง (2528 : 110-119) ซึ่งถึงแนวทางในการเสริมสร้างจิตสำนึกของคนในสังคมว่าจะเกิดขึ้นได้จากการคลุกคลีอยู่กับความถูกต้อง การปลูกฝัง อบรม การฝึกปฏิบัติ การได้เห็นตัวอย่างที่ชวนให้ประทับใจ ปัจจัยเหล่านี้ค่อย ๆ โน้มนำใจของบุคคลให้เกิดจิตสำนึกที่ถูกต้องและการสร้างจิตสำนึกต่อส่วนรวมให้เกิดขึ้นจำเป็นต้องอาศัยสถาบันทางสังคมหลายส่วนเข้ามาร่วมมือกัน อาทิ

1. สถาบันการศึกษา การศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาเป็นสิ่งที่ปฏิเสธกันไม่ได้ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาในรูปแบบใดก็ตามจำเป็นต้องเริ่มต้นด้วยการศึกษาจึงมีการศึกษามากพอแก่สถานะแห่งตนที่จะสามารถปฏิบัติงานหรือดำเนินชีวิตไปสู่ทิศทางที่ประสงค์ การกำหนดเป้าหมายของการศึกษาให้ถูกต้องโดยธรรมชาติเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่แท้จริง จึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่มีผู้มีอำนาจในการบริหารการศึกษาพึงพิจารณาให้ลึกซึ้ง ให้ถ่องแท้ ให้รอบคอบ ให้ถูกต้องด้วยทัศนะที่กว้างไกล โดยมีจุดมุ่งหมายรวบยอดว่า ต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีจิตสำนึกเป็นมนุษย์ที่เต็มที

การจัดการศึกษาควรที่จะมุ่งเน้นที่จะสร้างจิตสำนึกภาพใน คือ การพัฒนาจิตได้สำนึกภาพในคือการพัฒนาจิตใจที่เป็นรากฐานของความเป็นมนุษย์ไม่ควรเน้นที่การพัฒนาเพื่อความสำเร็จในวิชาชีพที่ปราศจากพื้นฐานของจริยธรรมเพราะอาจจะเป็นการส่งเสริมให้บุคคลออกไปประกอบวิชาชีพด้วยจิตสำนึกผิดพลาดแล้วก็ไปสร้างระบบการทำงานที่ผิดมีการเอาเปรียบผู้อื่น กอบโกย ความหลงตัวเอง ความมัวเมาเวียนแต่ในวังวนวัตถุ ที่อาจก่อให้เกิดการประหัตประหารกันในทุกวงการ

การให้การศึกษาแก่เยาวชน ควรหยุดสร้างจิตสำนึกที่นิยมวัตถุ แต่เน้นการสร้างจิตสำนึกในทางจริยธรรมให้หนักเข้มแข็งยิ่งขึ้นทุกระดับการศึกษาตั้งแต่อนุบาลศึกษาจนถึงอุดมศึกษาเพื่อให้เป็นจิตที่สามารถช่วยสร้างระบบถูกต้อง เพื่อการดำรงอยู่ของสังคมโดยธรรมชาติ โดยเฉพาะการดำรงเน้นการฝึกอบรมให้รู้จักทำหน้าที่เพื่อหน้าที่อย่างดีที่สุดฝีมือในทุกหน้าที่ในฐานะที่เกิดเป็นมนุษย์ด้วยความสำนึกว่าทุกหน้าที่มีคุณค่าและความสำคัญเท่าเทียมกัน

2. สถาบันศาสนา สถาบันทางศาสนาต้องเป็นผู้นำในการสร้างจิตสำนึกต่อส่วนรวมให้เกิดขึ้นต้องนำประชาชนกลับไปสู่คำสอนของพระพุทธองค์ที่ทรงเน้นให้เห็นแก่ประโยชน์สุขของสังคมเป็นใหญ่ ไม่บริโภคนิยมความจำเป็น หรือ เพราะความอยาก มีความสันโดษ พอใจที่จะมีกินมีอยู่ มีใช้เท่าที่

จำเป็นรู้จักเอื้อเพื่อเผื่อแผ่เจือจานแก่ผู้อื่น มีความเมตตาอาทรต่อกัน เห็นแก่ผู้อื่นเสมือนเห็นแก่ตนเอง รู้จักหน้าที่ ปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้อง

สถาบันทางศาสนาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นสถาบันที่ได้รับการเคารพบูชา แต่โบราณกาลจวบจนปัจจุบัน เป็นสถาบันที่มีอิทธิพลอย่างสูงต่อจิตใจของประชาชน เพราะต่างได้ยึดถือสถาบันนี้เป็นที่พึ่งทางใจมาอย่างเนิ่นนานฉะนั้น สถาบันทางศาสนาจึงอยู่ในฐานะที่จะช่วยสร้างสรรค์และพัฒนาจิตใจของคนในสังคมให้หันเข้ามาอยู่ความถูกต้องตามทำนองคลองธรรมและวิธีการพัฒนาจิตสำนึกให้เกิดขึ้นได้อย่างดีที่สุด ก็คือการสอนด้วยตัวเอง อันหมายถึง การที่ผู้อยู่ในสถาบัน องค์การทางศาสนา พึงต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างแก่คนในสังคมในด้านการช่วยเหลือส่วนรวม

3. สถาบันครอบครัว ความอบอุ่นของสถาบันครอบครัวมีความสำคัญเป็นอันดับแรกเพราะเป็นจุดเริ่มต้นที่ช่วยให้ทารกจะเกิดจิตสำนึกเห็นความสำคัญของส่วนรวม ความใกล้ชิดระหว่างพ่อแม่กับลูกจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการเลี้ยงอบรมลูก เพราะความใกล้ชิดจะเป็นสื่อที่ทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน และกลายเป็นเกิดความเห็นใจซึ่งกันและกันสถาบันครอบครัวจึงเป็นพื้นฐานของสังคม ถ้าครอบครัวมีแต่ความคลอนแคลนสังคมก็พลอยคลอนแคลนไปด้วย และเด็กที่เติบโตจากครอบครัวที่คลอนแคลนจะมีจิตสำนึกที่คลาดเคลื่อน การสอนและการอบรมของสถาบันครอบครัวควรดำเนินการให้สอดคล้องประสานไปในจุดหมายเดียวกันกับการสอนการอบรมของสถาบันการศึกษาและสถาบันทางศาสนา เพื่อปูพื้นฐานหรือฝังรากให้เด็กมีจิตสำนึกที่เป็นสัมมาทิฐิตั้งแต่ยังเด็ก เพื่อเด็กจะได้เป็นกำลังในการสร้างสรรค์สังคมที่มีความร่มเย็นเป็นสุข

4. สื่อมวลชน สื่อมวลชนเป็นสถาบันที่ทรงอิทธิพลอย่างยิ่งในการกระจายความคิดความรู้ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งสู่การรับรู้ของประชาชน ความร่วมมือจากสื่อมวลชนจะช่วยสร้างความเข้าใจช่วยสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องให้แก่คนในสังคม เนื่องจากสื่อมวลชนนั้นมีบทบาทและอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการเสริมสร้างการรับรู้ที่จะสั่งสมกลายเป็นจิตสำนึกของคนในสังคมการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมือง จึงเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นที่จะช่วยให้คนในสังคมมีจิตสำนึกต่อส่วนรวม ที่จะนำไปสู่การก่อตัวของประชาสังคม การจัดการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองนี้มีได้หมายถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนสำหรับประชากรวัยเรียนหรือการจัดการการศึกษาแบบเป็นทางการในรูปแบบอื่นๆ แต่ยังคงหมายถึงกระบวนการเสริมสร้างการเรียนรู้ทางตรงอย่างไม่เป็นทางการในชีวิตประจำวัน ซึ่งจำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับเครือข่ายสถาบัน และกระบวนการทางสังคมที่หลากหลายและต่อเนื่องทั้งในส่วนของสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว องค์การเอกชน และองค์กรประชาสังคม ฯลฯ

2.4 ความสำคัญของจิตสาธารณะ

สมพงษ์ สิงหะพล (2542 : 16) กล่าวว่า จิตสำนึกเป็นความรู้สึกนึกคิดภายในบุคคลและเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้โดยการเรียนรู้ จิตสำนึกเมื่อเกิดขึ้นแล้วยากนักที่จะหยุดหรือหมดหายไปคนที่มีจิตสำนึกที่ดีจะประพฤติปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับจิตสำนึกนั้น และใช้จิตสำนึกของตน เพื่อประโยชน์ต่อสิ่งต่างๆ ตามมา เช่น บุคคลที่มีจิตสำนึกด้านระเบียบวินัย จะไม่ขับรถผิดกฎจราจรบุคคลที่มีจิตสำนึกสาธารณะจะไม่ขีดเขียนในสถานที่สาธารณะ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน(2538 : 77)กล่าวถึงการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมว่าเด็กช่วงแรกเกิดจนถึงก่อน 10 ขวบ เป็นช่วงที่เด็กมีความไวต่อการรับการปลูกฝัง และส่งเสริมจริยธรรม และวัฒนธรรมเป็นอย่างยิ่งเพราะเด็กยังเป็น “ไม้อ่อนที่ดัดง่าย” ฉะนั้น การปฏิบัติต่อเด็กอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการทางร่างกาย และโดยเฉพาะเหมาะสมกับพัฒนาการทางจิตใจของเด็กจะเป็นการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ได้มาก

การที่คนมาอยู่รวมกันเป็นสังคม ย่อมต้องมีความสัมพันธ์ในรูปแบบการพึ่งพากัน คนในสังคมซึ่งมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกันไป ถ้าคนในสังคมขาดจิตสำนึกสาธารณะ ซึ่งนอกจากจะมีผลกระทบต่อบุคคล ครอบครัว องค์กรแล้ว การขาดจิตสำนึกสาธารณะยังมีผลกระทบต่อชุมชนระดับประเทศ และระดับโลก ดังนี้ (ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัจจร. 2543 : 22 – 29)

ผลกระทบต่อบุคคล ทำให้เกิดปัญหา คือ

1. สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเอง
2. สร้างความเดือดร้อนให้กับคนอื่น

ผลกระทบระดับครอบครัว ทำให้เกิดปัญหา คือ

1. ความสามัคคีในครอบครัวลดน้อยลง
2. การแก่งแย่ง ทะเลาะเบาะแว้งภายในครอบครัว

ผลกระทบระดับองค์กร ทำให้เกิดปัญหา

1. การแบ่งพรรคแบ่งพวกภายในองค์กร
2. ความเห็นแก่ตัว แก่งแย่งชิงดีชิงเด่น
3. การเบียดเบียนสมบัติขององค์กรเป็นสมบัติส่วนตัว
4. องค์กรไม่ก้าวหน้า ประสิทธิภาพและคุณภาพของงานลดลง

นอกจากนั้นในระดับองค์กร วิรุณ ตั้งเจริญ (2547 : 2-3) กล่าวว่า การเป็นผู้บริหารต้องมีคุณสมบัติหลายประการ คุณสมบัติที่สำคัญประการหนึ่งคือ การมีจิตสำนึกสาธารณะผู้บริหารควรเป็นผู้ที่เสียสละเพื่อผู้อื่น เพื่อสังคม เอาสังคมเป็นตัวตั้ง เสียสละทั้งกำลังกายกำลังใจ กำลังศรัทธาหรือ

แม้แต่การเสียดสีในเชิงวัตถุประสงค์หนึ่ง ถ้าผู้บริหารขาดจิตสำนึกสาธารณะจนกลายเป็นคนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว จะเกิดการเอาเปรียบองค์กร เห็นแก่ประโยชน์ของกลุ่มและพวกพ้อง องค์กรคงมีปัญห่อื่นๆตามมา

ในระดับชุมชน ทำให้เกิดปัญหา คือ

1. ชุมชนอ่อนแอ ขาดการพัฒนา เพราะต่างคนต่างอยู่ สภาพชุมชน มีสภาพ เช่นไร ก็ยังคงเป็นเช่นนั้น ไม่เกิดการพัฒนา และยิ่งนานไปก็มีแต่เสื่อมทรุดลง
2. อาชญากรรมในชุมชนอยู่ในระดับสูง
3. ขาดศูนย์รวมจิตใจ ขาดผู้นำที่นำไปสู่การแก้ปัญหา เพราะคนในชุมชนมองปัญหาของตัวเองเป็นเรื่องใหญ่ ขาดคนอาสาพัฒนา เพราะกลัวเสียทรัพย์กลัวเสียเวลา หรือกลัวเป็นที่ครหาจากบุคคลอื่น

ในระดับชาติถ้าบุคคลในชาติขาดจิตสำนึกสาธารณะจะทำให้เกิด

1. วิกฤตการณ์ภายในประเทศบ่อยครั้ง และแก้ปัญหาไม่ได้ เกิดการเบียดเบียนทำลายทรัพยากรและสมบัติที่เป็นของส่วนรวม
2. ประเทศชาติอยู่ในสภาพล้าหลัง เนื่องจากขาดพลังของคนในสังคม เมื่อผู้นำประเทศนำมาตรการใดออกมาใช้ ก็จะไม่ได้ผลเพราะไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชน
3. เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวก เกิดการแก่งแย่งแข่งขัน เห็นแก่ประโยชน์กลุ่มของตน และพวกพ้อง เกิดการทุจริตคอร์รัปชันในระดับโลกถ้าบุคคลขาดจิตสำนึก จะทำให้เกิดการเอาเปรียบระหว่างประเทศทำให้เกิดปัญหาในระดับต่างๆ ดังนี้
 1. เกิดการสะสมอาวุธกันระหว่างประเทศ เพราะขาดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน กลัวประเทศอื่นจะโจมตี จึงต้องมีอาวุธที่รุนแรง มีอานุภาพในการทำลายสูงไว้ในครอบครอง เพื่อข่มขู่ประเทศอื่น และเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นก็มักมีแนวโน้มในการใช้ความรุนแรงของแสนยานุภาพทางการสงคราม ในการตัดสินปัญหา
 2. เกิดการก่อกวนแก่งแย่ง แข่งขันหรือครอบงำทางการค้าระหว่างประเทศ พยายามทุกวิถีทาง เพื่อให้การค้าได้เปรียบทางการค้าทำให้ประเทศด้อยกว่าขาดโอกาสในการพัฒนาประเทศของตน
 3. เกิดการรังเกียจเหยียดหยามคนต่างเชื้อชาติ ต่างเผ่าพันธุ์ หรือต่างท้องถิ่น มองชนชาติอื่นๆ เผ่าพันธุ์อื่นว่ามีความเจริญหรือมีศักดิ์ศรีด้อยกว่าเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์ของตนเอง ถูกหรือเป็นปฏิบัติต่อชาติอื่น

จากความสำคัญของการมีจิตสำนึกสาธารณะ ถ้าสามารถปลูกฝัง ส่งเสริมหรือพัฒนาให้เด็กมีจิตสำนึกด้านสาธารณะ ด้วยวิธีการต่างๆ จะทำให้เด็กมีจิตใจที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว อาสาดูแลรับผิดชอบสมบัติส่วนรวม มีการใช้อย่างสมบัติของส่วนรวมอย่างเห็นคุณค่า ใช้อย่างทะนุถนอม รู้จักการแบ่งปันโอกาสในการใช้ของส่วนรวมให้ผู้อื่น เมื่อเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ปัญหาที่เกิดการเอาเปรียบคนอื่น ปัญหาการทำลายสาธารณะสมบัติต่างๆ จะลดลง การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว และประโยชน์พวกพ้องก็จะลดน้อยลง และจะนำมาสู่สังคมที่พัฒนาขึ้น

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (Satisfaction) เป็นทัศนคติที่เป็นนามธรรมไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่เราจะทราบว่าบุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่ สามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดความพึงพอใจโดยตรง แต่สามารถวัดได้โดยทางอ้อมโดยการวัดความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้น และการแสดงความคิดเห็นนั้นจะต้องตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงจึงสามารถวัดความพึงพอใจนั้นได้ พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 กล่าวว่าคำว่า "พึง" เป็นคำช่วยกริยาอื่น หมายความว่า "ควร" เช่น พึงใจ หมายความว่า พพอใจ และคำว่า "พอ" หมายความว่า เท่าที่ต้องการ เต็มความต้องการ ถูกชอบ เมื่อนำคำสองคำมาผสมกัน "พึงพอใจ" จะหมายถึง ชอบใจ ถูกใจตามที่ต้องการ ฉะนั้นความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่ได้รับความสำเร็จตามมุ่งหวังและความต้องการ

3.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับการจูงใจของมาสโลว์ พยุงศักดิ์ นามวรรณ (2537, หน้า 53- 54) ได้ให้แนวคิดที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง คือทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับการจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's general theory of human motivation) เป็นทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ ของมนุษย์ โดยตั้งสมมติฐานว่ามนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอไม่มีสิ้นสุด เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนอง หรือพึงพอใจอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว ความต้องการสิ่งอื่น ๆ ก็ จะเกิดขึ้นมาอีก ความต้องการของมนุษย์มีลักษณะเป็นลำดับขั้นจากต่ำสุดไปหาสูงสุด ซึ่ง แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. ความต้องการความสมหวังในชีวิต (Self-Actualization Needs)
2. ความต้องการชื่อเสียง ยกย่อง (Self-esteem Needs)
3. ความต้องการด้านสังคม ความรัก ความพอใจ (Belong ness And Love Needs)
4. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs)
5. ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological Needs)

ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อ ความอยู่รอด เช่น ความต้องการในเรื่องอาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ความต้องการพักผ่อน และความต้องการทางเพศ เป็นต้น ความต้องการทางด้านร่างกาย จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนก็ต่อเมื่อความต้องการทาง ด้านร่างกายยังไม่ได้รับการตอบสนองเลย

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety need) ถ้าหากความต้องการทางด้าน ร่างกายได้รับการตอบสนองตามสมควรแล้ว มนุษย์ยังมีความต้องการสูงในขั้นต่อไป คือ ความต้องการทางด้านความปลอดภัยหรือความมั่นคงต่างๆ ความต้องการทางด้านความปลอดภัยจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการป้องกัน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยจากอันตรายต่างๆ ที่ เกิดขึ้นจากร่างกาย ความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจ

3. ความต้องการทางด้านสังคม ความรัก ความพอใจ (Belongingness and love needs) ภายหลังจากที่ตนได้รับการตอบสนองในสองขั้นดังกล่าวแล้ว ก็จะมีความต้องการ ที่สูงขึ้น คือ ความต้องการทางด้านสังคม จะเริ่มเป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญต่อพฤติกรรมของคน ความต้องการทางด้านนี้เป็น ความต้องการเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันและการได้รับการยอมรับ จากบุคคลอื่น และมีความรู้สึกว่าคุณเองนั้นเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทางสังคมอยู่เสมอ

4. ความต้องการชื่อเสียงยกย่อง (Self-esteem needs) ความต้องการขั้นต่อมาจะเป็น ความต้องการที่ประกอบไปด้วยสิ่งต่าง ๆ คือ ความมั่นใจในตนเองในเรื่องความสามารถ ความรู้และความสำคัญในตัวของตัวเอง รวมตลอดทั้งความต้องการที่จะมีฐานะเด่นเป็นที่ ยอมรับของบุคคลอื่น หรืออยากให้คุณค่าอื่นยกย่องสรรเสริญในความรับผิดชอบในหน้าที่ การงาน การดำรงตำแหน่งที่สำคัญในองค์กร

5. ความต้องการความสมหวังในชีวิต (Self-actualization needs) ความต้องการ สูงสุดของมนุษย์ คือ ความสำเร็จในชีวิตตามความนึกคิดหรือความคาดหวังความ ทะเยอทะยาน ความใฝ่ฝัน ภายหลังจากที่มนุษย์ได้รับการตอบสนองความต้องการทั้ง 4 ขั้นอย่างครบถ้วนแล้ว ความต้องการในขั้นนี้จะเกิดขึ้นและมักจะเป็นความต้องการที่เป็น อิสระเฉพาะแต่ละคน ซึ่งต่างก็มีความนึกคิดใฝ่ฝันอยากที่จะประสบผลสำเร็จในสิ่งที่ตน คาดฝันไว้อย่างสูงส่งในทัศนะของตน

ทฤษฎีความต้องการ อี อาร์ จี (E R G Theory) ในช่วงปี ค.ศ.1969 เคลย์ตัน อัล เคอร์เฟอร์ (อ้างถึงในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2535, หน้า 195-197) ได้เสนอ แนวความคิดที่สอดคล้องกับมาสโลว์ ซึ่งได้แบ่งระดับความต้องการของมนุษย์เป็น 3 ขั้นตอนคือ

1. ความต้องการที่จะมีชีวิตอยู่ (Existence Needs : E) ประกอบด้วยความต้องการที่จำเป็นในการอยู่รอดของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม

2. ความต้องการสัมพันธ์กับผู้อื่น (Relatedness Needs : R) เช่น ครอบครัว เพื่อน ร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา

3. ความต้องการเจริญเติบโต (Growth NEEDS :G) เป็นความต้องการที่จะพัฒนา ตนเอง และใช้ศักยภาพในตนเองที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งเป็นความต้องการ สูงสุด

จะเห็นได้ว่า ทฤษฎีของอัลเดอร์เฟอร์ มีความคล้ายคลึงกับทฤษฎีลำดับความต้องการของมนุษย์ของมาสโลว์ แต่แตกต่างที่ความต้องการของมนุษย์อาจกลับไปกลับมา ได้ เช่น กระบวนการความพึงพอใจ ความก้าวหน้า (Satisfaction – progression process) อาจทำให้อึดอัดใจในความพยายาม เพราะต้องเพิ่มความรับผิดชอบ จึงกลับมาสนใจความต้องการทางสังคม หรือความต้องการความเป็นอยู่อย่างสุขสบายแทน เรียกสภาพการณ์ เช่นนี้ว่า Frustration regression process (นันทนา ประกอบกิจ 2538, หน้า 37-38)

อัลเดอร์เฟอร์ เห็นว่าความสำคัญของความแตกต่างของบุคคลในความต้องการต่าง ๆ กัน ทั้งความแตกต่างของบุคคลในระดับพัฒนา และความแตกต่างของบุคคลในฐานะ สมาชิกของกลุ่ม เขานำทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ของมาสโลว์ มาประยุกต์ใช้ในแง่ ที่ว่าแม้ผู้บริหารจะพยายามตอบสนองความต้องการระดับต่าง ๆ ของพนักงาน โดยการ ดำเนินการด้วยวิธีต่าง ๆ แต่บางครั้งการตอบสนองเหล่านั้นอาจติดขัด หรือสิ่งที่จะพึงมอบ ให้อาจยังไม่มี การตอบสนองนั้นๆ ก็จะไม่ได้ผลดีตามต้องการ ผู้บริหารจึงจำเป็นต้อง ปรับเปลี่ยนการจูงใจ หรือหันกลับไปให้ถูกทาง มิฉะนั้นการจูงใจอาจไม่เกิดประโยชน์ เท่าที่ควร

ทฤษฎีสองปัจจัย (Two Factors Theory) ทฤษฎีสองปัจจัยเป็นทฤษฎีจูงใจของ เฮอริชเบอร์ก (Frederick Herzberg) ซึ่งได้กล่าวถึงความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการ

เฮอริชเบอร์ก เมาส์เนอร์และสไนเดอร์แมน (อ้างถึงใน พรหมิมล ชวสินธุ์ 2538, หน้า 22- 25) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่องานของวิศวกรและบัญชี 200 คน จาก อุตสาหกรรม 11 แห่งในบริเวณเมือง Pittsburgh มลรัฐ Pennsylvania สหรัฐอเมริกาได้ ข้อสรุปว่ามีปัจจัยสำคัญ 2 ประการที่สัมพันธ์กับความรู้สึกว่าชอบหรือไม่ชอบงานของแต่ละคนปัจจัยดังกล่าว เฮอริชเบอร์ก เรียกว่าปัจจัยจูงใจ (Motivation factor) และปัจจัยค้ำจุน (Maintenance factor) หรืออาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ปัจจัยสุขอนามัย (Hygienic factor)

ปัจจัยจูงใจ (Motivation factor) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงาน โดยตรง เป็นปัจจัยที่ จูงใจให้คนชอบและรักงาน เป็นตัวการสร้างความพึงพอใจให้บุคคลในองค์การปฏิบัติงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ปัจจัยดังกล่าวมีองค์ประกอบอยู่ 5 ประการคือ

1) ความสำเร็จในการทำงานของบุคคล (Achievement) คือ การที่บุคคลสามารถ ทำงานให้เสร็จสิ้นและประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี มีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ การรู้จักป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น ครั้นผลงานสำเร็จเขาจึงเกิดความรู้สึกพอใจและปลื้มใจ ในผลสำเร็จของงานนั้นเป็นอย่างดี

2) การได้รับการยอมรับนับถือ (Recognition) คือ การได้รับการยอมรับนับถือไม่ว่าจากผู้บังคับบัญชา จากเพื่อน จากผู้มาขอรับคำปรึกษาหรือจากบุคคลในหน่วยงาน การยอมรับนี้อาจจะอยู่ในรูปของการยกย่องชมเชย การแสดงความยินดี การให้กำลังใจ หรือ การแสดงออกอื่นใดที่บอถึงการยอมรับในความสามารถเมื่อได้ทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง บรรลุผลสำเร็จ การยอมรับนับถือจะแฝงอยู่ในความสำเร็จของงานด้วย

3) ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ (The work itself) คือ งานที่น่าสนใจ งานที่ต้องอาศัย ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำทนายให้ลงมือปฏิบัติเป็นงานที่สามารถทำตั้งแต่ต้นจนจบได้ โดยลำพัง

4) ความรับผิดชอบ (Responsibility) คือความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากการได้รับการ มอบหมายให้รับผิดชอบงานใหม่ ๆ และมีอำนาจในการรับผิดชอบได้อย่างเต็มที่โดยไม่มี การตรวจสอบหรือควบคุมอย่างใกล้ชิด

5) ความก้าวหน้า (Promotion) คือการ ได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น ของบุคคลในองค์การ การมีโอกาสศึกษาเพื่อหาความรู้เพิ่มเติมหรือได้รับการฝึกอบรม

ปัจจัยค้ำจุน (Maintenance factor) คือ ปัจจัยที่จะค้ำจุนให้แรงจูงใจในการทำงาน ของบุคคลมีอยู่ตลอดเวลา ถ้าไม่มีหรือมีในลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับบุคคลในองค์การก็ จะเกิดความไม่ชอบงาน ปัจจัยค้ำจุนประกอบด้วย

1) เงินเดือน (Salary) เงินเดือนและการเลื่อนขั้นเงินเดือนในหน่วยงานเป็นที่พอใจ ของบุคลากรที่ทำงาน

2) โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต (Possibility of growth) เป็น สถานการณ์ที่บุคคลสามารถได้รับความก้าวหน้าในทักษะวิชาชีพ

3) ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน (Interpersonal relations with superior, subordinate, peers) คือ การติดต่อกัน โดยทางกาย หรือวาจาที่ แสดงถึงความพินัยอันดีต่อกัน สามารถทำงานร่วมกัน มีความเข้าใจซึ่งกันและกันอย่างดี

4) สถานะทางอาชีพ (Status) คือ อาชีพนั้นเป็นที่ยอมรับนับถือของสังคม มีเกียรติ และมีศักดิ์ศรี

5) นโยบายและการบริหารงาน (Company policy and administration) คือ การจัดการและการบริหารงานขององค์กร การติดต่อสื่อสารภายในองค์กร

6) สภาพการทำงาน (Working conditions) คือ สภาพทางกายภาพของงาน เช่น แสง เสียง ชั่วโมงการทำงาน รวมทั้งลักษณะสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เช่น อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ

7) ความเป็นอยู่ส่วนตัว (Personal life) คือ ความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีขึ้น เป็นผลที่ได้รับจากงานในหน้าที่ของเขา เช่น การที่บุคคลถูกย้ายไปทำงานในแห่งใหม่ ซึ่งห่างไกล จากครอบครัว ทำให้เขาไม่มีความสุขและไม่พอใจกับงานในที่แห่งใหม่

8) ความมั่นคงในงาน (Security) คือ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อความมั่นคงใน การทำงาน ความยั่งยืนของอาชีพหรือความมั่นคงขององค์กร

9) วิธีการปกครองบังคับบัญชา (Supervision technical) คือ ความสามารถของ ผู้บังคับบัญชา ในการดำเนินงานหรือความยุติธรรมในการบริหาร

ปัจจัยข้างต้น เป็นเพียงข้อกำหนดเบื้องต้นเพื่อป้องกันไม่ให้คนไม่พอใจในงานที่ทำเท่านั้นเอง ส่วนปัจจัยจูงใจก็ไม่ได้เป็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุที่ทำให้คนเกิดความไม่พอใจใน

3.2 แนวคิดที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจหรือความพอใจ (Satisfaction) พจนานุกรมด้านจิตวิทยา Chaplin (อ้างถึงใน ธนพร ชุมวรฐายี 2539, หน้า 8) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึก ของผู้ที่มารับบริการต่อสถานบริการตามประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าไปติดต่อขอรับ บริการในสถานบริการนั้น นอกจากนี้ ยังมีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ หลากหลาย เช่น ความพึงพอใจ คือทัศนคติในทางบวกของบุคคลจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ ทุกสิ่งที่เกี่ยวข้องเนื่องจากความต้องการด้านพื้นฐานของมนุษย์ ถ้าบุคคลได้รับความตึงเครียด มีผลเกี่ยวเนื่องจากความต้องการด้านพื้นฐานของมนุษย์จะเกิดความพึงพอใจมากขึ้น (Smith 1966, หน้า 115) ส่วน (Vroom 1967, หน้า 90) กล่าวว่า ทัศนคติและความพึง พอใจเป็นสิ่งหนึ่งที่สามารถใช้แทนกันได้ เพราะทั้งสองคำนี้จะหมายถึงผลที่ได้จากการที่ บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่ง นั้น ทัศนคติด้านบวกจะแสดงให้เห็นสภาพความพึงพอใจ ในสิ่งนั้น และทัศนคติด้านลบและแสดงให้เห็นสภาพความไม่พึงพอใจนั่นเองสอดคล้อง กับ เชลเลย์ (อ้างถึงใน จิรวิทย์ เดชจรัสศรี 2538, หน้า 40) ที่ศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับ ความพึงพอใจ ซึ่งสรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกในทางบวก และความรู้สึกในทางลบ ความรู้สึกทางสองแบบของมนุษย์ คือ

ความรู้สึกในทางบวก และความรู้สึกในทางลบ ความรู้สึกทางบวกเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้น แล้วจะทำให้เกิดความสุข ความสุขนั้นเป็นความรู้สึกที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่น กล่าวคือ เป็นความรู้สึกที่ระบบย้อนกลับ ความสุขสามารถทำให้เกิดความสุขหรือ ความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก ดังนั้น จะเห็นได้ว่าความสุขเป็นความรู้สึกที่สลับซับซ้อน และความสุขนั้นมีผลต่อบุคคลมากกว่า ความรู้สึกทางบวกอื่น ๆ ส่วนความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวก และความสุขมีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อนและระบบ ความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้งสามนี้ เรียกว่า ระบบความพึงพอใจ โดยความพึงพอใจจะ เกิดขึ้นเมื่อระบบความพึงพอใจมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าทางลบ

สิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจของมนุษย์มักจะได้แก่ ทรัพยากร (Resources) หรือสิ่งเร้า (Stimuli) การวิเคราะห์ระบบความพอใจคือ การศึกษาว่าทรัพยากรหรือสิ่งเร้า แบบใดเป็นสิ่งที่ต้องการที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจและความสุขแก่มนุษย์ ความพอใจ จะเกิดได้มากที่สุดเมื่อมี ทรัพยากรทุกอย่างที่เป็นที่ต้องการครบถ้วน

ความพึงพอใจในความคิดของ ออสแคมป์ (อ้างถึงใน อมรรรัตน์ เชาวลิต 2541, หน้า 57 – 58) มีความหมายอยู่ 3 นัยด้วยกันคือ

1. ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพการณ์ที่ผลการปฏิบัติจริงได้เป็นไปตามที่บุคคล คาดหวังไว้
2. ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับของความสำเร็จ ที่เป็นไปตามความต้องการ
3. ความพึงพอใจ หมายถึง การทำงานได้เป็นตาม หรือตอบสนองต่อคุณค่าของ บุคคล

ซึ่งจากความหมายทั้ง 3 นัยดังกล่าว ออสแคมป์เห็นว่าเป็นการนำไปสู่การพัฒนา ทฤษฎีว่าด้วยความพึงพอใจต่องาน 3 ทฤษฎีที่สำคัญคือ ตามความหมายนัยแรกอยู่ในกลุ่ม ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy theories) ตามความหมายที่สองอยู่ในกลุ่มทฤษฎีความต้องการ (Need theories) และตามความหมายนัยที่สามจัดอยู่ในกลุ่มทฤษฎีคุณค่า (Value theories) นอกจากนี้ยังได้สรุปถึงปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจว่า มี 4 ปัจจัยที่สำคัญ คือ 1) ตัวลักษณะงาน 2) เงื่อนไขเกี่ยวกับงาน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และ 4) ความแตกต่างของแต่ละบุคคล นอกจากนี้ กิตติยา ปรีดีดิถ (2524, หน้า 321-322) ได้ให้ความหมายของความพึง พื่อใจว่า หมายถึงความรู้สึกชอบหรือพอใจที่มีองค์ประกอบ และสิ่งจูงใจในด้านต่าง ๆ ของงาน และเขาได้รับการตอบสนองความต้องการเขาได้

หลุย จำปาเทศ (2533, หน้า 35) ได้อธิบายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความ ต้องการได้บรรลุเป้าหมาย พฤติกรรมที่แสดงออกมาก็จะมีความสุข สังเกตได้จากสายตา คำพูด และการแสดงออก

ชวิณี เดชจินดา (2530, หน้า 45) กล่าวถึงความพึงพอใจว่า หมายถึง ความรู้สึกหรือ ทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ความรู้สึกพอใจจะ เกิดขึ้นเมื่อความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองหรือบรรลุจุดมุ่งหมายในระดับ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกหรือทัศนคติ ทางด้านบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลนั้นได้ แต่ทั้งนี้ความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันขึ้นกับค่านิยมและประสบการณ์ที่ได้รับ

มนตรี เขียบแหลม (2536, หน้า 9) กล่าวว่า ความพึงพอใจ คือความรู้สึกของบุคคล ที่มีต่อสิ่งหนึ่งความรู้สึกพอใจจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อบุคคลได้รับสิ่งที่ตนเองต้องการ หรือ เป็นไปตามที่ตนเองต้องการและรู้สึกดังกล่าวนี้อาจลดลงหรือไม่เกิด

ชวลิต เหล่ารุ่งกาญจน์ (2538, หน้า 8) กล่าวว่าระบบความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อ ความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองหรือบรรลุจุดมุ่งหมายในระดับหนึ่ง ความรู้สึกดังกล่าวนี้อาจลดลงหรือไม่เกิดขึ้นหากความต้องการหรือจุดมุ่งหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง หรือจะเกิดขึ้นเมื่อความรู้สึกทางบวกมีค่ามากกว่าความรู้สึกทางลบซึ่ง สอดคล้องกับความเห็นของแมคคอร์มิคและแดเนียล (1980 , หน้า 61) ที่กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นแรงจูงใจของมนุษย์ที่ตั้งอยู่บนความต้องการพื้นฐาน (Basic needs) และมีความ เกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิดกับผลสัมฤทธิ์และสิ่งจูงใจ (Incentive) และพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ต้องการ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2539, หน้า 365) กล่าวว่า ความพึงพอใจ และการจูงใจจะเป็น เหตุและผลซึ่งกันและกัน และได้ให้แนวความคิดไว้ว่า การจูงใจ (Motivation) เป็นสิ่งเร้า และความพยายามที่จะตอบสนองความต้องการหรือเป้าหมาย ส่วนความพึงพอใจ (Satisfaction) หมายถึงความพอใจเมื่อต้องการ หรือเป้าหมายได้รับการตอบสนอง ดังนั้น การจูงใจจึงเป็นสิ่งเร้าเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ คือ ความพึงพอใจ

วิรัช สงวนวงษ์วาน และพรรณพิมล ก้านกนก (2545, หน้า 18) กล่าวว่า ความพึงพอใจของลูกค้า เมื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการทำงานของผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมากับสิ่งที่ คาดหวังไว้ ระดับความคาดหวังของลูกค้าอาจได้จากประสบการณ์ที่เคยใช้สินค้านั้น

โชคชัย ชยรัช (2547, หน้า 143 - 144) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่าเป็น ผลลัพธ์จากการเปรียบเทียบระหว่างการรับรู้ในการทำงานของผลิตภัณฑ์กับความคาดหวัง

Oliver (1997) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ คือการตอบสนองที่แสดงถึง ความประสงค์ของลูกค้า เป็นวิจารณ์ของลูกค้าที่มีต่อสินค้าและบริการ ความพึงพอใจ มีมุมมองที่แตกต่างกัน แล้วแต่มุมมองของแต่ละคน สอดคล้องกับ Good (1973, หน้า 320) ที่กล่าวว่า ความพึงพอใจหมายถึงสภาพ คุณภาพ หรือระดับความพอใจซึ่งเป็นผลมาจาก ความสนใจต่าง ๆ และทัศนคติที่บุคคลมีต่อสิ่งนั้น ๆ

วรูม (1964, หน้า 328) กล่าวว่าความพึงพอใจกับทัศนคติเป็นคำที่มีความหมาย คล้ายคลึงกัน มากจน สามารถใช้แทนกันได้ โดยให้คำอธิบายความหมายของทั้งสองคำนี้ ว่า หมายถึง ผลจากการที่ บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น และทัศนคติด้านลบจะแสดงให้เห็นสภาพความไม่พึงพอใจนั่นเอง คล้ายกับที่ เชลลีย์ (Shelly, 1975) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกในแง่บวกและแง่ลบ โดยความรู้สึก ในแง่บวกและความรู้สึกในแง่ลบและความสุข มีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อน เรียก กันว่าระบบความพึงพอใจ

โวลแมน (1973, หน้า 384) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่มีความสุข เมื่อได้รับ ผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ความต้องการหรือแรงจูงใจ

1. ความหมายของความพึงพอใจ ความพึงพอใจตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Satisfaction” ได้มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ดังนี้

พิน คงพล (2529, หน้า 21) ได้สรุปความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึกที่รัก ชอบ ยินดี เต็มใจ หรือเจตคติของบุคคลที่เกิดจากการได้รับการตอบสนอง ความต้องการทั้งด้านวัตถุ และจิตใจ

ภู็ด (1973, หน้า 320) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพ คุณภาพ หรือระดับความพึงพอใจซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจต่าง ๆ และ ทัศนคติที่บุคคลมีต่อสิ่งที่ทำ อยู่

วูลแมน (1973, หน้า 384) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่มีความสุขเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ความต้องการ หรือ แรงจูงใจ สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดี หรือเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อ สิ่งนั้น ๆ เมื่อบุคคล อุทิศร่างกาย แรงใจ และสติปัญญาเพื่อกระทำในสิ่งนั้น ๆ

2. ความสำคัญของความพึงพอใจ สาโรช ไสยสมบัติ (2534, หน้า 15) กล่าวถึง ความสำคัญของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ช่วยให้งานประสบ ผลสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานเกี่ยวกับการให้บริการ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญประการแรกที่เป็นตัวบ่งชี้ถึงความเจริญก้าวหน้าของ งานบริการก็คือ จำนวนผู้มาใช้บริการ ดังนั้น ผู้บริหารที่ชาญฉลาดจึงควรอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาให้ ลึกซึ่งถึงปัจจัยและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจ ทั้งผู้ปฏิบัติงานและผู้มาใช้บริการ เพื่อใช้เป็นแนวทางใน การบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดจาก ความสำคัญดังกล่าว สรุปได้ว่า หากบุคคลมีความพึงพอใจย่อมส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าของ หน่วยงาน ตลอดจนทำให้เกิดความศรัทธาในหน่วยงานต่อไป

3. ลักษณะของความพึงพอใจ ความพึงพอใจในการบริการมีความสำคัญต่อการ ดำเนินงาน บริการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งลักษณะทั่วไปมีดังนี้ (มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช 2535, หน้า 24-37)

3.1 ความพึงพอใจเป็นการแสดงออกทางอารมณ์ และความรู้สึกในทางบวกของ บุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด บุคคลจำเป็นต้องปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว การตอบสนอง ความ ต้องการส่วนบุคคลด้วยการโต้ตอบกับบุคคลอื่น และสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ทำให้แต่ละคนมี ประสบการณ์ การเรียนรู้ สิ่งที่จะได้รับตอบแทนแตกต่างกันไป ใน สถานการณ์การบริการก็เป็น เช่นเดียวกัน บุคคลรับรู้หลายสิ่งหลายอย่างเกี่ยวกับการ บริการ ไม่ว่าจะเป็นประเภทของการบริการ หรือคุณภาพของการบริการ ซึ่งประสบการณ์ ที่ได้รับจากการสัมผัสบริการต่างๆ หากเป็นไปตาม ความต้องการของผู้รับบริการ โดย สามารถทำให้ผู้รับบริการได้รับสิ่งที่คาดหวังก็ย่อมก่อให้เกิด ความรู้สึกที่ดีและพึงพอใจ

3.2 ความพึงพอใจเกิดจากการประเมินความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่ ได้รับจริงในสถานการณ์บริการ ก่อนที่ประชาชนจะมาใช้บริการใดก็ตามมักจะมี

จากลักษณะของความพึงพอใจดังกล่าวสรุปได้ว่า ความพึงพอใจมีอยู่ 2 ลักษณะคือ ความพึงพอใจที่เกิดจากอารมณ์ในขณะที่เข้ารับบริการ และความพึงพอใจที่ต้องพิจารณา ในหลาย ๆ ด้าน

4. ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ เป็นการ แสดงออกถึงความรู้สึกในทางบวกของผู้รับบริการต่อการให้บริการ ซึ่งปัจจัยที่มี ผลต่อความพึงพอใจ ของผู้รับบริการที่สำคัญ ๆ มีดังนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2535, หน้า 38-40)

4.1 สถานที่บริการ การเข้าถึงการบริการได้สะดวกเมื่อประชาชนมีความ ต้องการ ย่อมก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อการบริการ ทำเล ที่ตั้ง และการกระจายสถานที่ บริการให้ทั่วถึง เพื่อ อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนจึงเป็นเรื่องสำคัญ

4.2 การส่งเสริมแนะนำการบริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการเกิดขึ้น ได้จากการ ได้ยินข้อมูลข่าวสารหรือบุคคลอื่นกล่าวขานถึงคุณภาพของการบริการ ไปใน ทางบวก ซึ่งหากตรงกับ ความเชื่อถือที่มีก็จะมีความรู้สึกกับบริการดังกล่าวอันเป็น แรงจูงใจผลักดันให้มีความต้องการบริการ ตามมาได้

4.3 ผู้ให้บริการ ผู้บริหารการบริการ และผู้ปฏิบัติบริการล้วนเป็นบุคคลที่ มีบทบาท สำคัญต่อการปฏิบัติ งานบริการให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจทั้งสิ้น ผู้บริหาร การบริการที่วาง นโยบายการบริการโดยคำนึงถึงความสำคัญของประชาชนเป็นหลักย่อม สามารถตอบสนองความ ต้องการของลูกค้าให้เกิดความพึงพอใจได้ง่ายเช่นเดียวกับ ผู้ปฏิบัติงานหรือพนักงานบริการที่

ตระหนักถึงประชาชนเป็นสำคัญ แสดงพฤติกรรมบริการ บริการและสนองบริการที่ลูกค้าต้องการด้วยความสนใจเอาใจใส่อย่างเต็มที่ด้วยจิตสำนึก ของการบริการ

4.4 สภาพแวดล้อมของการบริการ สภาพแวดล้อมและบรรยากาศของ การบริการมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของลูกค้า ลูกค้ามักชื่นชมสภาพแวดล้อมของการ บริการเกี่ยวข้องกับการออกแบบอาคารสถานที่ การตกแต่งภายในด้วยเฟอร์นิเจอร์และการ ให้สีสันทน การจัดแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วนตลอดจนการออกแบบวัสดุ เครื่องใช้งานบริการ จดหมาย ซองจดหมาย เป็นต้น

4.5 กระบวนการบริการ วิธีการนำเสนอบริการในกระบวนการบริการ เป็นส่วนสำคัญในการสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน ประสิทธิภาพของการจัดการ ระบบการบริการ ส่งผลให้การปฏิบัติงานบริการแก่ลูกค้ามีความคล่องตัวและสนองต่อ ความต้องการของประชาชนได้อย่างถูกต้อง มีคุณภาพ เช่น การนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เข้ามาจัดระบบข้อมูลของการสำรองห้องพัก โรงแรม หรือสายการบิน การใช้เครื่องฝาก ถอนเงินอัตโนมัติ การใช้ระบบโทรศัพท์อัตโนมัติในการรับโอนสายในการติดต่อองค์การ ต่าง ๆ การประชุมทางโทรศัพท์ การติดต่อทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

จากปัจจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ตามปัจจัย แวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งผันแปรไปตามปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับความ คาดหวังของบุคคลในแต่ละสถานการณ์ ช่วงเวลาหนึ่งบุคคลอาจจะไม่พอใจต่อสิ่งหนึ่ง เพราะไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ แต่ในช่วงหนึ่งหากสิ่งที่คาดหวังไว้ได้รับการตอบสนอง อย่างถูกต้อง บุคคลก็สามารถเปลี่ยนความรู้สึกเดิมต่อสิ่งนั้นได้อย่างทันทีทันใด นอกจากนี้ ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่สามารถแสดงออกในระดับมากน้อยได้ขึ้นอยู่กับความ แตกต่างของการประเมินสิ่งที่ได้รับจริงกับสิ่งที่คาดหวังไว้ ส่วนใหญ่ประชาชนจะใช้เวลา เป็นมาตรฐานในการเปรียบเทียบความคาดหวังจากบริการต่าง ๆ

5. ขอบข่ายของความพึงพอใจ โดยทั่วไปการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจนิยมน ศึกษากันในสองมิติ คือ มิติความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน (Job satisfaction) และมิติ ความพึงพอใจในการรับบริการ (Service satisfaction) ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษามิติ ด้านความพึงพอใจในการรับบริการ ซึ่งสามารถขยายความได้ดังนี้คือ

5.1 การศึกษาความพึงพอใจในงาน (Job satisfactions) เน้นการประเมินค่าโดย บุคลากรผู้ปฏิบัติงานต่อสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของการทำงาน ซึ่ง ประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลทำให้ความพึงพอใจในงานแตกต่างกันไป เช่น ลักษณะของงานที่ทำ ความก้าวหน้า การบังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และสวัสดิการและ ประโยชน์เกื้อกูล ดังรายละเอียดดังนี้

5.1.1 ลักษณะของงาน (Type of work) หมายถึง ลักษณะของงานที่ต้องใช้

ทักษะความสามารถ ซึ่งทำให้บุคคลเห็นค่าและมีความสนใจในงานมากกว่างานที่มี ลักษณะแบ่งแยกกันไปทำคนละเล็กคนละน้อย จากการศึกษาของวรูม (Vroom 1967, หน้า90) ยังพบว่างานที่เปิดโอกาสให้คนได้ใช้ความสามารถและความชำนาญ มีผลทำให้ บุคคลเกิดความพอใจในงาน

5.1.2 ความก้าวหน้า (Promotion) ในเรื่องความก้าวหน้าโดยการเลื่อนขั้นหรือ เลื่อนตำแหน่งก่อให้เกิดการทำหน้าที่ทำงานในตำแหน่งและหน้าที่ใหม่ และยังเป็น การหาประสบการณ์ใหม่ด้วยในการที่จะทำงานจนได้รับความดีความชอบสูงขึ้นไปอีก

5.1.3 การนิเทศงาน (Supervision) รูปแบบของการนิเทศงานที่ดีควรเป็น รูปแบบที่ให้ผู้ปฏิบัติงานในหน้าที่ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งรูปแบบนี้มีส่วนทำให้ ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้สึกพอใจสูงกว่าการให้ปฏิบัติแบบเผด็จการ

5.1.4 เพื่อนร่วมงาน (Co-worker) มาตรฐานของการทำงานแต่ละคน จะดี หรือไม่ดี ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานด้วย กลุ่มอิทธิพลต่อมาตรฐานการ ทำงานและความพอใจของบุคคล คือ

5.1.4.1 หากบุคคลทำงานมีความเชื่อมั่นในกลุ่มที่ทำงาน ก็จะทำให้ผลผลิตดีขึ้น ได้รับความร่วมมือและให้ประโยชน์แก่กลุ่มมากที่สุด

5.1.4.2 สัมพันธภาพในกลุ่มมีความกลมกลืนกันอย่างใกล้ชิด จะมีส่วนทำให้ ทุกคนภายในกลุ่มปฏิบัติงานในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ถ้าหากกลุ่มมีความกลมเกลียวรักใคร่กันดี และมีจุดมุ่งหมายเป็นประโยชน์จะทำให้ผลผลิตสูงขึ้น

5.1.5 สวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล (Benefits and services) เป็นลักษณะที่หน่วยงานได้จัดผลประโยชน์และบริการต่าง ๆ ให้กับบุคลากรในหน่วยงาน นอกเหนือจากค่าจ้าง เพื่อเป็นการจูงใจบุคลากรให้อยู่กับหน่วยงานนานที่สุด มีความพึงพอใจ ขวัญดี และตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 การศึกษาความพึงพอใจในบริการ (Service satisfaction) ซึ่งเน้นการประเมินค่า โดยลูกค้าหรือผู้รับบริการต่อการจัดบริการเรื่องในเรื่องหนึ่ง หรือชุดของบริการที่กำหนด ขึ้น ซึ่งเป้าหมายของการศึกษาทั้งสองมิตินี้เป็นไปเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงในระดับความพึงพอใจและค้นหาเหตุปัจจัยแห่งความพึงพอใจนั้น ในกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกันด้วย ซึ่งจะ เห็นว่า แนวความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับทัศนคติอย่างแยกกันไม่ออก สำหรับแนวความคิดเกี่ยวกับทัศนคตินั้นค่อนข้างจะมีผู้ศึกษากันอย่างกว้างขวาง โดยศึกษาในองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ดังนี้

5.2.1 องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective component) เป็นลักษณะของความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคล องค์ประกอบทางความรู้สึกนี้มี 2 ลักษณะคือ ความรู้สึก ทางบวก ได้แก่ ชอบ พอใจ เป็นใจ และความรู้สึกทางลบ ได้แก่ ไม่ชอบ ไม่พอใจ กลัว รังเกียจ

5.2.2 องค์ประกอบด้านความคิด (Cognitive component) สมอของบุคคลรับรู้ และวินิจฉัยข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับ เกิดเป็นความรู้สึก ความคิดเกี่ยวกับวัตถุบุคคลหรือสภาพการณ์ ขึ้น องค์ประกอบทางความคิดเกี่ยวข้องกับการพิจารณาที่มาของทัศนคติออกมาว่าถูกหรือ ผิด ดีหรือไม่ดี

5.3 องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral component) เป็นการที่จะกระทำหรือพร้อมที่จะตอบสนองต่อที่มาของทัศนคติ

ดังนั้น ความพึงพอใจจึงเป็นองค์ประกอบด้านความรู้สึกของทัศนคติซึ่งไม่จำเป็นต้องแสดงหรืออธิบายเชิงเหตุผลเสมอไปได้ กล่าวโดยสรุปแล้ว ความพึงพอใจ เป็นเพียงปฏิกิริยาด้านความรู้สึก (Reactionary feeling) ต่อสิ่งเร้า (Stimulant) ที่แสดงผล ออกมา (Yield) ในลักษณะของผลลัพธ์สูงสุด (Final outcome) ของกระบวนการประเมิน (Evaluative process) โดยบ่งบอกถึงทิศทางของผลการประเมินว่าเป็นไปในลักษณะทิศ ทางบวก (Positive direction) หรือทิศทางลบ (Negative direction) หรือไม่มีปฏิกิริยา คือ เฉย ๆ (Non reaction) ต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นนั้นก็ได้

6. ปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจนั้น สามารถพิจารณาได้จากแนวคิดเกี่ยวกับหลักการของการให้บริการสาธารณะ ดังนี้

ความพึงพอใจเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยทำให้งานประสบผลสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ นอกจากผู้บริการจะดำเนินการให้ ผู้ทำงานเกิดความพึงพอใจในการทำงานแล้ว ยังจำเป็นต้องดำเนินการที่จะทำให้ผู้มาใช้ บริการเกิดความพึงพอใจด้วย เพราะความเจริญก้าวหน้าของงานบริการ ปัจจัยที่สำคัญ ประการหนึ่งที่เป็นตัวบ่งชี้คือ จำนวนผู้มาใช้บริการ ดังนั้น ผู้บริการที่ชาญฉลาดจึงควร อย่างยิ่งที่จะศึกษาให้ลึกซึ่งถึงปัจจัยและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจ ทั้งผู้ปฏิบัติงานและผู้มาใช้บริการ เพื่อที่จะได้ใช้แนวทางในการบริการองค์กรให้มี ประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งในการให้บริการเป้าหมายสำคัญของบริการ คือ การสร้างความพึงพอใจในการให้บริการ มิลเลท (1954, หน้า 397 – 400) ได้ให้ทัศนะว่า ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อบริการของหน่วยงานของรัฐว่า ควรพิจารณาจากสิ่ง ต่าง ๆ เหล่านี้คือ

6.1 การให้บริการอย่างเสมอภาค (Equitable service) หมายถึง ความยุติธรรมใน การบริหารงานภาครัฐที่มีฐานคติที่ว่า คนทุกคนเท่าเทียมกัน ดังนั้นประชาชนทุกคนได้รับ การปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันในแง่ของกฎหมาย ไม่มีการแบ่งแยกกีดกันในการ ให้บริการเดียวกัน

6.2 การให้บริการที่ตรงเวลา (Timely service) หมายถึงการให้บริการจะต้องมองว่า ให้บริการสาธารณะจะต้องตรงเวลา ผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ จะถือว่า ไม่มีประสิทธิภาพเลยถ้าไม่มีการตรงเวลาซึ่งจะสร้างความไม่พึงพอใจให้แก่ประชาชน

6.3 การให้บริการอย่างเพียงพอ (Ample service) หมายถึง การให้บริการสาธารณะ ต้องมี ลักษณะ มีจำนวนการให้บริการและสถานที่ให้บริการอย่างเหมาะสม (Ample service) หมายถึง การ ให้บริการสาธารณะต้องมีลักษณะ มีจำนวนการให้บริการและ สถานที่ให้บริการอย่างเหมาะสม (The right quantity at the right geographical location) นอกจากนี้ มีผลเลข ยังเห็นว่าความเสมอภาคหรือการ ตรงเวลาจะ ไม่มีความหมายเลยถ้ามี จำนวนการให้บริการที่ไม่เพียงพอ และสถานที่ตั้งที่ให้บริการ สร้างความไม่ยุติธรรมแก่ผู้ มารับบริการ

6.4 การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous service) หมายถึง การให้บริการ สาธารณะที่ เป็นไปอย่างสม่ำเสมอ โดยยึดประ โยชน์ของสาธารณะเป็นหลักไม่ใช่ยึดความ พึงพอใจของหน่วยงานที่ ให้บริการว่าจะให้หรือหยุดบริการเมื่อใดก็ได้

6.5 การให้บริการอย่างก้าวหน้า (Progressive service) หมายถึง การให้บริการ สาธารณะที่ มีการปรับปรุงคุณภาพและผลการปฏิบัติงาน กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การเพิ่ม ประสิทธิภาพหรือสามารถ ที่จะทำหน้าที่ได้มากขึ้นโดยใช้ทรัพยากรเท่าเดิม

นอกจากนี้ วราภรณ์ รัชตะวรรณ (2539, หน้า 16-18) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อความพึงพอใจในการบริการไว้ 2 ประการคือ

1) ความพึงพอใจของผู้ให้บริการ ผู้ให้บริการหรือผู้ปฏิบัติงาน จะทำให้บรรลุ เป้าหมายของ องค์การ จะต้องมียปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้คือ

1.1 ความมั่นคงปลอดภัย ในการทำงาน ความมั่นคงที่หน่วยงานทำให้เกิด ความรู้สึก เชื่อถือไว้เนื้อเชื่อใจแก่ปฏิบัติงานทั้งชายและหญิง มักจะมีความรู้สึกว่าการ มั่นคงปลอดภัยนี้เป็น ประจวบแรก ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน และ ความ ต้องการความมั่นคงปลอดภัยจะมีเพิ่ม มากขึ้นตามอายุของผู้ปฏิบัติงาน

1.2 โอกาสความก้าวหน้าในการทำงาน จากผลการวิจัยหลายเรื่อง การไม่มี โอกาส ก้าวหน้าในการทำงานจะก่อให้เกิดความไม่ชอบงานและผู้ชายจะมีความต้องการ โอกาสก้าวหน้าใน การทำงานสูงกว่าหญิง ความต้องการเรื่องนี้จะลดลงเมื่ออายุมากขึ้น

1.3 ค่าจ้างหรือรายได้ และโอกาสก้าวหน้าในการทำงานจะมีความสัมพันธ์ กับเงิน ซึ่ง ผู้ปฏิบัติงานมักจะจัดอันดับค่าจ้างไว้ในอันดับสูง แต่ยังไม่ค่อยกว่าโอกาส ความก้าวหน้าในการทำงาน และความมั่นคงปลอดภัย องค์ประกอบนี้ก็มีผลให้เกิดความ ไม่พึงพอใจมากกว่าความพึงพอใจ

1.4 สภาพการทำงาน การควบคุมดูแลของผู้บังคับบัญชา เป็นส่วนสำคัญทำให้ เกิดความพอใจและไม่พอใจต่องานได้

1.5 ลักษณะที่แท้จริงของงานที่ทำ ตรงกับความรู้ความสามารถของ ผู้ปฏิบัติงานหากได้ทำตามที่เขาถนัดเขาก็จะเกิดความพึงพอใจ

1.6 ผลประโยชน์ตอบแทน ได้แก่เงินบำเหน็จ บำนาญ ค่ารักษาพยาบาล เงิน สวัสดิการ วันหยุด วันพักผ่อนต่าง ๆ

1.7 ลักษณะทางสังคม การเป็นที่ยอมรับในสังคมในงานที่ทำ การให้สังคมยอมรับ

1.8 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระยะเวลาการทำงาน ทักษะ ระดับ การศึกษา บุคลิกส่วนตัว ความเฉลียวฉลาด

1.9 คำชมเชยยกย่อง พุดจาอย่างสุภาพ มีผลในการปฏิบัติงานของผู้ให้บริการ

2) ความพึงพอใจของผู้รับบริการ เป็นความนึกคิด ทักษะของผู้ที่รับจากการ ปฏิบัติงานของผู้ให้บริการว่า มี ความพึงพอใจอะไรบ้าง โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความ พึงพอใจของผู้รับบริการ ดังนี้ คือ

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ สภาพการ ทำงาน มีผลต่อความคิด ทักษะในการรับบริการอย่างมาก

2.2 ความรวดเร็วในการให้บริการ มีความสำคัญอย่างมากในการทำให้เกิด ความพึงพอใจ เพราะผู้รับบริการทุกคนต้องการได้รับความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อ ประสานงาน

2.3 การประชาสัมพันธ์ในงานที่ให้บริการ เพื่อให้ทราบขั้นตอนต่าง ๆ ในการ ปฏิบัติ หลักฐานเอกสารที่ต้องการใช้อะไร มีการกำหนดขั้นตอนอย่างไร รู้ว่าจะได้รับผล การบริการอย่างช้าเมื่อไร ชี้แจงเหตุผลการดำเนินการติดต่อต่าง ๆ เพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดี ต่อการดำเนินงาน

2.4 ระบบการทำงาน หน่วยงานมีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อปฏิบัติอย่างไร ผู้รับบริการมีความเข้าใจในการบริหารงานขององค์กรมากน้อยเพียงใด ถ้ามีความเข้าใจ มากก็จะมีเหตุผลเข้าใจในขั้นการปฏิบัติทำให้เกิดมีความพอใจได้มากกว่าผู้ที่ไม่รู้ กฎ ระเบียบ

2.5 ความยุติธรรมในการให้บริการ ผู้รับบริการชอบให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อ ผู้รับบริการเสมอกันหมด มิใช่เลือกปฏิบัติ มีความเท่าเทียมกันในการให้บริการ

2.6 การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ปฏิบัติงาน การพุดจาที่ดีของเจ้าหน้าที่ให้บริการ การช่วยแนะนำชี้แจงในการบริการ มีความสัมพันธ์ในแง่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ในแง่ ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีของผู้รับบริการนั้นๆ ลดความไม่พึงพอใจในการให้บริการ

2.7 คุณภาพของการให้บริการ ความถูกต้องของผลการบริการว่า ดำเนินการไป ได้ถูกต้องตรงตามความต้องการหรือไม่เพียงใด หากการให้บริการมีความถูกต้องก็จะทำให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจมาก

3.3 จิตวิทยาการศึกษา

จิตวิทยาการศึกษาเป็นวิทยาศาสตร์ที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียนในสภาพการเรียนการสอนหรือในชั้นเรียน เพื่อค้นคิดทฤษฎีและหลักการที่จะนำมาช่วยแก้ปัญหาทางการศึกษาและส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

จิตวิทยาการศึกษามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา การสร้างหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล นักการศึกษาและครูจำเป็นจะต้องมีความรู้พื้นฐานทางจิตวิทยาการศึกษา เพื่อจะได้เข้าใจพฤติกรรมของผู้เรียนและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนแก้ปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอนเหมือนกับวิศวกรที่จำเป็นจะต้องมีความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ โดยทั่วไปแล้ว เนื้อหาของจิตวิทยาการศึกษาที่เป็นความรู้พื้นฐานสำหรับครูและนักการศึกษาประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

1. ความสำคัญของวัตถุประสงค์ของการศึกษาและบทเรียน นักจิตวิทยาการศึกษาได้เน้นความสำคัญของความแจ่มแจ้งของการระบุวัตถุประสงค์ของการศึกษา บทเรียน ตลอดจนถึงหน่วยการเรียน เพราะวัตถุประสงค์จะเป็นตัวกำหนดการจัดการเรียนการสอน

2. ทฤษฎีพัฒนาการ และทฤษฎีบุคลิกภาพ เป็นเรื่องที่นักการศึกษาและครูจะต้องมีความรู้ เพราะจะช่วยให้ออกลักษณะของผู้เรียนในวัยต่างๆ โดยเฉพาะวัยอนุบาล วัยเด็ก และวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่กำลังศึกษาในโรงเรียน

3. ความแตกต่างระหว่างบุคคลและกลุ่ม นอกจากมีความเข้าใจพัฒนาการของเด็กวัยต่างๆ แล้ว นักการศึกษาและครูจะต้องเรียนรู้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและกลุ่มทางด้านระดับเชาวน์ปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ เพศ สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งนักจิตวิทยาได้คิดวิธีการวิจัยที่จะช่วยชี้ให้เห็นว่าความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นตัวแปรที่สำคัญในการเลือกวิธีสอน และในการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม

4. ทฤษฎีการเรียนรู้ นักจิตวิทยาที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ นอกจากจะสนใจว่าทฤษฎีการเรียนรู้จะช่วยนักเรียนให้เรียนรู้และจดจำอย่างมีประสิทธิภาพได้อย่างไรแล้ว ยังสนใจองค์ประกอบเกี่ยวกับตัวของ ผู้เรียน เช่น แรงจูงใจว่ามีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้หรือไม่ ความรู้เหล่านี้ก็มีความสำคัญต่อการเรียนการสอน

5. ทฤษฎีการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา นักจิตวิทยาการศึกษาได้เป็นผู้นำในการบุกเบิกตั้งทฤษฎีการสอน ซึ่งมีความสำคัญและมีประโยชน์เท่าเทียมกับทฤษฎีการเรียนรู้และพัฒนาการในการช่วยนักการศึกษาและครูเกี่ยวกับการเรียนการสอน สำหรับเทคโนโลยีในการสอนที่จะช่วยครูได้มากที่สุดคือ คอมพิวเตอร์ช่วยการสอน

6. หลักการสอนและวิธีสอน นักจิตวิทยาการศึกษาได้เสนอหลักการสอนและวิธีการสอนตามทฤษฎีทางจิตวิทยาที่แต่ละท่านยึดถือ เช่น หลักการสอนและวิธีสอนตามทศนะนักจิตวิทยาพฤติกรรมนิยม ปัญญานิยม และมนุษย์นิยม

7. หลักการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องนี้จะช่วยให้นักการศึกษาและครูทราบว่า การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพหรือไม่ หรือผู้เรียนได้สัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์เฉพาะของ แต่ละวิชาหรือหน่วยเรียนหรือไม่ เพราะถ้าผู้เรียนมีสัมฤทธิ์ผลสูง ก็จะเป็นผลสะท้อนว่าโปรแกรมการศึกษามีประสิทธิภาพ

8. การสร้างบรรยากาศของห้องเรียน เพื่อเอื้อการเรียนรู้และช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพของนักเรียน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ ได้มีผู้ศึกษาวิจัย ทั้งงานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศพอที่จะสรุปได้ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

ชาย โพธิสิตา และคณะ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องจิตสำนึกต่อสาธารณสมบัติ :ศึกษาในกรณีกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม โดยศึกษากับกลุ่มประชากรหลัก 3 กลุ่มอาชีพ คือ กลุ่มทำงานราชการ รัฐวิสาหกิจ หรืองานสำนักงาน กลุ่มที่ทำงานรับจ้าง งานค้าขาย เล็กๆ น้อยๆ ส่วนตัว และกลุ่มนักศึกษาที่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาโดยมีจุดมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อศึกษาจิตสำนึกต่อสาธารณสมบัติของคนในเขตกรุงเทพมหานครในด้านต่างๆ ดังนี้ คือ

1. ด้านความเข้าใจเกี่ยวกับสาธารณสมบัติ
2. ด้านภาพสะท้อนจิตสำนึกต่อสาธารณสมบัติ
3. ด้านมาตรการเสริมสร้างจิตสำนึกต่อสาธารณสมบัติ
4. ด้านนโยบายและการบริหารจัดการ

สรุปผลการวิจัย แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้ดังนี้

1. ด้านความเข้าใจเกี่ยวกับสาธารณสุขสมบัติ กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนึกต่อสาธารณสุขสมบัติเป็นสองระดับ ระดับหนึ่งเป็นจิตสำนึกแบบ passive คือ แบบที่บุคคลไม่ต้องทำอะไรมาก เพียงแต่ไม่ทำให้เกิดความเสียหาย หรือไม่ทำลายสาธารณสุขสมบัติที่ตนใช้ก็พอ อีกระดับหนึ่งเป็นจิตสำนึกแบบ active คือ บุคคลลงมือกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งอันแสดงว่าเรามีความรับผิดชอบที่ดีต่อสาธารณสุขสมบัติไม่ว่าจะใช้หรือไม่ใช้มันก็ตาม เช่น การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาสาธารณสุขสมบัติที่เสียหายหรือการร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลรักษาสาธารณสุขสมบัติ

2. ด้านภาพสะท้อนจิตสำนึกต่อสาธารณสุขสมบัติ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าคนกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่ใช้สาธารณสุขสมบัติด้วยความรับผิดชอบน้อยหรือแทบไม่มีความรับผิดชอบผู้ตอบส่วนใหญ่ มักมีแนวโน้มที่แสดงให้เห็นว่า ตนมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนา ไม่ได้เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม

3. ด้านมาตรการเสริมสร้างจิตสำนึกต่อสาธารณสุขสมบัติ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยสถาบันครอบครัวมีความสำคัญมากที่สุด ในขณะที่การศึกษาในระบบโรงเรียนมีความสำคัญน้อย การรณรงค์ทางสื่อควรจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีกลุ่มเป้าหมายที่เจาะจง มาตรการทางกฎหมายต้องเข้มงวด และถ้ามีโทษต้องลงโทษอย่างรุนแรง

4. ด้านนโยบายและการบริหารจัดการ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นต้องกันว่ามีความสำคัญน้อย ธรรมนันทิกา แจ่มสว่าง (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบและตัวแปรเพศของนักเรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ จากผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับ โปรแกรมการพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบมีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับโปรแกรมการพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ และไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบกับตัวแปรเพศที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียน และพบว่านักเรียนหญิงมีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนชาย

นันทวัฒน์ ชุนชี (2546 : 39 – 40) ศึกษาการใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อพัฒนาจิตลักษณะในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการใช้แบบสัญลักษณ์ ผ่านหนังสือ เรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับเพศของนักเรียนที่มีต่อจิตลักษณะ และเพื่อเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม กับกลุ่มที่ไม่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ ผ่าน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 60 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบวัดจิตสาธาณะ และหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่มีตัวแบบจิตสาธาณะ ผลการศึกษาค้นพบว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์ ระหว่างการได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านหนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับเพศที่มีต่อจิตสาธาณะของนักเรียน และนักเรียนที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมจะมีจิตสาธาณะสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มัลลิกา กาลกฤษณ์. (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้กรณีตัวอย่างกับการควบคุมตนเอง ที่มีต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สาธาณสมบัติในโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา 2 กลุ่มกลุ่มละ 15 คน โดยให้กลุ่มหนึ่งใช้กรณีตัวอย่าง อีกกลุ่มหนึ่งใช้การควบคุมตนเอง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถามพฤติกรรมการอนุรักษ์สาธาณสมบัติในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการอนุรักษ์สาธาณสมบัติในโรงเรียนดีขึ้น และการใช้กรณีตัวอย่างกับการใช้การควบคุมตนเองพฤติกรรมการอนุรักษ์สาธาณสมบัติในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

มัลลิกา มัติโก (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาจิตสำนึกทางสังคมของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล โดยศึกษาในมิติทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจการเมืองและสุขภาพกับสิ่งแวดล้อม ในประเด็นของความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อปรากฏการณ์ต่างๆ ทางสังคมและการตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา ที่มีผลกระทบต่อตัวเอง ครอบครัว และสังคมโดยรวม ตลอดจนแนวทางแก้ไขสถานการณ์นั้นๆ ภายใต้การวิเคราะห์ปรากฏการณ์แนวเศรษฐศาสตร์การเมือง โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ร่วมกับวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มประชากรที่ศึกษาเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยมหิดล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย ระดับปริญญาโท ชั้นปีที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม แล้วเก็บข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผลการศึกษาค้นคว้าด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า คนส่วนใหญ่ยังขาดความตระหนักต่อความสำคัญของสิ่งแวดล้อมในระยะยาว เมื่อมีคนเพิ่มมากขึ้นพร้อมกับขาดความตระหนัก จึงมีการทำลายสิ่งแวดล้อมกันเพิ่มขึ้น ผลการศึกษาค้นคว้าด้านสังคม พบว่า คนในสังคมไทยมีค่านิยมทางสังคมเปลี่ยนไป นิยมทางด้านเศรษฐกิจ ค่านิยมวัฒนธรรมตะวันตก สาเหตุเกิดจากการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ มุ่งด้านวัตถุสังคมอ่อนแอ และประชาชนห่างไกลจากศาสนาไม่ยึดศาสนาเป็นเครื่องจรรโลงใจวิธีการแก้ไข คือ เริ่มที่ระดับครอบครัว และระดับตัวบุคคล โดยใช้การศึกษา และศาสนาเป็นตัวขับเคลื่อน

ภูษิต อานมณี (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการพัฒนารายการวิดิทัศน์เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการทดสอบและหาประสิทธิภาพของรายการวิดิทัศน์ที่กำหนด คือ 90/90 และการหาผลการเรียนรู้โดยการเปรียบเทียบผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการวิจัย พบว่า รายการวิดิทัศน์มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รุ่งจิตร กองคำ (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาจิตสำนึกทางสิ่งแวดล้อมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วย สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการสร้างนิสัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการสอน โดยใช้กระบวนการสร้างนิสัย แบบวัดจิตสำนึกทางสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นแบบวัดที่กำหนดสถานการณ์และตัวละครให้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้กระบวนการสร้างนิสัยมีจิตสำนึกทางสิ่งแวดล้อมสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และคณะ (2546 : 16 – 17) ศึกษารูปแบบการพัฒนาเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาให้มีจิตสาธารณะ : การศึกษาระยะยาว โดยในขั้นที่หนึ่งได้ศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาจิตสาธารณะโดยใช้ตัวแบบผ่านการเล่านิทานที่มีผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และเพื่อศึกษาความคงทนของจิตสาธารณะในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับรูปแบบการพัฒนาจิตสาธารณะโดยใช้ตัวแบบผ่านการเล่านิทาน โดยใช้รูปแบบการวิจัยเป็นกึ่งทดลอง ผลการทดลองสรุปได้ว่า

1. นักเรียนที่ใช้รูปแบบการพัฒนาจิตสาธารณะโดยใช้ตัวแบบผ่านการเล่านิทานจะมีจิตสาธารณะมากกว่านักเรียนที่ไม่ใช้รูปแบบพัฒนาจิตสาธารณะ โดยใช้ตัวแบบผ่านการเล่านิทาน
2. นักเรียนที่ใช้รูปแบบการพัฒนาจิตสาธารณะโดยใช้ตัวแบบผ่านการเล่านิทานจะมีความคงทนของจิตสาธารณะมากกว่านักเรียนที่ไม่ใช้รูปแบบพัฒนาจิตสาธารณะ โดยใช้ตัวแบบผ่านการเล่านิทาน

ศิริณี อุปละ (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาจิตสำนึกและความสามารถในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยใช้การสอนแบบโครงการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหา แบบวัดจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อม แบบสังเกตพฤติกรรมการแก้ปัญหาตามขั้นตอนการสอนแบบโครงการแบบประเมินความสามารถด้านปฏิบัติการแก้ปัญหาแบบโครงการและแผนการสอนที่เน้นการสอนแบบโครงการ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่อง ขยะ : การจัดการ และการนำกลับมาใช้ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า คะแนน

ความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนก่อนเรียนได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 36.43 และหลังเรียนเท่ากับ 43.43 ซึ่งคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คะแนนจิตสำนึกต่อทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พฤติกรรมการแก้ปัญหานักเรียนตามขั้นตอนการสอนแบบโครงการ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษารูปแบบและวิธีการพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรม โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อหารูปแบบ และวิธีในการเสริมสร้างพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม จากผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรม ควรจะเริ่มการเสริมสร้างตั้งแต่วัยเยาว์ โดยการสร้างสิ่งแวดล้อมของครอบครัวในชุมชน และสังคมมากที่สุด และมีกรพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมอย่างจริงจังเป็นระบบ และต้องมีความต่อเนื่องเป็นรูปธรรม เพื่อเป็นการปลูกฝังให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มาก และได้พบว่าสื่อที่มีส่วนช่วยในการพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรมได้ผลดีและมีความเหมาะสมมากที่สุดในปัจจุบัน คือ วิทยุโทรทัศน์ เอกสารสิ่งพิมพ์ และวีดิทัศน์ตามลำดับ

สุขุมล เกษมสุข (2544 : 87 – 88) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมอนุรักษ์น้ำ และพฤติกรรมการประหยัดไฟของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการอนุรักษ์น้ำและพฤติกรรมการประหยัดไฟสูงกว่านักเรียนชาย

สุนทรี รักความสุข (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลอง และการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่านักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ มีการปรับตัวด้านการเรียนดีขึ้น หลังจากการได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ และการใช้สถานการณ์จำลอง

สุนันทา หลบภัย (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษาจิตสำนึกในการอนุรักษ์ตลาดน้ำดำเนินสะดวกของผู้ประกอบการค้าบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้ประกอบการค้าที่ขายเรือขายสินค้าอยู่ในบริเวณตลาดน้ำ ดำเนินสะดวก และรวมถึงผู้ประกอบการค้าที่ขายสินค้าอยู่ริมลำคลอง มีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 230 ราย และสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามจิตสำนึกในการอนุรักษ์ตลาดน้ำดำเนินสะดวก โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ แบบวัดความรู้ในการอนุรักษ์ตลาดน้ำดำเนินสะดวก แบบวัดเจตคติในการอนุรักษ์ตลาดน้ำดำเนินสะดวก และแบบสอบถามการปฏิบัติในการอนุรักษ์ตลาดน้ำดำเนินสะดวก

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามประกอบกับการสัมภาษณ์โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยในการวิจัย ผลการศึกษาพบว่าผู้ประกอบการค้าในตลาดน้ำดำเนินสะดวกมีความรู้ในการอนุรักษ์ตลาดน้ำอยู่ในระดับปานกลางมีเจตคติในการอนุรักษ์ตลาดน้ำในระดับสูง แต่มีการปฏิบัติในการอนุรักษ์ตลาดน้ำในระดับต่ำและจิตสำนึกในการอนุรักษ์ตลาดน้ำโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

หฤทัย อัจปรุ (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิต และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 สถาบันการศึกษาพยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 510 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามภาวะผู้นำ แบบสอบถามรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบสอบถามความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และแบบสอบถามการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ คือ

1. องค์ประกอบในส่วนจิตสำนึกสาธารณะ

- 1.1 ด้านความตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน
- 1.2 ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม
- 1.3 ด้านความรัก ความเอื้ออาทร และความสามัคคี
- 1.4 ด้านการรับรู้และสามารถในการผลักดันเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม

2. องค์ประกอบในส่วนพฤติกรรมที่แสดงการมีจิตสำนึกสาธารณะ

- 2.1 ด้านการปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาสังคม
- 2.2 ด้านการมีเครือข่ายในการทำกิจกรรมทางสังคม

ผลการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มวิชาการ กลุ่มวิชาชีพ กลุ่มก้าวหน้า กลุ่มกิจกรรม กลุ่มสังคม ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และที่สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล และที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ภูมิภาคนาในเขตกรุงเทพมหานคร และรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบเก็บตัวมีความสัมพันธ์ทางลบกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล

อาศิรา สามห้วย (2538 : 48) ได้ศึกษาเพื่อหาประสิทธิภาพของรายการวิทยุทัศน์ประกอบการสอนจริยธรรม เรื่องมารยาทไทย พบว่า รายการวิทยุทัศน์ประกอบการสอนกิจกรรมการไหว้ นักเรียนสามารถทำได้ร้อยละ 97.67 กิจกรรมการกราบนักเรียนสามารถทำได้ร้อยละ 87.83 กิจกรรมการรับของส่งของ นักเรียนสามารถทำได้ร้อยละ 89.48 ดังนั้น สรุปได้ว่ารายการวิทยุทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ประกิจ ฌ สมบูรณ์ (2553) ได้ทำการวิจัยในชั้นเรียนเรื่อง “การแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักศึกษา โดยใช้วีดิทัศน์การสอนใน Course Homepage” มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพสำหรับวิชาการผลิตสื่อเพื่อการท่องเที่ยว และแก้ปัญหานักศึกษาขาดเรียนทำให้เรียนไม่ทันคนอื่น และทำงานปฏิบัติไม่ได้ ผู้สอนจึงมีแนวคิดในการแก้ปัญหาดังกล่าวโดยใช้เว็บไซต์นำเสนอวีดิทัศน์การสอนในแต่ละสัปดาห์คู่ขนานไปกับการสอน ซึ่งการใช้วีดิทัศน์ช่วยให้นักศึกษาที่ไม่ได้เข้าห้องเรียน (ขาดเรียน/ลา) ก็สามารถศึกษาผ่านวีดิทัศน์ได้ด้วยตนเอง ซึ่งย่อมดีกว่าฟังการถ่ายทอดจากเพื่อนคนที่เข้าเรียนทำให้มีโอกาสได้รับข้อมูลจากการสื่อสารที่ผิดพลาดได้ ในการเข้าชมบันทึกการสอนในสัปดาห์ที่ไม่ได้เข้าห้องเรียน ตอบคำถามจากเนื้อหาที่สอน ส่งมายังผู้สอน เพื่อให้ผู้สอนประเมินความเข้าใจ หรือเพื่อให้คนที่มาเรียนสม่ำเสมอได้ทบทวนเนื้อหาที่เรียนได้ด้วย นอกจากนี้ประโยชน์ด้านผู้เรียน ผู้สอนยังสามารถใช้บันทึกการสอน เพื่อประเมินตนเองและปรับปรุงวิธีการสอน ให้ดียิ่งขึ้น รวมถึงการถ่ายทอดความรู้เพื่อให้บริการลูกค้ามุ่งหมายรายวิชาและสอดคล้องตรงตามหลักสูตร ผลจากการใช้วิธีการดังกล่าว สร้างโอกาสให้นักศึกษาสามารถศึกษาหาความรู้ผ่านสื่ออื่นๆ นอกจากการเรียนในชั้นเรียน เช่น กรณีขาดเรียน หรือลาเรียน ก็สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากนอกห้องเรียน โดยใช้คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล หรือโน้ตบุ๊ก เพื่อเข้าชมวีดิทัศน์การสอนใน Course Homepage ของผู้สอน ซึ่งส่วนใหญ่จะขณะอยู่ในมหาวิทยาลัย เพราะคุณภาพการเข้าถึงข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตที่ดี สะดวก รวดเร็ว ทั้งการใช้คอมพิวเตอร์ในห้องสมุด ห้องเรียน English Media Center (EMC) ห้องเรียนคอมพิวเตอร์ (อาคาร 5) และการใช้โน้ตบุ๊ก ผ่านระบบ WIFI ที่มหาวิทยาลัยก็ทำได้คล่องตัว นอกจากนั้นเข้าชมผ่านเว็บไซต์จากที่บ้าน ที่ทำงาน และร้านเกมส์ด้วยนอกจากประโยชน์ต่ออาจารย์ผู้สอนแล้ว ในส่วนของนักศึกษายังสามารถนำวิธีการ และกระบวนการต่างๆ เพื่อศึกษาหาความรู้ด้านต่างๆ ที่แต่ละคนสนใจอยากเรียนรู้ผ่านสื่ออื่นๆ ที่อยู่ในอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีหลากหลายรูปแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

อำนาจ สุกนเขตร์ (2551) ได้วิจัยเพื่อพัฒนาวีดิทัศน์ตามประสงค์ เรื่อง หลักการเกี่ยวกับไฟฟ้า ระดับนักศึกษาปริญญาตรี ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียน เรื่อง หลักการเกี่ยวกับไฟฟ้า การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของวีดิทัศน์ตามประสงค์ วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เรียนวีดิทัศน์ตามประสงค์ ผลปรากฏว่าค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74 การวิเคราะห์การประเมินคุณภาพวีดิทัศน์ตามประสงค์ เรื่อง หลักการเกี่ยวกับไฟฟ้า ของผู้เชี่ยวชาญ ผลปรากฏว่าค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 มีประสิทธิภาพ 60.19/80.19 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านวีดิทัศน์ตามประสงค์มีคะแนนทดสอบหลังเรียน

สูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยทำให้ได้ทราบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เรียนผ่านวีดิทัศน์ตามประสงค์ แสดงให้เห็นว่าสื่อวีดิทัศน์สะดวกในการถ่ายทอดความรู้ต่อผู้เรียนจำนวนมาก ช่วยประหยัดเวลาและประหยัดแรงงานผู้สอนในการสอน เป็นแนวทางในการเผยแพร่ความรู้ในการผลิตวีดิทัศน์ตามประสงค์แก่ผู้สนใจ เป็นแนวทางในการผลิตวีดิทัศน์เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

วิชัย เปลี้นสุวรรณ (2553) ทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มทักษะให้กับผู้เรียนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ช่วยสอนการวัดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์กับนักศึกษาวิชาช่างโทรทัศน์ การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาผู้เรียนเกี่ยวกับการวัดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และเพื่อเป็นการพัฒนาความสามารถในการเรียนวิชาโทรทัศน์โดยใช้สื่อวีดิทัศน์การวัดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ โดยทำการวิจัยในเรียน นักเรียนช่างโทรทัศน์ ภาคค่ำ จำนวน 3 คน จากผลการศึกษาพบว่า การใช้สื่อวีดิทัศน์เพื่อเพิ่มทักษะการวัดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ นักเรียนมีการพัฒนาของทักษะทางด้านการเขียนมากขึ้นซึ่งผลสัมฤทธิ์จากการวิจัยนี้มีส่วนช่วยในการพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ในด้านการวัดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างถูกต้องยิ่งขึ้น

ไพบุลย์ เกียรติโกมล และคณะ (2553) ได้ทำการวิจัยและพัฒนาสื่อการสอนวีดิทัศน์เรื่องการผลิตสื่อและการนำเสนอโดยใช้โปรแกรม Power Point 7.0 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสื่อการสอนวีดิทัศน์เรื่อง การผลิตสื่อและการนำเสนอโดยใช้โปรแกรม Power Point 7.0 และเพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อวีดิทัศน์ที่สร้างขึ้น ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยคือได้สื่อวีดิทัศน์เรื่องการผลิตสื่อและการนำเสนอโดยใช้โปรแกรม Power Point 7.0 เพื่อใช้ในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และการนำเสนอผลงาน โดยผ่านสื่อ computer และเป็นแนวทางในการผลิตสื่อการเรียนการสอน สำหรับอาจารย์และนักศึกษา ตลอดจนผู้สนใจทั่วไป ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยนี้พบว่าสื่อวีดิทัศน์ก็เป็นสื่อที่มีความเหมาะสมที่จะนำเข้ามาช่วยในการเรียนการสอนเนื่องจากสื่อวีดิทัศน์มีความสามารถอยู่มากมาย ไม่ว่าจะเป็นความสามารถในการให้ทั้งภาพและเสียงในเวลาเดียวกัน ไม่มีปัญหาในเรื่องการควบคุมแสงสว่าง และระบบถ่ายเทอากาศ เมื่อนำมาเปิดดูซ้ำได้ตามต้องการ สามารถนำมาเรียนนอกเวลาเรียน เพื่อการเสริมความรู้และประสบการณ์สามารถเรียนรู้เป็นรายบุคคลได้ จะเห็นได้ว่าสื่อวีดิทัศน์เป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพสูง และเหมาะสมที่จะมาเป็นสื่อการเรียนการสอนในปัจจุบันนี้ ซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาของการเรียนการสอนได้

งานวิจัยในต่างประเทศ

ฮิลล์ (สุนทรีย์ รักความสุข.2543 : 26 ; อ้างอิงจาก Hicks. 1965 : 95 – 100) ได้ทดลองใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ประเภทภาพยนตร์ ศึกษาพฤติกรรมการเล่นแบบที่เกิดจากการเห็นตัวแบบที่ก้าวร้าว กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กที่มีอายุระหว่าง 3 ปี 5 เดือน ถึง 6 ปี 4 เดือน จำนวน 60คน ชาย 30 คน หญิง 30 คน แบ่งเป็น 5 กลุ่ม คือ กลุ่มที่หนึ่งให้เห็นตัวแบบเป็นผู้ใหญ่ชายกลุ่มที่สองให้เห็นตัวแบบเป็นผู้ใหญ่หญิง กลุ่มที่สามให้เห็นตัวแบบเป็นเด็กชายวัยเดียวกัน กลุ่มที่สี่ให้เห็นเป็นตัวแบบหญิงในวัยเดียวกัน และกลุ่มที่ห้าเป็นกลุ่มควบคุม ผลการทดลองพบว่าเด็กจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวตามตัวแบบที่เป็นเด็กชายในวัยเดียวกันมากที่สุดและจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวตามตัวแบบที่เป็นผู้ใหญ่ชายน้อยที่สุด

แบนดูรา รอส และรอส (สุนทรีย์ รักความสุข.2543 : 25 ; อ้างอิงจาก Bandura, Ross and Ross. 1963 : 3) ได้ศึกษาผลของการใช้แม่แบบต่อการเลียนแบบพฤติกรรมก้าวร้าว โดยจัดแบ่งเป็นแม่แบบ 3 ลักษณะ คือ แม่แบบที่เป็นจริง แม่แบบที่เป็นภาพยนตร์ แม่แบบที่เป็นการ์ตูน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัยเรียน ผลการทดลองพบว่า เด็กที่ได้รับแม่แบบก้าวร้าว มีพฤติกรรมก้าวร้าวมากขึ้น ส่วนกลุ่มที่ไม่ได้รับแม่แบบไม่คอยมีพฤติกรรมก้าวร้าวปรากฏ และแม่แบบที่เป็นภาพยนตร์มีผลต่อพฤติกรรมของผู้สังเกตพืดเทียบกับแม่แบบที่เป็นจริง

เบอโควิต และลูเทอแมน (สุธิตา หงษาชาติ. 2539 : 46 ; อ้างอิงจาก Berkowitz and Luterman.1968) ศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพด้านความรับผิดชอบต่อสังคม กับกลุ่มตัวอย่างวัยผู้ใหญ่ จำนวน 766 คน ในมหาวิทยาลัยวิสคอนซิน โดยเปรียบเทียบระหว่างชนชั้นกลางและชนชั้นกรรมกร พบว่า ชนชั้นกลางมีความรับผิดชอบสูงกว่าชนชั้นกรรมกร และความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับการศึกษา อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อความรับผิดชอบต่อสังคม เพศหญิงมีระดับความรับผิดชอบต่อสังคมสูงกว่าเพศชาย

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของวิดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ต เนื่องจากจะช่วยให้การเรียนรู้สามารถทำได้ง่ายโดยการเรียนการสอนไม่ว่าอยู่ที่ใดก็สามารถเรียนรู้ได้ และในเรื่องที่ผู้วิจัยให้ความสนใจคือวิดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ โดยผู้ชมเกิดความมีจิตสาธารณะต่อส่วนรวมคือการเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตนนั่นเอง ซึ่งการผลิตรายการนี้จะอยู่ในรูปแบบของ วิดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ต โดยสามารถดูได้ทุกที่ทุกเวลาทางเว็บไซต์ที่ผู้วิจัยได้ผลิตขึ้น และผู้วิจัยได้หาข้อมูลที่จะผลิตวิดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะโดยข้อมูลต่างๆ ที่ได้มาผู้วิจัยจะใช้เป็นประโยชน์อย่างสูงสุดในการผลิตชิ้นงานให้สำเร็จตามที่ได้ตั้งวัตถุประสงค์เอาไว้ทุกประการ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบการพัฒนาและผลิตสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ ซึ่งได้ดำเนินการศึกษาตามวิธีและขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. แบบแผนการทดลอง
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย
 - 5.1 การดำเนินการทดลอง
 - 5.2 การรวบรวมข้อมูล
 - 5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล
 - 5.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบแผนการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดแบบแผนการทดลองเป็นแบบ (Experimental Design Pretest-Posttest Control Group Design)(Shadish,W.R.,Cook,T.D. and Campbell,D.T.,2002)

การทดสอบก่อนเรียน	การเรียนรู้ด้วยวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ต เพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ	การทดสอบหลังเรียน
O1	X	O2

- O1 หมายถึง การทดสอบก่อนเรียน
- X หมายถึง การเรียนรู้ด้วยวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ
- O2 หมายถึง การทดสอบหลังเรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี 120 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 30 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ดังนี้

1. บทเรียนวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบทเรียนวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ
3. แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะสำหรับผู้เรียน

4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

4.1 ผู้วิจัยได้ผลิตบทเรียนวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ โดยได้ทำการวางแผนการผลิตแบบ 3 P ประกอบไปด้วย

4.1.1 ผู้วิจัยได้มีการเตรียมการผลิตโดยมีการวางแผนเป็นขั้นตอนโดยเริ่มจากนำวัตถุประสงค์ของการวิจัยประกอบด้วย 1. เพื่อผลิตสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ 2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ต มากำหนดขอบเขตว่าจะผลิตสื่อออกมาในลักษณะใดให้ครอบคลุมทุกๆ ข้อที่กำหนดไว้ หลังจากนั้นผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลและเนื้อหาที่จะใช้ในการผลิตสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อให้ได้สื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ต ที่มีความถูกต้องและเหมาะสมกับ

กลุ่มตัวอย่างมากที่สุด จากการศึกษารวบรวมข้อมูลทั้งหมดแล้วผู้วิจัยได้ทำการเขียนบทการถ่ายทำเพื่อเป็นแนวทางในการถ่ายทำสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อไปสู่การถ่ายทำในขั้นต่อไป

4.1.2 ผู้วิจัยได้ทำการผลิตสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ต เพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ โดยนำบทการถ่ายทำที่เขียนไว้ผลิตออกมาให้ได้เป็นตัวสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ต เพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะที่เป็นรูปธรรม ถึงแม้ว่าจะไม่ตรงตามบทการถ่ายทำที่เขียนไว้ทั้งหมดแต่ก็พยายามผลิตไปตามแผนที่วางเอาไว้ให้ได้มากที่สุด โดยการถ่ายทำส่วนใหญ่ของการผลิตสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ เป็นการถ่ายทำนอกสถานที่ จึงมีปัญหาต่างๆ อยู่บ้าง

4.1.3 หลังจากได้ผลิตสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะเสร็จแล้วผู้จัดทำได้นำสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านเทคนิคการผลิตสื่อทำการประเมิน หลังการประเมินแล้วผู้จัดทำได้นำกลับมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านเทคนิคการผลิตสื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงให้สื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะมีความสมบูรณ์มากที่สุด

4.2 ผู้วิจัยได้ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลของประชากร และได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยศึกษาเอกสารงานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บทเรียนวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะเป็นแบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest) และแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกัน โดยขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีดังต่อไปนี้

4.2.1 ศึกษาหลักการสร้างข้อสอบ จากตำรา เอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล

4.2.2 กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบทดสอบ แบบทดสอบนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการประเมินผลสรุปรายขอ บทเรียนวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ

4.2.3 สร้างแบบทดสอบความมีจิตสาธารณะจากการชมสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ โดยผู้วิจัยจะมีข้อความให้แล้วให้นักศึกษาตัดสินใจว่านักศึกษามีความรู้สึก การรับรู้ และพฤติกรรมต่อข้อความในแต่ละข้ออย่างน้อยเพียงใดโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือของข้อความที่ตรงกับความรู้สึก การรับรู้ และพฤติกรรมที่เป็นจริงของนักศึกษามากที่สุดโดยมีระดับคือ มาก/เป็นประจำ หมายถึงข้อความนั้นนักศึกษปฏิบัติเป็นประจำหรือตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด ค่อนข้างมาก หมายถึงข้อความนั้นนักศึกษปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่

หรือตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามาก ปานกลาง หมายถึงข้อความนั้นนักศึกษาปฏิบัติเป็นบางครั้งหรือตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษปานกลาง ค่อนข้างน้อย หมายถึงข้อความนั้นนักศึกษาปฏิบัติค่อนข้างน้อยหรือตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาน้อย น้อยมาก/ไม่เคยเลย หมายถึงข้อความนั้นนักศึกษาปฏิบัติน้อยมากหรือไม่เคยปฏิบัติเลยหรือตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาน้อยที่สุด จำนวนทั้งสิ้น 50 ข้อ

4.2.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นมาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เป็นผู้พิจารณาว่าแบบทดสอบมีความถูกต้องในรายละเอียดต่าง ๆ และครอบคลุมบทเรียนวิชาที่สนับสนุนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ รวมทั้งตรวจสอบความเหมาะสมของสำนวนภาษาที่ใช้ด้วย และประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC) ตั้งแต่ 0.50 โดยใช้เกณฑ์กำหนดคะแนนความ(พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 117) ดังนี้

คะแนน	+1	เมื่อแน่ใจว่าข้อความที่วัดตรงจุดประสงค์
คะแนน	0	เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความตรงกับจุดประสงค์
คะแนน	-1	เมื่อแน่ใจว่าข้อความที่วัดไม่ตรงจุดประสงค์

จากนั้นหาค่าดัชนีค่าความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) แล้วคัดข้อสอบที่มีค่าดัชนีความ สอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปเก็บไว้จำนวน 15 ข้อ และทำการปรับปรุงข้อสอบ ตามที่ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาได้แนะนำมาให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

4.2.5 นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดสอบกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 คน

4.2.6 นำผลที่ได้จากการทำแบบทดสอบของผู้เรียนมาหาคุณภาพของแบบทดสอบดังนี้

ในการเลือกค่าความยากของแบบทดสอบควรอยู่ประมาณ 0.20 - 0.80 ขอบเขตของค่าอำนาจจำแนกมีความหมายดังนี้

0.40 ขึ้นไป	หมายถึง อำนาจจำแนกสูง คุณภาพแบบทดสอบดีมาก
0.30-0.39	หมายถึง อำนาจจำแนกปานกลาง คุณภาพแบบทดสอบดี
0.20-0.29	หมายถึง อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ คุณภาพแบบทดสอบพอใช้
0.00-0.19	หมายถึง อำนาจจำแนกต่ำ คุณภาพแบบทดสอบไม่ควรใช้

ค่าอำนาจจำแนกพิจารณาคะแนนที่เท่ากับหรือมากกว่า 0.2

4.2.7 นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์หาระดับความยาก อำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น มาคัดเลือกข้อสอบจากจำนวน 50 ข้อเหลือข้อสอบจำนวน 15 ข้อ

4.2.8 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างเสร็จแล้ว ไปใช้ในการทดลองต่อไป

4.3 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร วิธีการสร้างแบบประเมินความคิดเห็น แบบมาตราส่วนประเมินค่า ลิเคิ์รทสเกล (ริงสรร์ โจนยา, 2549) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นแบบ

แบบสอบถามชนิดปลายปิด (closed-ended questionnaire) เป็นแบบสอบถามที่กำหนดให้ผู้ตอบตอบข้อความที่กำหนดให้ แล้วนำมาประมวลผล

ข้อมูลในแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ห้อง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของนักศึกษา

แบบสอบถามจะมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้

มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	5
มีความคิดเห็นในระดับมาก	ให้คะแนนเท่ากับ	4
มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ	3
มีความคิดเห็นในระดับน้อย	ให้คะแนนเท่ากับ	2
มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	1

4.3.1 นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อบทเรียนที่สร้างไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจแก้ไขทางด้านเนื้อหา ภาษาและสำนวนที่ใช้ในแบบสำรวจให้ชัดเจนและเข้าใจ ตลอดจนความถูกต้องและความเหมาะสมของแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ โดยมีเกณฑ์การพิจารณาระดับความคิดเห็น ดังนี้

ได้เฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับ น้อยที่สุด

ได้เฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับ น้อย

ได้เฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับ ปานกลาง

ได้เฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับ มาก

ได้เฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับ มากที่สุด

หลังจากนั้นนำแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อบทเรียนที่สร้างขึ้นไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลและนำไปใช้ในการทดลองต่อไป

4.4 หลังจากปรับปรุงแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบสอบถาม ความคิดเห็นที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ ที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษา จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในภาษา คำชี้แจงและคำถามต่าง ๆ ในส่วนของการวัดความคิดเห็น โดยคำนวณค่าโดยใช้สถิติเบื้องต้น คือ การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X})

5. ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ดังนี้

5.1 การดำเนินการทดลอง

5.1.1 ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบเป็นกระดาษคำถามและกระดาษคำตอบแบบปรนัย ชนิด 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 30 นาที

5.1.2 เตรียมบทเรียนวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ ที่ผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว

5.1.3 ผู้สอนชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้เรียนให้ทราบถึงวิธีการชมวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ

5.1.4 ให้ผู้เรียนเข้าชมบทเรียนวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะบนอินเทอร์เน็ต 1 คนต่อคอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง โดยเริ่มชมวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ โดยใช้เวลาประมาณ 30 นาที

5.1.5 หลังชมบทเรียนวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะบนเว็บไซต์แล้วผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังการเรียน โดยใช้แบบทดสอบเป็นกระดาษคำถามและกระดาษคำตอบแบบปรนัย ชนิด 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 30 นาที

5.1.6 จากนั้นให้ผู้เรียนทำแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ

5.2 การรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลและใช้วิธีแจกแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะให้กลุ่มตัวอย่างตอบด้วยตนเอง

5.2.1 นำกระดาษคำตอบที่ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนแบบปรนัย ชนิด 5

ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 30 นาที มาทำการตรวจและบันทึกผลของผู้เรียนแต่ละคนเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.2 นำกระดาษคำตอบที่ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนแบบปรนัย ชนิด 5

ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 30 นาที มาทำการตรวจและบันทึกผลของผู้เรียนแต่ละคนเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.3 รวบรวมแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบทเรียนวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะที่ได้มาจากการทดสอบของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนแล้ว ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบและวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยใช้สถิติ (t-test)

จากนั้นรวบรวมแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะแล้ว ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามความคิดเห็นแต่ละฉบับ ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. วิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นตอนที่ 1 ข้อมูลรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ

2. วิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นตอนที่ 2 แบบสำรวจเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ และข้อเสนอแนะของนักศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}), วิเคราะห์ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) (ประคอง, 2542: 68)

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^N x_i}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	คือค่าคะแนนเฉลี่ย
	x_i	คือค่าของข้อมูลของประชากรคนที่ i
	i	คือลำดับของประชากรคนที่ i โดย i = 1,2,3,...,N
	n	คือจำนวนประชากรที่สนใจศึกษาทั้งหมด

ขอบเขตของค่าเฉลี่ยที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และผู้ใช้บทเรียนวิดีโอ
ทัศนับบนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ (ประคอง, 2542: 73)

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 – 5.00	ดีมาก
3.50 – 4.49	ดี
2.50 – 3.49	ปานกลาง
1.50 – 2.49	พอใช้
1.00 – 1.49	ควรปรับปรุง

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน : S.D. (ประคอง, 2542 : 70)

$$S^2 = \frac{\sum_{i=1}^N (x_i - \bar{X})^2}{N-1}$$

เมื่อ	S.D.	คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
	\bar{X}	คือค่าเฉลี่ยเลขคณิต
	x_i	คือค่าของข้อมูลของประชากรคนที่ i
	i	คือลำดับของประชากรคนที่ i โดย i = 1,2,3,...,N
	N	คือจำนวนประชากรที่สนใจศึกษาทั้งหมด

สถิติที่นำมาใช้หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) (พวงรัตน์
ทวิรัตน์, 2543: 117) มีรายละเอียดเป็นดังนี้คือ

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

โดยที่ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

N คือ จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

และกำหนดเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามที่วัดตรงจุดประสงค์

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามตรงกับจุดประสงค์

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามที่วัดไม่ตรงจุดประสงค์

และเกณฑ์ค่า IOC แต่ละรายข้อต้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50

สถิติที่นำมาวิเคราะห์เครื่องมือเปรียบเทียบก่อนและหลังการเรียนรู้ นั้น เป็นสถิติที่ใช้
ในการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากสื่อวีดิทัศน์ก่อนและหลังการเรียนรู้ เนื่องจาก
เป็นกลุ่มประชากรที่ศึกษากลุ่มเดียวกันแล้วทำข้อสอบชุดเดิมทั้งก่อนและหลังเรียน ประชากรที่ใช้
ทำการศึกษาและนำมาวิเคราะห์จึงไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent) กล่าวคือสถิติที่นำมาใช้ในการ
วิเคราะห์สมมติฐานคือ T-Test Dependent ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีสมมติฐานที่สนใจศึกษาตาม
วัตถุประสงค์คือ

H_0 : ผลการเรียนรู้หลังเรียน ไม่ได้สูงกว่าก่อนเรียนผ่านสื่อวีดิทัศน์

H_1 : ผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนผ่านสื่อวีดิทัศน์

และใช้สูตรในการหาค่าสถิติทดสอบเป็นดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2553)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{(N-1)}}}$$

โดยที่	t	คือ ค่าสถิติทดสอบที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
	$\sum D$	คือ ผลรวมของความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบหลังเรียนกับก่อนเรียนผ่านสื่อวีดิทัศน์
	$\sum D^2$	คือ ผลรวมของกำลังสองของความแตกต่างระหว่างคะแนนหลังกับก่อนการใช้สื่อวีดิทัศน์
	N	คือ จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
	DF	คือ องศาความเป็นอิสระ มีค่าเท่ากับ N-1

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาข้อมูล ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอผลจากการ วิจัยเชิงทดลอง เรื่องการพัฒนาวิดีโอ บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ซึ่งมีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของสื่อวิดีโอบนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ผู้วิจัยได้ทำการประเมินผลสื่อวิดีโอบนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคการผลิตและด้านเนื้อหา เมื่อนำมาวิเคราะห์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 4.1 - 4.2 ตารางที่ 4.1 ผลการประเมินคุณภาพสื่อวิดีโอบนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ ด้านเทคนิคการผลิต

หัวข้อที่ประเมิน	\bar{X}	ระดับ
1. การดึงดูดความสนใจ	3.35	มาก
2. การจัดวางภาพประกอบ	3.33	มาก
3. การจัดวางตัวอักษร	3.48	มาก
4. ความเหมาะสมของรูปแบบการนำเสนอ	3.53	มากที่สุด
5. ความเหมาะสมด้านการสื่อความหมาย	3.70	มากที่สุด
6. ความเหมาะสมของสีตัวอักษร	3.35	มาก
7. ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร	3.40	มาก
8. มีความสัมพันธ์กับเนื้อหา	3.33	มาก
รวม	3.43	มาก

จากตารางที่ 4.1 แสดงการประเมินผลสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคการผลิตมีระดับความคิดเห็นในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) มีค่าเท่ากับ 3.43

ตารางที่ 4.2 ผลการประเมินคุณภาพสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ ด้านเนื้อหา

หัวข้อที่ประเมิน	\bar{X}	ระดับ
1. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	3.53	มากที่สุด
2. ความถูกต้องของเนื้อหา	3.33	มาก
3. ลำดับขั้นตอนในการเสนอเนื้อหา	3.33	มาก
4. ความเหมาะสมของรูปภาพกับคำบรรยาย	3.40	มาก
5. ความถูกต้องของภาษาที่ใช้	3.48	มาก
6. ความถูกต้องของรูปภาพตามเนื้อหา	3.38	มาก
7. ความชัดเจนของคำถ้าม	3.48	มาก
รวม	3.42	มาก

จากตารางที่ 4.2 แสดงการประเมินผลสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา มีระดับความคิดเห็นในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) มีค่าเท่ากับ 3.42

2. เพื่อวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนด้วยค่า (t-test) ได้ผลตามตารางที่ 4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.3 การวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยสื่อวิดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนด้วยค่า (t-test) ผลการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 4.3

การทดสอบ	N	\bar{X}	S.D.	df	t	Sig
ก่อนเรียน	30	2.62	0.61	19	-67.709	.000
หลังเรียน	30	4.27	0.47			

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.3 ผลการทดลองปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสื่อวิดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนสื่อวิดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.62 และค่าที่คำนวณมีค่าเท่ากับ -67.709 และ $df = 19$ จึงยอมรับสมมติฐาน แสดงให้เห็นว่า การทดลองครั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้สื่อวิดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะหลังเรียนนั้นมีค่าสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. เพื่อวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เรียนต่อสื่อวิดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ในการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ต่อสื่อวิดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะทั้ง 30 คน ตอบแบบสอบถาม การประเมินความคิดเห็นจำนวน 21 ข้อ หลังจากจบการเรียนรู้ด้วยสื่อวิดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ จากนั้นนำมาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปแปลความหมายค่าระดับตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผลการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นต่อสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

รายการประเมิน	\bar{X}	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านเนื้อหาและการดำเนินเรื่องภายในบทเรียน		
1.1 ปริมาณของเนื้อหาในบทเรียน	4.00	ความคิดเห็นมากที่สุด
1.2 ความเหมาะสมของลำดับขั้นในการนำเสนอเรื่อง	3.95	ความคิดเห็นมาก
1.3 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	4.15	ความคิดเห็นมากที่สุด
1.4 ความน่าสนใจในการดำเนินเรื่อง	4.20	ความคิดเห็นมากที่สุด
1.5 วิธีการนำเสนอเรื่อง โดยภาพรวม	4.05	ความคิดเห็นมากที่สุด
2. ด้านภาพ และภาษา		
2.1 ขนาดของภาพที่ใช้ประกอบบทเรียน	4.10	ความคิดเห็นมากที่สุด
2.2 ความชัดเจนของภาพที่ใช้ประกอบบทเรียน	4.10	ความคิดเห็นมากที่สุด
2.3 ความน่าสนใจเกี่ยวกับภาพเคลื่อนไหวที่ใช้	4.20	ความคิดเห็นมากที่สุด
2.4 ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในบทเรียนด้านภาพและภาษา	4.05	ความคิดเห็นมากที่สุด
3. ด้านตัวอักษรและสี		
3.1 รูปแบบของตัวอักษรที่ใช้ในการนำเสนอ	4.00	ความคิดเห็นมากที่สุด
3.2 ขนาดของตัวอักษรที่ใช้	4.15	ความคิดเห็นมากที่สุด
3.3 สีของตัวอักษรโดยภาพรวม	3.90	ความคิดเห็นมาก
3.4 สีของพื้นหลังบทเรียน โดยภาพรวม	4.10	ความคิดเห็นมากที่สุด
3.5 สีของภาพกราฟิกโดยภาพรวม	4.15	ความคิดเห็นมากที่สุด
4. ด้านแบบทดสอบ		
4.1 ความชัดเจนของแบบสอบถาม	4.20	ความคิดเห็นมากที่สุด
4.2 ความชัดเจนของคำสั่งในแบบทดสอบ	4.30	ความคิดเห็นมากที่สุด
4.3 การตั้งคำถามในแบบสอบถาม	4.15	ความคิดเห็นมากที่สุด
4.4 การเรียงลำดับคำถามก่อนหลังตามเนื้อหา	4.10	ความคิดเห็นมากที่สุด

รายการประเมิน (ต่อ)	\bar{X}	ระดับความคิดเห็น
5. การจัดการบทเรียน		
5.1 ความน่าสนใจในการนำเสนอชื่อเรื่อง ของ บทเรียน โดยภาพรวม	4.20	ความคิดเห็นมากที่สุด
5.2 ความน่าสนใจของหน้าจอภาพ โดยภาพรวม	4.20	ความคิดเห็นมากที่สุด
5.3 ความน่าสนใจของวิธีการนำเสนอ	4.25	ความคิดเห็นมากที่สุด
รวม	4.12	ความคิดเห็นมากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เรียนต่อสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริม
ความมีจิตสาธารณะอยู่ที่ระดับความคิดเห็นมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) มีค่าเท่ากับ 4.12

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เรื่องการพัฒนาวิดีโอทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น สามารถสรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับดังต่อไปนี้

สรุปการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ของวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

- 1.1 เพื่อผลิตสื่อวิดีโอทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ
- 1.2 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของสื่อวิดีโอทัศน์บนอินเทอร์เน็ต
- 1.4 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อวิดีโอทัศน์บนอินเทอร์เน็ต

2. สมมุติฐานการวิจัย

- 2.1 นักศึกษามีผลการเรียนรู้จากวิดีโอทัศน์บนอินเทอร์เน็ตโดยมีจิตสาธารณะหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
- 2.2 นักศึกษามีความคิดเห็นจากการชมวิดีโอทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะในระดับมาก

3. วิธีดำเนินงานวิจัย

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 120 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 30 คน

3.2 เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ผู้วิจัยได้มาจากการศึกษาค้นคว้าแหล่งข้อมูลต่างๆ และพฤติกรรมของคนในสังคมที่เป็นอยู่

3.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ สื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ต

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผู้เรียนมีจิตสาธารณะ และความคิดเห็นของนักศึกษา

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4.1 สื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

3.4.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ความมีจิตสาธารณะจากการชมสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะเป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือกจำนวนทั้งสิ้น 30 ข้อ

3.4.3 แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ จำนวน 21 รายการซึ่งเป็นแบบจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะตามลำดับขั้นตอนดังนี้

4.1 ขอความร่วมมือกับสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่ทำการทดลองซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างของการทดลองในครั้งนี้โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นการชมสื่อวีดิทัศน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเรื่องวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงการรับชมเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง

4.2 ให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างนั่งประจำเครื่องคอมพิวเตอร์ในห้องเรียน 1 คนต่อคอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง จากนั้นให้ทำแบบประเมินความมีจิตสาธารณะจำนวน 30 ข้อแล้วบันทึกข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างไว้เป็นคะแนนของแบบทดสอบก่อนเรียน

4.3 ดำเนินการทดลองโดยใช้สื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เวลาประมาณ 10 นาที ให้กลุ่มตัวอย่างรับชมด้วยตนเอง

4.4 หลังชมสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะเสร็จแล้วให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบประเมินความมีจิตสาธารณะจำนวน 30 ข้อแล้วบันทึกข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างไว้เป็นคะแนนของแบบทดสอบหลังเรียน

4.5 เมื่อดำเนินการทดลองโดยใช้สื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะแล้วผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบประเมินความคิดเห็นของผู้เรียนต่อสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 เปรียบเทียบ ผลการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยแบบประเมินความมีจิตสาธารณะของสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ โดยใช้สูตร t-test Dependent

5.2 วิเคราะห์แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตจำนวน 21 รายการ ซึ่งเป็นแบบจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ โดยใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

จากกระบวนการสร้างและหาประสิทธิภาพของสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นได้ให้นักศึกษาทำการทดลอง สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะหลังเรียนด้วยสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตสูงกว่า ผลการทำแบบทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ผลการประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะอยู่ในระดับ 4.12 มีคิดเห็นมากที่สุด

อภิปรายผล

จากการพัฒนาวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี สามารถนามาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะหลังเรียนด้วยสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุดังนี้

1.1 การเรียนด้วยสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ โดยก่อนที่นักศึกษาจะรับชมด้วยตนเองสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ต ผู้วิจัยได้ทำการแนะนำวิธีการรับชม และภายหลังจากที่ได้ทำการแนะนำเรียบร้อยแล้วก็จะให้ทำแบบทดสอบก่อนเรียน ผลปรากฏว่านักศึกษาทำแบบทดสอบได้ไม่ดีเท่าที่ควร ซึ่งเป็นผลที่เกิดจากนักศึกษายังไม่ได้รับชมสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ โดยแบบทดสอบก่อนเรียนจะประกอบไปด้วยข้อความต่างๆที่ผู้วิจัยได้เตรียมไว้เพื่อเป็นเครื่องมือวัดจิตสาธารณะของนักศึกษาซึ่งข้อความในแบบทดสอบเป็นสิ่งที่นักศึกษามักพบเห็นอยู่เป็นประจำในชีวิตประจำวันอยู่แล้วขึ้นอยู่ว่านักศึกษากะทำหรือไม่หรือมีความบ่อยครั้งแค่ไหนกับสิ่งที่กระทำ

1.2 นักศึกษาเปิดใจรับการเปลี่ยนทางด้านพฤติกรรมการประพฤติตนรวมถึงการกระทำที่มีผลต่อสังคมไปในทางที่ดีขึ้น เสมือนเป็นการสัญญากับตนเองว่าจะประพฤติตนเป็นคนดีจะร่วมดูแลสังคมหรือสิ่งของที่เป็นสาธารณะประโยชน์ไม่ทำความเดือดร้อนหรือถ้าพบเห็นผู้อื่นทำลายสิ่งของสาธารณะประโยชน์ก็จะเข้าไปห้ามปรามหรือใช้วิธีการต่างๆ เพื่อให้ผู้อื่นเห็นถึงประโยชน์สิ่งของสาธารณะและไม่ควรทำแบบนั้นอีก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ในการผลิตวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะผู้วิจัยควรมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาโปรแกรมและทฤษฎีที่เกี่ยวกับจิตสาธารณะรวมถึงกระบวนการสร้างสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเป็นอย่างดี และต้องศึกษาโปรแกรมใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องเสมอเพื่อความเป็นปัจจุบันในการใช้โปรแกรมที่ดำเนินการออกแบบและสร้างบทเรียนบนเว็บ เพราะเทคโนโลยีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและโปรแกรมที่ใช้สร้างบนเรียนบนเว็บพัฒนาอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่ต้องเลือกใช้

โปรแกรมในการสร้างบทเรียนบนเว็บที่ทันสมัยเพื่อรองรับเทคโนโลยีเครือข่าย และเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย ที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว

1.2 การเรียนการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตนั้น เป็นการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตัวเอง ดังนั้นจึงไม่ควรจำกัดเวลาในการเรียนของผู้เรียน ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนตามความต้องการของผู้เรียนเอง

1.3 ควรมีการเตรียมความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในส่วนของการจัดระบบการเรียนการสอนของสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ต รวมทั้งระบบของอินเทอร์เน็ต เครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้เรียน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาระหว่างการเรียน

1.4 การเรียนผ่านเว็บเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่ได้รับคามนิยมนิยมเป็นอย่างมากในปัจจุบัน ดังนั้นเมื่อได้รับการหาประสิทธิภาพอย่างมีระบบแล้ว ก็จะเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษามากขึ้น

1.5 สถานศึกษาควรมีการจัดหาบทเรียนคอมพิวเตอร์ผ่านเว็บในรูปแบบต่างๆ มาไว้สำหรับบริการแก่ผู้เรียน เพื่อใช้ในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและทบทวนเนื้อหา และยังสามารถใช้เป็นแหล่งบริการสำหรับอาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาต่างๆ และยังเป็นการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.6 ในการผลิตสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะโดยการถ่ายทำส่วนใหญ่เป็นการถ่ายทำนอกสถานที่ผู้วิจัยไม่สามารถคาดเดาได้ว่าสภาพอากาศในแต่ละวันเป็นจะเช่นใดจึงควรศึกษาด้านลมฟ้าอากาศหรือช่วงฤดูการในการถ่ายทำให้เหมาะสมเพื่อขึ้นงานวิจัยจะได้ออกมามีความสมบูรณ์มากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เนื่องจากการเรียนผ่านเว็บเป็นสื่อรายบุคคลรวมทั้งเป็นรูปแบบการเรียนที่ผู้เรียนสามารถเลือกเวลา สถานที่ในการเรียน ตามความพร้อมและความต้องการของผู้เรียนเอง ดังนั้นขณะทำการดำเนินการทดลอง ควรให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาได้ตามความพร้อม ความต้องการของผู้เรียน โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ในการเรียน และถ้าจะทำการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือติดตามพฤติกรรมของผู้เรียน ก็สามารทำได้โดยการใช้ความสามารถของระบบการบริหารการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (LMS) ในการติดตามพฤติกรรมกรเข้าเรียนของผู้เรียนและการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2 ควรมีการพัฒนาสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ต ในรูปแบบอื่นๆ เนื่องจากว่าปัจจุบันการเรียนการสอนแบบ e-Learning นั้นได้เข้ามามีบทบาทในสถาบันการศึกษามากยิ่งขึ้น ทำให้สถาบันการศึกษาต่างๆ เกิดความตื่นตัวในการเรียนการสอนรูปแบบนี้ แต่ปัญหาและอุปสรรคที่ประสบ คือ การขาดแคลนสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตหรือบทเรียนผ่านเว็บที่มีคุณภาพ ดังนั้นควรมีการพัฒนาและวิจัยในด้านการผลิตบทเรียนผ่านเว็บในรายวิชาต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบ e-Learning ในสถาบันการศึกษาต่างๆ ต่อไป

2.3 ในอนาคตควรมีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและรูปแบบการเรียนรู้เพิ่มเติม เพื่อผสมผสานให้เข้ากับเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยอาจจะนำโปรแกรมที่มีคุณภาพและหลากหลายความสามารถมากกว่าเข้ามามีส่วนในการศึกษารวมถึงการรองรับกับฐานข้อมูลที่มีขนาดใหญ่และปริมาณข้อมูลที่เพิ่มมากขึ้นทุกวันให้ได้

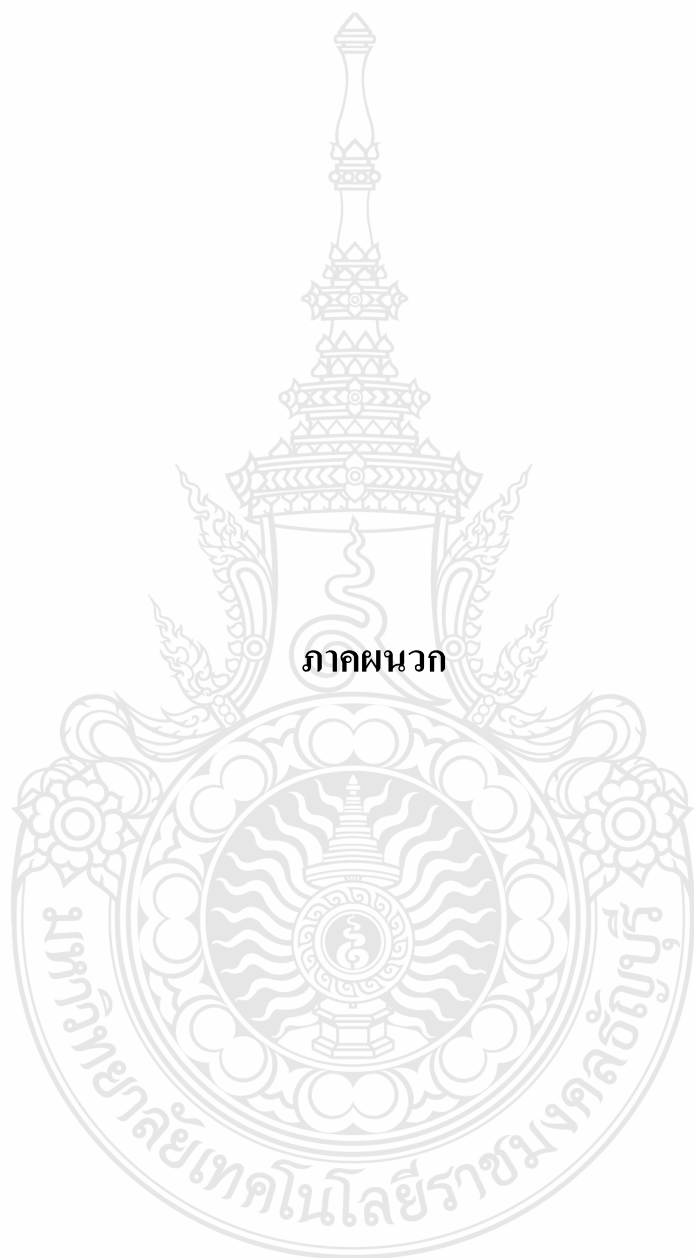

บรรณานุกรม

- กนิษฐา นิตน์พัฒนา และคณะ. (2541). จิตสำนึกทางสังคมของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ภาวะเกด บัวแก้ว. (2551). การพัฒนาและหาประสิทธิภาพบทเรียนบนเว็บในการสอนวิชาปฏิภณศาสตร์ เรื่องกำลังเฉือนของดิน. สาขาวิชาเทคโนโลยีเทคนิคศึกษา. ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2543). เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย. กรุงเทพฯ : เอ็ดมันเพรสโปรดักส์ จำกัด, 2536. เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : อรุณการพิมพ์.
- กิตติศักดิ์ สุธีวร. (2548). ประสิทธิภาพของบทเรียนบนเว็บ เรื่อง การสื่อสารข้อมูลและระบบเครือข่าย. สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา. ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543. มกราคม-มีนาคม). โรงเรียนสร้างคนมีจิตสาธารณะ. การศึกษา 2000. 65(3) : 17.
- โกศล มีความดี. (2547). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีจิตสาธารณะของข้าราชการตำรวจ. สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรรยา สุวรรณทัต และคณะ. (2525). รายงานการวิจัยเรื่อง ความสำคัญของข้าราชการไทยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชาย โพธิ์สิตา และคณะ. (2540). รายงานการศึกษาวิจัยเรื่อง จิตสำนึกต่อสาธารณะสมบัติ : ศึกษากรณีกรุงเทพมหานคร. นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชัยวัฒน์ จิวพานิชย์. (2550). การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อการฝึกอบรม เรื่อง การออกแบบและสร้างบทเรียนบนเว็บ. สาขาวิชาเทคโนโลยีเทคนิคศึกษา. ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ชัยวัฒน์ ธีระพันธ์. (2542, กรกฎาคม-กันยายน). Chaos Theory กับจุดเปลี่ยนสังคมไทย. สื่อพลัง. 7(3) : 21-27.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. (2520). ระบบสื่อการสอน. กรุงเทพฯ : ดวงกลมโปรดักชั่น.
- เดโช สวานานนท์. (2520). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2538). ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ : การวิจัยและการพัฒนาบุคคล.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถนอมพร ต้นพิพัฒน์. “อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา.” วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4,3 (กรกฎาคม - กันยายน 2539) : 36.
- นิพนธ์ คชชะ. (2550). การออกแบบบทเรียนบนเว็บวิชาโครงสร้างระบบคอมพิวเตอร์. สาขาวิชา
เทคโนโลยีเทคนิคศึกษา. ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าพระนครเหนือ.
- บุญทัน ภูบาล. (2549). การใช้วีดิทัศน์ละครหุ่นเชิดเป็นตัวแทนเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญสม ธรรมาสิริพจน์. (2542, มกราคม). จิตสำนึก. วารสารวิชาการสภาอาจารย์ สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์. 4(1) : 71-73.
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. (2531). ข่าวสารทางการเมืองของคนไทย. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยา.
- ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม ลัญจร. (2543). สำนักไทยที่พึงปรารถนา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์เดือนตุลา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2538). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพฯ : บริษัทอักษรเจริญทัศน์.
- รัฐจวน อินทรกำแหง. (2528, พฤศจิกายน-ธันวาคม). ประชาธิปไตยแบบธรรมภิบาลสังคมนิยม.
ปาจารย์สาร. 16(6) : 110-119.
- รัตนา ทูลกลาง. (2546). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจในการเรียนวิชานิทานพื้นบ้าน
ตามหลักสูตรท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการใช้บทเรียนวีดิทัศน์
รูปแบบละครที่ใช้ภาษาถิ่นกับภาษากลาง. สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา.
สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- ลัดดา สุขปรีดี. (2523). เทคโนโลยีการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2547, พฤศจิกายน-ธันวาคม). มศว พลวัต. 1(1) : 2-3.
- วิจิตร ภักดีรัตน์. (2523). วิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์กับการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วรวิมล มั่นสุขผล. (2545). การพัฒนาบทเรียนบนเว็บ วิชาคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา. สาขาวิชา
เทคโนโลยีการศึกษา. ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- วิภาพรรณ เอกทัตร. (2550). การรับและการใช้ประโยชน์จากสื่อโทรทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. สาขาวิชาไทยศึกษาเพื่อการพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ศุภรัตน์ ทองอ่อน. (2550). การศึกษาเปรียบเทียบจิตสำนึกสาธารณะในการอนุรักษ์ทรัพยากรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ในจังหวัดปราจีนบุรี ที่มีระดับการใช้เห็นผลเชิงจริยธรรมต่างกัน. ปรินานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศักดิ์ชัย นิรัฐทวี. (2541). บทบาทของมหาวิทยาลัยกับการศึกษาเพื่อความเป็นประชาสังคม. ASAHILAND JOURNAL. 1(1) : 56-59.
- สยามรัฐ เรื่องนาม. (2542). ความรู้ทางการเมืองและการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองกับความสำนึกเชิงสังคมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต (สาขารัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริโรจน์ ก้อนในเมือง. (2547). เทคนิคการควบคุมอัตราสำหรับการเข้ารหัสวีดิทัศน์สตรีมมิงแบบออนไลน์บนพื้นฐานของมาตรฐาน H.264. สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า. ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า. คณะวิศวกรรมศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2545). รายงานการวิจัยเรื่องการปลูกฝังเด็กปฐมวัยให้รักสิ่งแวดล้อมด้วยแบบฝึกกิจกรรมการบ้านและการปฏิบัติจริง. กรุงเทพฯ : สาขาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุชาดา จักรพิสุทธิ์. (2544, กรกฎาคม). จิตสำนึกสาธารณะ. ศิลปวัฒนธรรม. 22(9) : 22-23.
- สุพรรณิการ์ ประไพย์. (2545). ระบบการจัดวีดิทัศน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต. สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สมบูรณ์ สงวนญาติ. (2534). เทคโนโลยีการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สมพงษ์ สิงหะพล. (2542, มิถุนายน-ตุลาคม). ต้องสอนให้เกิดจิตสำนึกใหม่. สี่มาจารย์. 13(27) : 15-16.
- สอ เสถบุตร. (2530). New Model English-Thai Dictionary. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญด้านกราฟิก

1. อาจารย์ดิเรก อักฮาด
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
2. อาจารย์ณัฐกรรณ์ ปะพาน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
3. ดร.ณัฐพล รำไพ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลและประเมินผล

1. ดร.ทรายทอง พวกสันเทียะ
สำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ
2. อาจารย์สุกัญญา บุญศรี
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม พันธุ์ไสว
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ที่ ศธ 0578.02/0871.3

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110

๗ พฤศจิกายน 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อ.ดิเรก อัครชาติ

เนื่องด้วย นายพงศ์ศักดิ์ บัวจะมะ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี กำลังจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมี ดร. เทียมยศ ปะสวาทโน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวให้แก่ นายพงศ์ศักดิ์ บัวจะมะ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2549 3207

โทรสาร 0 2577 5020

ที่ ศธ 0578.02/0891.2

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110

๗ พฤศจิกายน 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ณัฐกรณ์ ปะพาน

เนื่องด้วย นายพงศ์ศักดิ์ บัวจะมะ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี กำลังจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมี ดร.เทียมยศ ปะสาวะโน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวให้แก่ นายพงศ์ศักดิ์ บัวจะมะ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2549 3207

โทรสาร 0 2577 5020

ที่ ศธ 0578.02 / 0871-1

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110

7 พฤศจิกายน 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ณัฐพล ร้าไพ

เนื่องด้วย นายพงศ์ศักดิ์ บัวจะมะ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี กำลังจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมี ดร. เทียมยศ ปะสาวะโน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวให้แก่ นายพงศ์ศักดิ์ บัวจะมะ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2549 3207

โทรสาร 0 2577 5020

ที่ ศธ 0578.02 / 0871

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110

๗ พฤศจิกายน 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ทรายทอง พวงสันเทียะ

เนื่องด้วย นายพงศ์ศักดิ์ บัวจะมะ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี กำลังจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาวิดีโอทัศนบนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมี ดร.เทียมยศ ปะสาวะโน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวให้แก่ นายพงศ์ศักดิ์ บัวจะมะ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2549 3207

โทรสาร 0 2577 5020

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม โทร. 025493207
 ที่ ศธ 0578.02/2003.1 วันที่ ๗ พฤศจิกายน 2555
 เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์สุกัญญา บุญศรี

เนื่องด้วย นายพงศ์ศักดิ์ บัวจะมะ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี กำลังจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมี ดร. เทียมยศ ปะสาวะโน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวให้แก่ นายพงศ์ศักดิ์ บัวจะมะ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม โทร. 025493207
ที่ ศธ 0578.02/2003 วันที่ ๗ พฤศจิกายน 2555
เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม พันธุ์ไสว

เนื่องด้วย นายพงศ์ศักดิ์ บัวจะมะ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี กำลังจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาวิดีโอต้นฉบับอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมี ดร. เทียมยศ ปะสาวะโน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

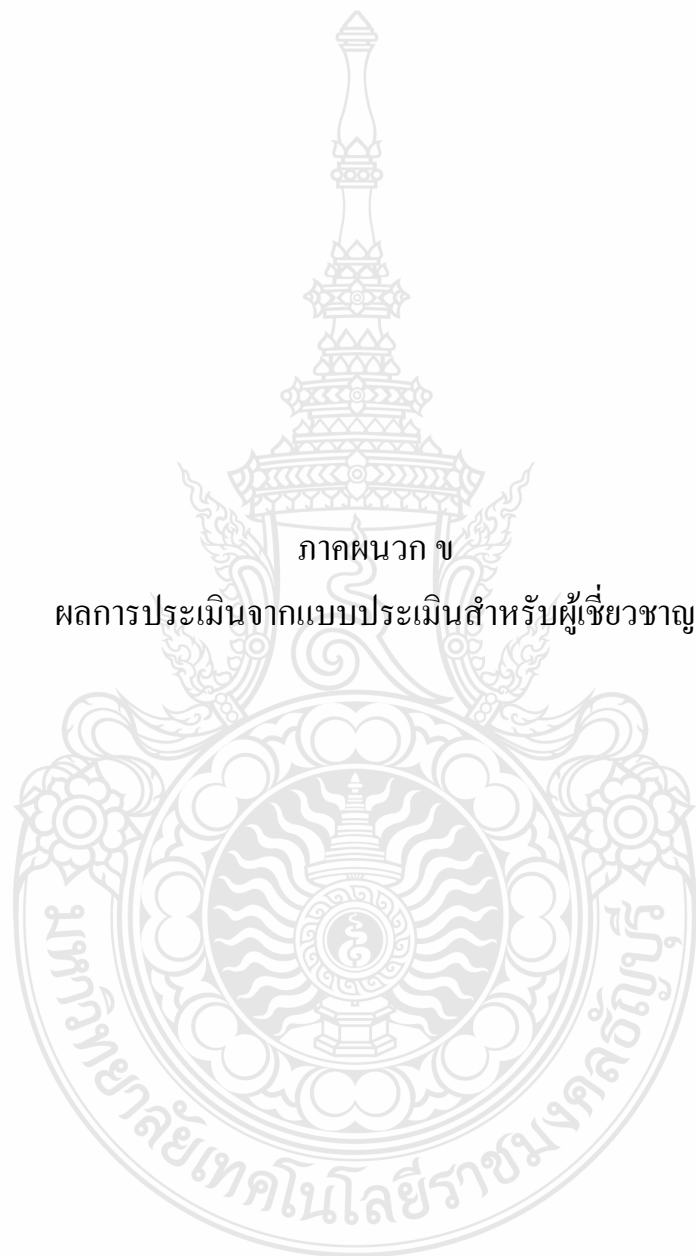
ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวให้แก่ นายพงศ์ศักดิ์ บัวจะมะ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ภาคผนวก ข

ผลการประเมินจากแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

ผลการตรวจสอบคุณภาพของสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยผู้เชี่ยวชาญ

จากการพัฒนา สื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินทางด้านเนื้อหาและกราฟิกรวมถึงด้านวัตถุประสงค์และประเมินผลตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและกราฟิก 3 ท่าน

ตารางที่ 5.1 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

หัวข้อประเมิน	ระดับความคิดเห็น (n = 3)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1 เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	3.53	0.51	มากที่สุด
2 ความถูกต้องของเนื้อหา	3.33	0.62	มาก
3 ลำดับชั้นในการเสนอเนื้อหา	3.33	0.62	มาก
4 ความเหมาะสมของรูปภาพกับคำบรรยาย	3.40	0.50	มาก
5 ความถูกต้องของภาษาที่ใช้	3.48	0.55	มาก
6 ความถูกต้องของรูปภาพตามเนื้อหา	3.38	0.57	มาก
7 ความชัดเจนของคำถาม	3.48	0.60	มาก
รวม	3.42	0.57	มาก

จากตารางที่ 5.1 คะแนนเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญ ในการประเมินด้านเนื้อหาเกี่ยวกับสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42

ตารางที่ 5.2 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคการผลิต

หัวข้อประเมิน	ระดับความคิดเห็น (n = 3)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1 การดึงดูดความสนใจ	3.35	0.58	มาก
2 การจัดวางภาพประกอบ	3.33	0.62	มาก
3 การจัดวางตัวอักษร	3.48	0.60	มาก
4 ความเหมาะสมของรูปแบบการนำเสนอ	3.53	0.51	มากที่สุด
5 ความเหมาะสมด้านการสื่อความหมาย	3.70	0.46	มากที่สุด
6 ความเหมาะสมของสีตัวอักษร	3.35	0.58	มาก
7 ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร	3.40	0.50	มาก
8 มีความสัมพันธ์กับเนื้อหา	3.33	0.62	มาก
รวม	3.43	0.56	มาก

จากตารางที่ 5.2 คะแนนเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญ ในการประเมินด้านกราฟิกสื่อวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43

ภาคผนวก ค
แบบประเมินที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (ด้านเนื้อหา)
ตอบทเรียนวิดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่าน

หัวข้อที่ประเมิน	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
2. ความถูกต้องของเนื้อหา					
3. ลำดับชั้นในการเสนอเนื้อหา					
4. ความเหมาะสมของรูปภาพกับคำบรรยาย					
5. ความถูกต้องของภาษาที่ใช้					
6. ความถูกต้องของรูปภาพตามเนื้อหา					
7. ความชัดเจนของคำถาม					

ข้อเสนอแนะ.....

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (ด้านเทคนิคการผลิต)
ต่อบทเรียนวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่าน

หัวข้อที่ประเมิน	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. การดึงดูดความสนใจ					
2. การจัดวางภาพประกอบ					
3. การจัดวางตัวอักษร					
4. ความเหมาะสมของรูปแบบการนำเสนอ					
5. ความเหมาะสมด้านการสื่อความหมาย					
6. ความเหมาะสมของสีตัวอักษร					
7. ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร					
8. มีความสัมพันธ์กับเนื้อหา					

ข้อเสนอแนะ.....

แบบประเมินความมีจิตสาธารณะ
ต่อบทเรียนวิดีโอทัศนับบนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลนักศึกษา

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านคำถามแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษา

เพศ ชาย หญิง อื่น ๆ

ระดับชั้นการศึกษา ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4

ห้องเรียน ห้อง A ห้อง B ห้องสมทบ

ตอนที่ 2 แบบทดสอบความมีจิตสาธารณะจากการชมวิดีโอทัศนับบนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาข้อความต่อไปนี้ และตัดสินใจว่านักศึกษามีความรู้สึก การรับรู้ และพฤติกรรมต่อข้อความในแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือของข้อความที่ตรงกับความรู้สึก การรับรู้ และพฤติกรรมที่เป็นจริงมากที่สุด โดยมีระดับดังนี้

มากเป็นประจำ	หมายถึง	ข้อความนั้นนักศึกษปฏิบัติเป็นประจำหรือตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด
ค่อนข้างมาก	หมายถึง	ข้อความนั้นนักศึกษปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่หรือตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นนักศึกษปฏิบัติเป็นบางครั้งหรือตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษปานกลาง
ค่อนข้างน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นนักศึกษปฏิบัติค่อนข้างน้อยหรือตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษน้อย
น้อยมาก/ไม่เคยเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นนักศึกษปฏิบัติเล็กน้อยหรือไม่เคยปฏิบัติเลยหรือตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษน้อย

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น / การรับรู้ การปฏิบัติ				
		มาก / เป็นประจำ	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยมาก / ไม่เคยเลย
1	นักศึกษา รู้สึกไม่สบายใจที่เห็นเพื่อนนักศึกษาเปิดน้ำทิ้งไว้ เพราะเกรงว่าถ้าทุกคนไม่ประหยัดน้ำต่อไป ก็คงไม่มีน้ำไว้ใช้ในอนาคต					
2	หากซักผ้าด้วยมือ นักศึกษาจะรองน้ำใส่กาละมังแค่ออใช้ และไม่เปิดน้ำไหลทิ้งไว้ตลอดเวลาซัก					
3	ถ้านักศึกษาเห็นห้องเปิดไฟไว้แล้วไม่ได้ใช้ จะเข้าไปปิดไฟทันที					
4	เมื่อนักศึกษาปิดทีวีแล้วทุกครั้งจะถอดปลั๊กออกด้วยเสมอ					
5	หากจะต้องขึ้น/ลง อาคารเพียง 1 หรือ 2 ชั้น นักศึกษาจะเลือกเดินมากกว่าการขึ้น/ลง ด้วยลิฟต์					
6	นักศึกษาเห็นด้วยและสนับสนุนที่ทางมหาวิทยาลัยใช้แผงโซลาร์เซลล์เพื่อนำมาใช้ในการประหยัดพลังงาน					
7	นักศึกษาวัดเสื้อผ้าครั้งละหลายๆตัว เพื่อประหยัดไฟฟ้า					
8	นักศึกษามีเครื่องปรับอากาศในห้องเรียนทุกครั้งเมื่อเลิกใช้งาน					
9	หากไม่ได้ไปไหนไกล ๆ นักศึกษาจะเดินไปหรือใช้จักรยาน ดีกว่าใช้รถยนต์หรือรถมอเตอร์ไซด์					
10	นักศึกษาทิ้งขยะลงในถังขยะทุกครั้ง					
11	นักศึกษามองเห็นคนทิ้งขยะไม่เป็นที่เป็นทางแล้วรู้สึกไม่สบายใจ					
12	เมื่อพบเห็นเศษขยะ เช่น ถูพลาสติกก็จะเก็บไปทิ้งถังขยะ					

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น / การรับรู้ การปฏิบัติ				
		มาก / เป็นประจำ	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยมาก / ไม่เคยเลย
13	เวลาทิ้งขยะ นักศึกษาจะแยกประเภทของขยะทุกครั้ง					
14	นักศึกษาเคยนำขยะที่เป็นกระดาษ ขวดพลาสติก และขวดแก้ว ไปขายเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ตนเอง					
15	นักศึกษาคิดว่าการปลูกต้นไม้เพื่อดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์					
16	ปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด					
17	เมื่อนักศึกษาพบเห็นสิ่งผิดกฎหมาย นักศึกษาจะรีบแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจทันที					
18	เห็นสิ่งของของผู้อื่นตกหล่นก็จะเก็บคืนเจ้าของหรือนำส่งเจ้าหน้าที่ให้ประกาศตามหาเจ้าของ					
19	นักศึกษานั่งรถเมล์ เมื่อเห็นคนชรา ผู้หญิงและเด็กจะลุกให้นั่งเสมอ					
20	ใช้ของที่เป็นสาธารณะสมบัติอย่างถนอมและรู้คุณค่า					
21	ช่วยเหลือและร่วมบริจาคทรัพย์สินส่วนตัวเพื่อส่วนรวม					
22	เมื่อปี 2554 เกิดเหตุการณ์อุทกภัยครั้งใหญ่ นักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย เช่น อาสาสมัครบริจาคอาหารหรือของใช้จำเป็น บรรจุน้ำดื่มใส่กระสอบ					
23	จากเหตุการณ์น้ำท่วมในปี 2554 ทำให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการประหยัดพลังงานด้านต่างๆ มากขึ้น					
24	นักศึกษาคาดหวังเพื่อนของนักศึกษาทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมและทำสิ่งที่เป็นสาธารณะประโยชน์ต่อสังคม					

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น / การรับรู้ การปฏิบัติ				
		มาก / เป็นประจำ	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยมาก / ไม่เคยเลย
25	นักศึกษารู้สึกไม่ชอบพฤติกรรมที่คนขับรถเมล์ ขับรถด้วยความเร็ว ขาดจิตสำนึกในการรักษาความปลอดภัยของผู้โดยสาร					
26	นักศึกษาสนใจที่จะลดใช้พลาสติก โดยใช้ของที่สามารรถนำมาใช้ใหม่ได้หลายๆครั้ง เช่น กระเป๋าค่า หรือกระติกน้ำ					
27	นักศึกษาเห็นด้วยกับการตั้งเป้าลดการผลิตขยะของตัวเองให้ได้ 1 ใน 4 ส่วน หรือมากกว่า เพื่อช่วยประหยัดทรัพยากรและลดก๊าซเรือนกระจกได้อีกจำนวนมาก ในระยะเวลา 1 สัปดาห์					
28	นักศึกษาจะช่วยเหลือสังคมในทุกๆ ครั้งเมื่อมีโอกาส					
29	นักศึกษาจะใช้กระดาษทั้งสองหน้าอย่างคุ้มค่าเสมอ เนื่องจากนักศึกษาตระหนักดีว่า กระดาษแต่ละแผ่นหมายถึงต้นไม้หนึ่งต้นที่ต้องเสียไป					
30	นักศึกษาสนใจเข้าร่วมและให้ความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่รณรงค์ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และลดการใช้พลังงาน					

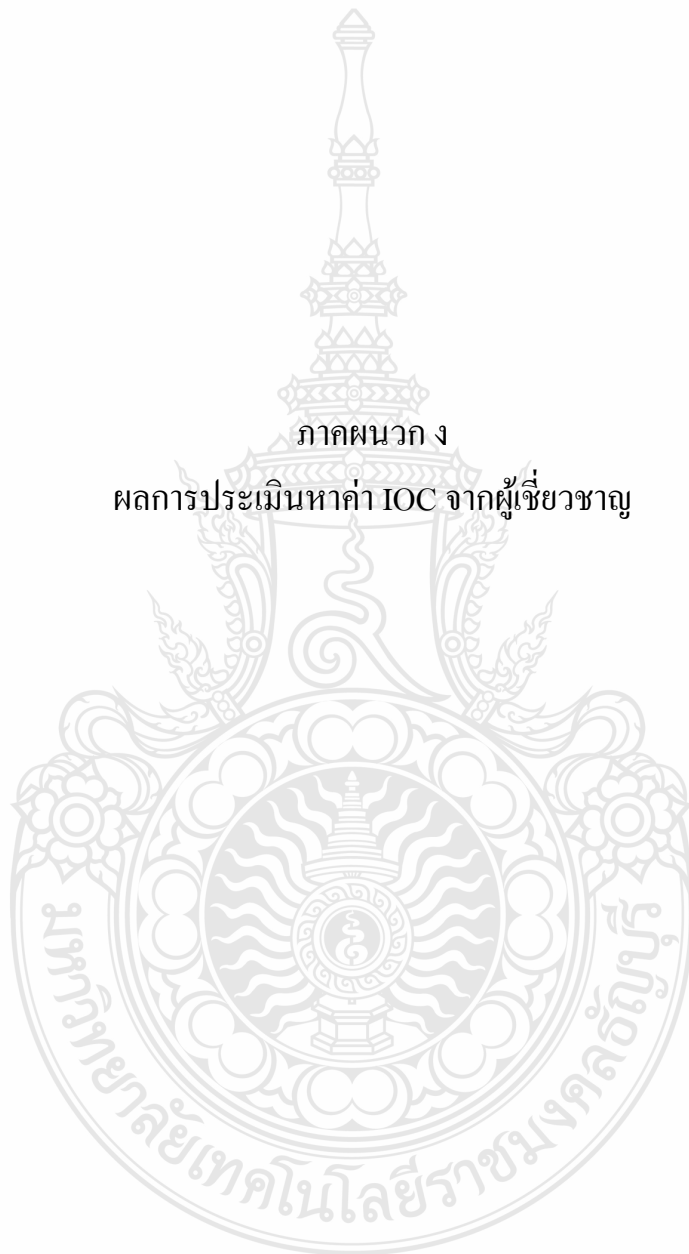
ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

ผลการประเมินค่า IOC จากผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC)
ตอบทเรียนวิถีทัศน์บนอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ

ข้อ	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC
		1	2	3	
1	นักเรียนรู้สึกไม่สบายใจที่เห็นเพื่อนนักศึกษาเปิดน้ำทิ้งไว้เพราะเกรงว่าถ้าทุกคนไม่ประหยัดน้ำต่อไปก็คงไม่มีน้ำไว้ใช้	+1	+1	+1	1
2	นักศึกษาพบเห็นคนแย่งกันขึ้นรถเมล์ทำให้รู้สึกไม่สบายใจ	+1	0	0	0.33
3	นักเรียนนั่งรถเมล์ เมื่อเห็นคนชรา ผู้หญิงและเด็ก จึงลุกให้นั่ง	+1	+1	+1	1
4	เมื่อพบเห็นเศษขยะ เช่น ถุงพลาสติกก็เก็บไปทิ้ง	+1	+1	+1	1
5	เห็นสิ่งของของคนอื่นตกหล่นก็จะเก็บคืนเจ้าของ	0	+1	-1	0.66
6	พบสิ่งของมีค่าแล้วนำส่งเจ้าหน้าที่ให้ประกาศตามหาเจ้าของ	+1	+1	0	0.66
7	เมื่อนักศึกษาพบเห็นสิ่งผิดกฎหมาย นักศึกษาจะรีบแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ	+1	+1	+1	1
8	ใช้ของที่เป็นสาธารณะสมบัติอย่างถนอมและรู้คุณค่า	+1	+1	+1	1
9	ช่วยเหลือและร่วมบริจาคทรัพย์สินเพื่อส่วนรวม	+1	+1	+1	1
10	ไม่นำสิ่งของที่เป็นของคนอื่นมาเป็นของตนเอง	0	-1	0	0.33
11	ทิ้งขยะลงในถังขยะทุกครั้ง	+1	+1	+1	1
12	ทำตามป้ายบังคับหรือป้ายเตือนทุกครั้ง เช่น ห้ามจอด ห้ามเข้า ห้ามผ่าน	+1	+1	+1	1
13	ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด	+1	+1	+1	1
14	ช่วยเหลือสังคมในทุก ๆ ครั้งเมื่อมีโอกาส	+1	+1	0	0.66
15	มีความเอื้อเฟื้อเพื่อแม่แก่เพื่อนมนุษย์	+1	+1	+1	1
16	นักศึกษาระวังเพื่อนไม่ให้ทิ้งสิ่งปฏิกูลลงในแหล่งน้ำแม่น้ำลำคลอง	+1	+1	+1	1

ข้อ	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC
		1	2	3	
17	ถ้านักศึกษาเห็นห้องเปิดไฟไว้แล้วไม่ได้ใช้จะเข้าไปปิดไฟทันที	+1	+1	+1	1
18	เมื่อนักศึกษาปิดทีวีแล้วจะถอดปลั๊กออกด้วยเสมอ	+1	+1	+1	1
19	นักศึกษายินดีช่วยเหลือผู้อื่นยามตกทุกข์ได้ยาก	+1	+1	+1	1
20	นักศึกษาจะชวนเพื่อนของนักศึกษาทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมและเพื่อสิ่งที่เป็นสาธารณะประโยชน์	+1	+1	0	0.66
21	นักศึกษาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในสังคมได้เสมอ	0	+1	0	0.33
22	นักศึกษาพบเห็นคนทิ้งขยะไม่เป็นที่เป็นทางแล้วรู้สึกไม่สบายใจ	+1	+1	+1	1
23	นักศึกษารู้สึกไม่ชอบพฤติกรรมที่คนขับรถเมล์ ขับรถด้วยความเร็ว ขาดจิตสำนึกในการรักษาความปลอดภัยของผู้โดยสาร	+1	+1	0	0.66
24	นักศึกษาสงสัยที่จะลดใช้พลาสติก โดยใช้ของที่สามารนำมาใช้ใหม่ได้หลายๆครั้ง เช่น กระเป๋าค่า หรือกระติกน้ำ	+1	+1	+1	1
25	นักศึกษาเห็นด้วยและสนับสนุนที่ทางมหาวิทยาลัยใช้แผงโซลาร์เซลล์เพื่อนำมาใช้ในการประหยัดพลังงาน	+1	+1	+1	1
26	เมื่อปี 2554 เกิดเหตุการณ์อุทกภัยครั้งใหญ่ นักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย เช่น อาสาสมัคร บริจาคอาหารหรือของใช้จำเป็น บรรจุน้ำใส่กระสอบ ฯลฯ	+1	+1	+1	1
27	จากเหตุการณ์น้ำท่วมในปี 2554 ทำให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการประหยัดพลังงานด้านต่างๆ มากขึ้น	+1	+1	+1	1
28	นักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในการเผยแพร่ความรู้ในด้านการประหยัดพลังงาน โดยการเริ่มจากตนเองไปสู่สมาชิกในครอบครัว	0	+1	0	0.33
29	นักศึกษามีความสนใจในเรื่องพลังงานทดแทนมากขึ้น	-1	+1	+1	0.33
30	เวลาทิ้งขยะ นักศึกษาจะแยกประเภทของขยะทุกครั้ง	+1	+1	+1	1

ข้อ	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC
		1	2	3	
31	นักศึกษาเคยนำขยะที่เป็นกระดาษ ขวดพลาสติก และขวดแก้ว ไปขายเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ตนเอง		0	+1	0.66
32	หากจะต้องขึ้น/ลง อาคารเพียง 1 หรือ 2 ชั้น นักศึกษาจะเลือกเดินมากกว่าการขึ้น/ลง ด้วยลิฟต์	+1	+1	+1	1
33	นักศึกษานำความสำคัญกับการปลูกต้นไม้เพื่อดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์	+1	+1	+1	1
34	นักศึกษาเห็นด้วยกับการตั้งเป้าลดการผลิตขยะของตัวเองให้ได้ 1 ใน 4 ส่วน หรือมากกว่า เพื่อช่วยประหยัดทรัพยากรและลดก๊าซเรือนกระจกได้อีกจำนวนมาก ในระยะเวลา 1 สัปดาห์	+1	+1	0	0.66
35	หากไม่ได้ไปไหนไกล ๆ นักศึกษาจะเดินไป ดีกว่าใช้รถยนต์หรือรถมอเตอร์ไซด์	+1	+1	+1	1
36	นักศึกษาบิดเครื่องปรับอากาศในห้องเรียนทุกครั้งเมื่อเลิกใช้งาน	+1	+1	+1	1
37	นักศึกษาวีบริบเสื้อผ้าครั้งละหลายๆตัว เพื่อประหยัดไฟฟ้า	+1	+1	+1	1
38	หากซักผ้าด้วยมือ นักศึกษาจะรองน้ำใส่กาละมังแก่ออกใช้ และไม่เปิดน้ำไหลทิ้งไว้ตลอดเวลาซัก	+1	+1	+1	1
39	นักศึกษานำกระดาษทั้งสองหน้าอย่างคุ้มค่าเสมอ เนื่องจากนักศึกษาคิดว่า กระดาษแต่ละแผ่นหมายถึงต้นไม้หนึ่งต้นที่ต้องเสียไป	+1	+1	+1	1
40	นักศึกษาศนใจและให้ความร่วมมือ สนับสนุน หรือเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่รณรงค์ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์พลังงาน	+1	+1	+1	1

ภาคผนวก จ
ตัวอย่างวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ

แต่ทว่าอนาคตของชาติเป็นแบบนั้น

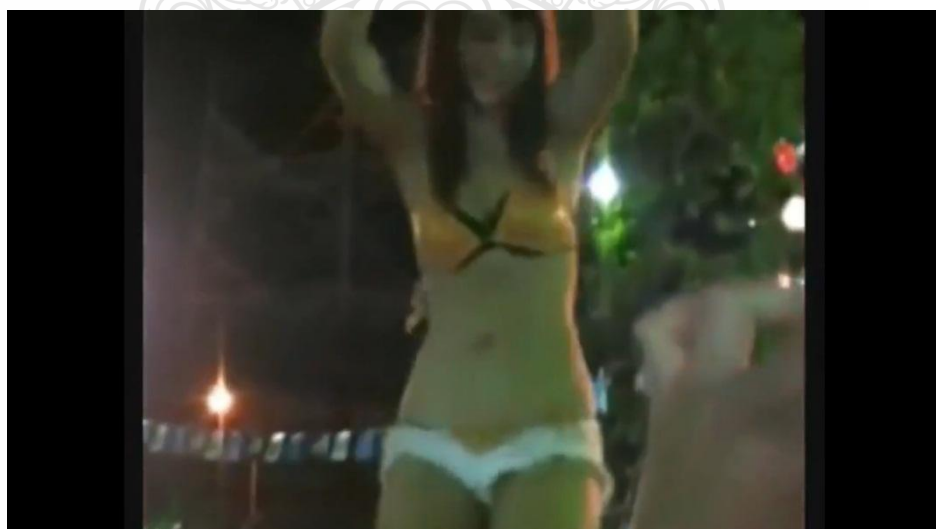
ภาพที่ 6 ตัวอย่างวิถีทัศนบนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ
(ข้อความ แต่ทว่าอนาคตของชาติเป็นแบบนี้)

ภาพที่ 7 ตัวอย่างวิถีทัศนบนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ
(วิयरุ่นแข่งจักรยานยนต์บนท้องถนน)

ภาพที่ 8 ตัวอย่างวิถีทัศนับนอินเทอร์เนตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ
(นักเรียนชั้นสามจักรยานยนต์แล้วจับยกหน้า)

ภาพที่ 9 ตัวอย่างวิถีทัศนับนอินเทอร์เนตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ
(วัยรุ่นสาวเต้น โทโยตี้)

เราจะแก้ปัญหาได้หรือเปล่า
แต่ปัญหามีทั่วทุกสารทิศ

ภาพที่ 10 ตัวอย่างวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ
(ข้อความ เราจะแก้ปัญหาได้หรือเปล่า แต่ปัญหามีทั่วทุกสารทิศ)

แต่วัยรุ่นบางคนไม่ทำแบบนี้
เขายินดีจะช่วยเหลือ ^{๒๐}สังคม

ภาพที่ 11 ตัวอย่างวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ
(ข้อความ แต่วัยรุ่นบางคนไม่ทำแบบนี้ เขายินดีจะช่วยเหลือสังคม)

ภาพที่ 12 ตัวอย่างวิถีทัศนับนอินเทอร์เนตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ
(กลุ่มผู้ชายกำลังช่วยกันเข็นรถยนต์ที่เครื่องยนต์ไม่ติด)

ภาพที่ 13 ตัวอย่างวิถีทัศนับนอินเทอร์เนตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ
(นักศึกษากำลังช่วยกันเก็บเศษขยะริมทะเล)

ภาพที่ 14 ตัวอย่างวิถีทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ
(วิทยุร่นกำลังช่วยกันปลูกต้นไม้)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล นายพงศ์ศักดิ์ บัวจะมะ
วัน เดือน ปีเกิด 27 มิถุนายน 2529
ที่อยู่ปัจจุบัน 30/3 หมู่ 4 ตำบลคลองสี่ อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี 12120
084-126-6337 , 086-026-6882
Song_200sx@hotmail.com
สำเร็จการศึกษา ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ)
สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ปีการศึกษา 2551

